

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ 7^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1951 ΜΕΧΡΙ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ 18^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ
2001

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΛΕΒΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΟΥΜΕΡΙΑΝΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	6
Διάκριση πραγματικού – μόνιμου πληθυσμού	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	12
ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ.....	12
Βιομηχανία-βιοτεχνία	12
Βελτίωση κατάστασης μετακίνησης	12
Λειτουργία λιμένος Καλαμάτας	13
Δυσκολίες της ζωής στην ύπαιθρο	13
Οικονομική ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας.....	14
Βελτίωση προσωπικής θέσης	14
Αποδέσμευση των νέων από τις αγροτικές περιοχές	15
Καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.....	15
Τάση φυγής των νέων από τις αγροτικές περιοχές.....	16
Ευκολότερη εύρεση θέσεων εργασίας.....	16
Περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης	17
Έλλειψη επαρκούς κοινωνικής υποδομής στην ύπαιθρο	17
Συγκέντρωση κρατικών υπηρεσιών στην πόλη της Καλαμάτας.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	19
ΜΕΛΕΤΗ- ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.....	19
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου κατά την απογραφή της 7-4-1951	19
Γεννητικότητα στον δήμο Καλαμάτας	22
Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας	23
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	24
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 19-3-1961	25
Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας.....	28
Θνησιμότητα στο δήμο.....	29
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	30
Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου.....	31
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 14-3-1971	32
Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας.....	34
Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας	35
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	36
Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου.....	37
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 5-4-1981	38
Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας.....	40
Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας	41
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	42
Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού	42
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 17-3-1991	43
Περιοχές που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας	48
Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας.....	50
Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας	51
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	52

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού	53
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 18-3-2001	54
Περιοχές που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας	57
Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας.....	59
Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας	60
Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος.....	61
Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	65
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	65
Πληθυσμιακή τόνωση του δήμου.....	65
Δημιουργία επιχειρήσεων.....	66
Δημιουργία βιομηχανιών- βιοτεχνιών	66
Ενδυνάμωση οικονομικής κατάστασης πολιτών.....	66
Αύξηση της δύναμης πίεσης του δήμου	67
Εργοστάσιο Λιπασματοποίησης.....	67
Βελτίωση του οδικού δικτύου	68
Επάρκεια εργατικών χεριών	68
Αύξηση της τουριστικής κίνησης	68
Παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	70
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ	
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΟΡΕΙΑ.....	70
Χαμηλή κινητικότητα λιμένος Καλαμάτας	70
Μικρή κίνηση αερολιμένος Καλαμάτας.....	71
Μικρή κίνηση οδικού - σιδηροδρομικού δικτύου	71
Ρυμοτομικό σχέδιο	72
Αστικοποίηση- εγκατάλειψη αγροτικών περιοχών	72
Μείωση γεωργικής -κτηνοτροφικής παραγωγής	74
Αύξηση ανεργίας	75
Εγκληματικότητα.....	75
Υπερπληθυσμός σε μερικές περιοχές.....	76
Μείωση του μισθού- ημερομισθίου.....	76
Μόλυνση του περιβάλλοντος λόγω συγκέντρωσης πληθυσμού	77
Βιομηχανική ρύπανση	77
Έλλειψη πρασίνου	78
Κυκλοφοριακή κίνηση.....	78
Προβλήματα υδροδότησης.....	79
Προβλήματα αποχέτευσης.....	80
Απομύζηση των γειτονικών περιοχών.....	80
Έλλειψη προσωπικού του δήμου για πλήρη ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών	82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	83
ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΗΣ	
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ.....	83
Δημιουργία ερεθισμάτων για προσέλκυση επιχειρηματιών.....	83
Προστασία του περιβάλλοντος.....	83
Βελτίωση υποδομής και λειτουργίας στα δ.δ	84
Μείωση της μεταναστευτικής κίνησης από τα περιβάλλοντα δ.δ του δήμου Καλαμάτας.....	84

Στήριξη αγροτικών – γεωργικών και κτηνοτροφικών περιοχών.....	85
Προβολή της περιοχής τουριστικά	85
Δημιουργία των απαραίτητων εγκαταστάσεων για στήριξη της τουριστικής κίνησης	86
Βελτίωση του οδικού δικτύου	86
Εύρεση εναλλακτικών πηγών ύδρευσης	87
Δημιουργία θέσεων παρκαρίσματος.....	87
Δημιουργία πλατειών και χώρων πρασίνου	87
Στελέχωση και οργάνωση υπηρεσιών για δυναμική ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πολιτών	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	89
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	89
ΕΖΕΣ.....	89
Ανάπλαση παραλιακής ζώνης	89
Ανάπλαση κεντρικής ζώνης Καλαμάτας.....	90
Κατασκευή υπόγειων χώρων στάθμευσης	90
Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικών Περιοχών.....	90
Κατασκευή μεγάρου χορού	90
Πολεοδόμηση περιοχής Κηπούπολης Καλαμάτας.....	91
Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004 – Ολυμπιακά προπονητήρια».....	91
Κατασκευή εγκαταστάσεων σκοπευτηρίου.....	91
Κατασκευή περιφερειακού δρόμου Καλαμάτας	92
Πρόγραμμα αστικής ανάπτυξης περιοχών	92
Εκπόνηση προγράμματος Business Plan.....	92
Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».....	93
Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.....	93
Συμμετοχή και Συμβουλευτική Υποστήριξη από ΑΔΕΚ στα ΟΠΑΑΧ	94
Αστικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα	94
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	95
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	95
Δημιουργία διπολικού κέντρου ανάπτυξης	95
Ενδυνάμωση της τουριστικής κίνησης.....	96
Επαναλειτουργία λιμένος Καλαμάτας.....	96
Υποστήριξη της γεωργικής παραγωγής.....	97
Επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου	98
Επισκευή και συντήρηση σιδηροδρομικού δικτύου.....	99
Εκσυγχρονισμός του αερολιμένα Καλαμάτας.....	99
Αποκεντρωτικές ενέργειες.....	100
Δημιουργία θέληγτρων για προσέλκυση μεγάλων επιχειρηματικών μονάδων.	100
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.....	103
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	103
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	105
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πέρασε ένα μεγάλο διάστημα, περίπου τεσσάρων χρόνων, από τη στιγμή που έγινα φοιτητής του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ΤΕΙ Καλαμάτας και όμως μου φαίνεται ότι έχει περάσει πολύ λιγότερος χρόνος από εκείνη τη στιγμή.

Το χρονικό διάστημα της φοίτησής μου έφτασε στο τέλος του, και το μόνο ‘‘εμπόδιο’’ που υπάρχει πια πριν την απόκτηση του πτυχίου μου είναι η πτυχιακή εργασία και η οποία αποτελεί το επιστέγασμα όλων των γνώσεων και εμπειριών που απέκτησα κατά την τετράχρονη αυτή πορεία μου

Το θέμα της εργασίας μου αυτής είναι «Πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Καλαμάτας από το 1951 μέχρι την απογραφή του έτους 2001» που ανέλαβα πριν από μερικούς μήνες, σε συνεργασία με τον καθηγητή Εμμανουήλ Χουμεριανό.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να δείξει την πληθυσμιακή πορεία του δήμου, τις αιτίες της συγκέντρωσης του πληθυσμού σε αυτόν αλλά και τα προβλήματα τα οποία δημιουργήθηκαν από αυτή τη συγκέντρωση.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμφοιτητές και καθηγητές με τους οποίους συνεργάστηκα αλλά και τους υπαλλήλους της Στατιστικής Υπηρεσίας Αθηνών και Καλαμάτας, την κα Κουράκλη Παναγιώτα της ΤΕΔΚ Καλαμάτας και τους υπαλλήλους της βιβλιοθήκης και του ΤΕΙ Καλαμάτας για την βοήθεια για τις πληροφορίες που μου προσέφεραν για τη συγγραφή της πτυχιακής μου εργασίας

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Πριν ξεκινήσουμε την ανάλυση της εργασίας αυτής θα πρέπει να προσδιορίσουμε κάποιες έννοιες που θα συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση του θέματος. Μία από αυτές είναι και η έννοια του πληθυσμού.

Στη δημογραφία η έννοια του πληθυσμού ορίζεται ως το σύνολο των κατοίκων μιας περιοχής σε μια δεδομένη στιγμή ή περίοδο. Το μόνο λοιπόν κοινό στοιχείο που χαρακτηρίζει τα άτομα που συνθέτουν τον πληθυσμό είναι η διαμονή τους σε μια ορισμένη περιοχή. Η περιοχή τώρα αυτή μπορεί να καθοριστεί κατά κανόνα από, κυρίως, τις υφιστάμενες πολιτικές και διοικητικές διαιρέσεις (κράτη, περιφέρειες, δήμοι, κοινότητες κτλ). Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται ένα σταθερό πλαίσιο σύγκρισης αλλά και καταμέτρησης των πολιτών. Βέβαια πέρα από τις διαιρέσεις αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλα κριτήρια γεωγραφικής αναφοράς όπως το μέγεθος του τόπου κατοικίας, που διαφοροποιεί τους πληθυσμούς σε αγροτικούς και αστικούς κτλ.

Διάκριση πραγματικού – μόνιμου πληθυσμού

Στον πληθυσμό τώρα, έχουμε τη διάκριση μεταξύ του πραγματικού και του νόμιμου πληθυσμού. Πραγματικός λέγεται ο πληθυσμός που βρίσκεται σε μια περιοχή κατά την ημέρα της απογραφής, είτε κατοικεί μόνιμα εκεί είτε διαμένει προσωρινά. Νόμιμος είναι ο πληθυσμός που αποτελείται από όσους είναι εγγεγραμμένος στα μητρώα ενός δήμου ή μιας κοινότητας κατά την ημέρα απογραφής. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική καθώς σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο, η αναλογική εκπροσώπηση του πληθυσμού μιας περιοχής στη Βουλή γίνεται με βάση το νόμιμο πληθυσμό της κατά την τελευταία πριν από τις εκλογές απογραφή.

Τα δύο αυτά μεγέθη, του πραγματικού και του νόμιμου πληθυσμού, δεν είναι αναγκαίο να συμπίπτουν υποχρεωτικά. Το γεγονός αυτό οφείλεται εκτός από το ότι στον πραγματικό πληθυσμό συμπεριλαμβάνονται και άτομα που διαμένουν προσωρινά στον τόπο που απογράφηκαν και η μεταναστευτική κίνηση. Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας που συρρέουν μετανάστες, συνήθως στις μεγάλες πόλεις, ο πραγματικός πληθυσμός είναι μεγαλύτερος από το νόμιμο. Το αντίθετο ακριβώς φαινόμενο παρουσιάζεται στα μικρά χωριά και γενικότερα στις περιοχές από τις οποίες μεταναστεύει ο πληθυσμός. Στις περιπτώσεις αυτές ο πραγματικός πληθυσμός είναι μικρότερος από το νόμιμο. Για τι λόγο αυτό βλέπουμε κατά την εκλογική περίοδο, βουλευτική ή δημοτική, μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμού από τον τόπο διαμονής στους σε άλλες περιοχές για την άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων.

Για να δούμε αν μια περιοχή είναι πυκνοκατοικημένη ή αραιοκατοικημένη τότε θα πρέπει να διαιρέσουμε τον πραγματικό πληθυσμό της περιοχής αυτής με την επιφάνεια της περιοχής. Με τον τρόπο αυτό θα

υπολογίσουμε την πυκνότητα του πληθυσμού κατά μονάδα επιφάνειας (τετραγωνικά χιλιόμετρα ή μίλια σε ορισμένες περιπτώσεις).

Για τη συλλογή των δημογραφικών αυτών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η γενική απογραφή του πληθυσμού, η στατιστική της φυσικής κίνησης και η στατιστική της διεθνούς μετανάστευσης.

Η γενική απογραφή του πληθυσμού σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσαν τα Ηνωμένα Έθνη είναι «η από μια κυβέρνηση ταυτόχρονη καταγραφή των δημογραφικών δεδομένων που αφορούν σε μία δεδομένη στιγμή όλα τα πρόσωπα που ζουν σε ένα συγκεκριμένο έδαφος»¹. Η γενική αυτή απογραφή διενεργείται από την κυβέρνηση ενός κράτους καθώς με τον τρόπο αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί α) η οργάνωση και το κόστος διεξαγωγής της, β) αντικειμενικότητα, γ) δεσμευτικότητα αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα της απογραφής, η οποία διεξάγεται σε ολόκληρη τη χώρα την ίδια μέρα προς αποφυγή διπλοεγγραφών και άλλων προβλημάτων, δημοσιεύονται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η στατιστική της φυσικής κίνησης του πληθυσμού καταγράφει όλες τις καταχωρίσεις (ληξιαρχικές πράξεις) γεγονότων όπως οι γεννήσεις, οι θάνατοι και ο μεταβολές της οικογενειακής κατάστασης (γάμοι, διαζύγια κτλ) των ατόμων που αποτελούν τον πληθυσμό μιας χώρας.

Η στατιστική διεθνούς μετανάστευσης περιλαμβάνει τις μετακινήσεις που γίνονται από και προς μια χώρα. Δηλαδή όλες οι μετακινήσεις που γίνονται από και προς τη χώρα αυτή καταγράφονται και έτσι σχηματίζουμε μια εικόνα σχετικά με τις μετακινήσεις του πληθυσμού. Υπάρχουν όμως δύο σημαντικά προβλήματα σε αυτή τη μέθοδο μέτρησης. Το ένα είναι αυτό της λαθρομετανάστευσης το οποίο έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια και δεύτερον είναι ότι πολύ συχνά ούτε οι εγκαθιστάμενοι ούτε οι αναχωρούντες εμφανίζονται εξαρχής ως μετανάστες. Έτσι δεν μπορούμε να σχηματίσουμε μια πλήρη εικόνα της μεταναστευτικής κίνησης της χώρας και να βγάλουμε σίγουρα συμπεράσματα από αυτή.

Τα δεδομένα που εξάγονται από αυτή την καταμέτρηση ή τον υπολογισμό εκφράζονται σε απόλυτους αριθμούς. Η χρήση αυτή όμως των απολύτων αριθμών δημιουργεί ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα. Δεν μας επιτρέπουν, αν και μας δίνουν μια τάξη μεγέθους, να διαπιστώσουμε την συχνότητα, την ένταση και την έκταση με την οποία παρουσιάζεται ένα φαινόμενο. Επίσης δεν μπορούμε να τα συγκρίνουμε σε ίδιους ή σε διαφορετικούς χρόνους. Για να αποφύγουμε αυτό το πρόβλημα προβαίνουμε στην αναγωγή των απολύτων αριθμών σε σχετικούς που θα μας επιτρέψουν την σύγκριση ενός μεγέθους με ένα άλλο.

Οι σχετικοί αυτοί αριθμοί ονομάζονται δείκτες ή τελεστές και χωρίζονται σε δύο κυρίως κατηγορίες, σε ποσοστά και σε αναλογίες. Τα ποσοστά μας δίνουν την κατανομή ενός μεγέθους σε επιμέρους μεγέθη ή την συχνότητα, την ένταση ή την συχνότητα με την οποία παρατηρείται ένα φαινόμενο σε ένα δεδομένο πληθυσμό. Ποσοστά είναι πχ οι δημογραφικοί δείκτες που μας δείχνουν την κατανομή του συνολικού πληθυσμού σε

¹ Τσαούσης Δ.Γ.,(1991), Κοινωνική δημογραφία, 'Κοινωνική και Ανθρωπολογική βιβλιοθήκη', Αθήνα, Gutenberg, σελ 18

επιμέρους μεγέθη (λ.χ. σε αστικό, ημιαστικό και αγροτικό πληθυσμό κ.τ.λ.). Οι αναλογίες μας δείχνουν την αντιστοιχία ενός μεγέθους προς ένα άλλο και με τον τρόπο αυτό εκφράζουν την βαρύτητα ενός μεγέθους σε σχέση με ένα άλλο. Αναλογίες είναι οι δημογραφικοί δείκτες που μας δίνουν λχ την αντιστοιχία γυναικών προς άνδρες κλπ.

Τέλος όταν τα ποσοστά υπολογίζονται με βάση το σύνολο του πληθυσμού, τότε έχουμε να κάνουμε με αδρούς δείκτες ή ακαθάριστα ποσοστά όπως είναι οι δείκτες που μας δείχνουν τη συχνότητα των γεννήσεων, των θανάτων κλπ.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ο πληθυσμός επηρεάζεται άμεσα από τρεις δημογραφικές διαδικασίες, οι οποίες αποτελούν και την αιτία για την αυξομείωση του. Αυτές είναι η θνησιμότητα (συχνότητα θανάτων), η γεννητικότητα (συχνότητα γεννήσεων ζώντων) και η μετανάστευση από και προς μια περιοχή. Η γεννητικότητα και η θνησιμότητα συνδέονται με την βιολογική ανανέωση και τη φθορά του πληθυσμού. Η μετανάστευση παρακολουθεί και καταγράφει την τεχνική ή μηχανική ανανέωση και φθορά του πληθυσμού.

Η δομή του πληθυσμού μιας περιοχής ή μιας χώρας μεταβάλλεται με τις διάφορες «κινήσεις» των διαδικασιών αυτών αλλά εκτός από αυτό μεταβάλλεται και η σύνθεση του πληθυσμού κατά τις διάφορες κοινωνικές κατηγορίες και την κατανομή του πληθυσμού στο χώρο και το μέγεθός του. Σε μια περιοχή δηλαδή η γεννητικότητα και η μετανάστευση προς αυτή την περιοχή είναι παράγοντες που συμβάλλουν στην αύξηση του πληθυσμού σε αυτή ενώ η θνησιμότητα και η μετανάστευση από αυτή την περιοχή τον μειώνουν. Πιο παραστατικά οι κινήσεις αυτές εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 1).

Στην αριστερή πλευρά του πίνακα βρίσκονται η γεννητικότητα και η μετανάστευση προς (διαδικασίες βιολογικής και μηχανικής ανανέωσης) ενώ στην δεξιά του πλευρά βρίσκονται η θνησιμότητα και η μετανάστευση από μια περιοχή (βιολογική και μηχανική φθορά αντίστοιχα).

<u>ΑΝΑΝΕΩΣΗ</u> (εισροές) ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ (+) Γεννητικότητα	<u>ΦΘΟΡΑ</u> (εκροές) (-) Θνησιμότητα
(+) Μετανάστευση προς περιοχή	(-) Μετανάστευση από περιοχή

2

Σχήμα 1-Μηχανισμός ανανέωσης πληθυσμού

Το αλγεβρικό άθροισμα της τιμής της γεννητικότητας και της θνησιμότητας μας δίνει σαν αποτέλεσμα την φυσική αύξηση ή μείωση, εάν είναι αρνητικό το αποτέλεσμα, του πληθυσμού της περιοχής. Το αλγεβρικό άθροισμα της μετανάστευσης προς και μετανάστευσης από μια περιοχή μας δίνει την καθαρή μετανάστευση προς ή από την περιοχή. Εάν απεικονίσουμε αυτές τις σχέσεις με τύπο θα είναι:

$$\text{Φυσική αύξηση (ή μείωση)} = \text{γεννήσεις} + (-) \text{θάνατοι}$$

$$\text{Καθαρά μετανάστευση} = (+) \text{μετανάστευση προς} + (-) \text{μετανάστευση από}$$

Εάν προσθέσουμε τα δύο αυτά αθροίσματα θα έχουμε την καθαρή αύξηση ή μείωση του πληθυσμού. Οπότε:

$$\text{Καθαρή αύξηση (ή μείωση)} = \text{φυσική αύξηση (ή μείωση)} + \text{καθαρή μετανάστευση}$$

ή

$$\text{Καθαρή αύξηση (ή μείωση)} = (\text{γεννητικότητα} + \text{μετανάστευση προς}) - (\text{θνησιμότητα} + \text{μετανάστευση από}).$$

Η καθαρή αύξηση του πληθυσμού θα είναι μεγαλύτερη, μικρότερη ή και ίση με την φυσική αύξηση του πληθυσμού, εξαρτώμενη βέβαια από εάν η καθαρή μετανάστευση είναι θετική, αρνητική ή μηδενική.

² Τσαούσης Δ.Γ., (1991), Κοινωνική Δημογραφία, Κοινωνική και ανθρωπολογική βιβλιοθήκη, Αθήνα, Gutenberg, σελ 21.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Με το όρο μετανάστευση ορίζουμε την μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου. Σαν ένα τέτοιο φαινόμενο, συνεχής ροή προσώπων από και προς μια περιοχή, η μετανάστευση αποτελεί μια από τις βασικές δημογραφικές διαδικασίες.

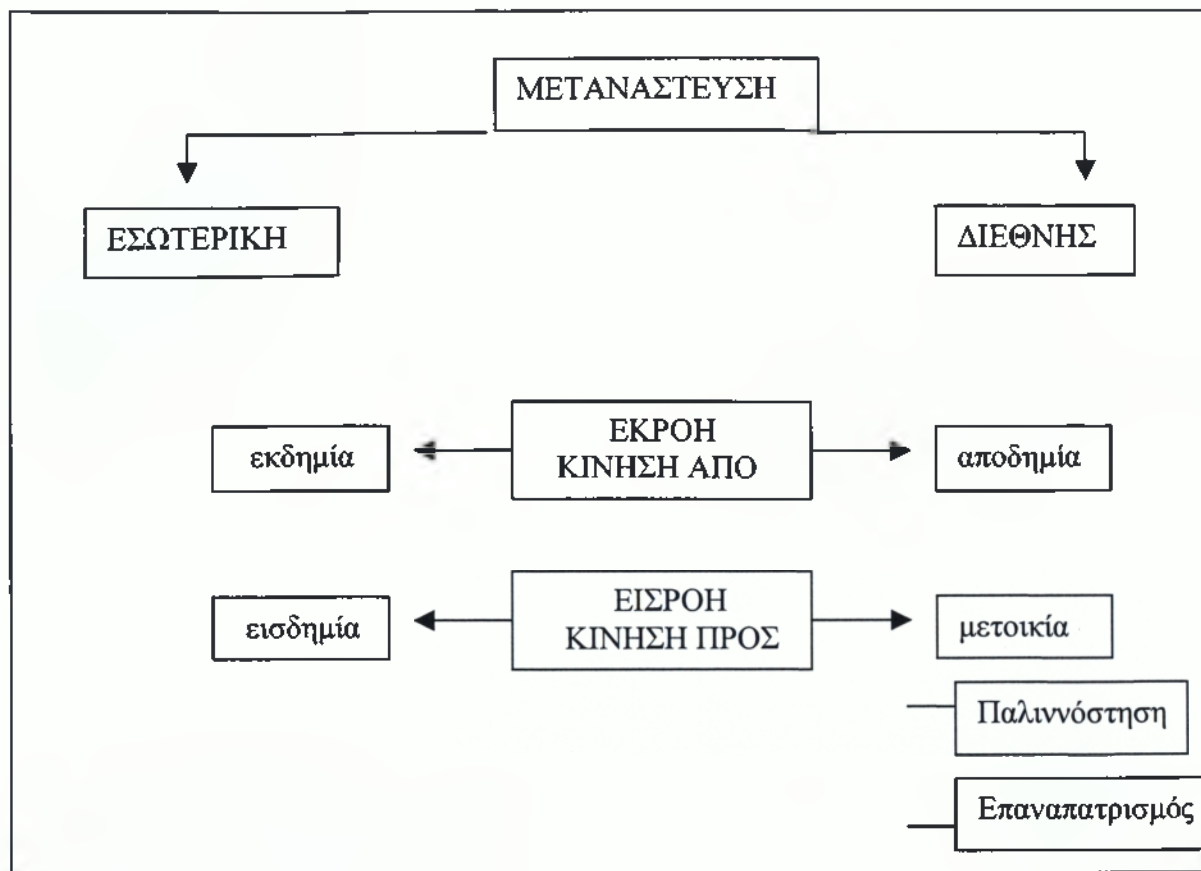
Η μετανάστευση έχει πολλές μορφές και οι οποίες δεν θα μας απασχολήσουν εδώ αλλά θα προσπαθήσω να αναλύσω μερικές βασικές έννοιες θα με βοηθήσουν και που θα χρησιμοποιήσω στην εργασία μου.

Οι σημαντικότερες διακρίσεις της μετανάστευσης και οι οποίες θα μελετήσω και θα χρησιμοποιήσω τα αποτελέσματά τους στην εργασία μου είναι, με βάση το κράτος, ως γεωγραφική περιοχή παρατήρησης και μελέτης, η διεθνής και η εσωτερική μετανάστευση.

Διεθνής μετανάστευση είναι η μετακίνηση από ένα κράτος προς ένα άλλο. Εσωτερική μετανάστευση είναι η κίνηση από ένα οικισμό σε ένα άλλο μέσα στα όρια του ίδιου κράτους.

Στη μεταναστευτική κίνηση τώρα διακρίνονται δύο ρεύματα: το ρεύμα των εκροών και το ρεύμα των εισροών. Το ρεύμα των εκροών στην περίπτωση της διεθνούς μετανάστευσης ονομάζεται αποδημία ενώ στην περίπτωση της εσωτερικής μετανάστευσης εκδημία. Το ρεύμα των εισροών τώρα ονομάζεται στην περίπτωση της διεθνούς μετανάστευσης μετοικία (μετανάστευση από το εξωτερικό) και στην περίπτωση της εσωτερικής μετανάστευσης εισδημία. Ειδικότερη μορφή εσωτερικής μεταναστευτικής κίνησης είναι ο εξαστισμός.

Ο δήμος Καλαμάτας είχε μια μεγάλη μεταναστευτική κίνηση προς το εξωτερικό κατά τη δεκαετία του 1975 κυρίως λόγω των κοινωνικοπολιτικών γεγονότων που συνέβαιναν κατά την περίοδο εκείνη αλλά και λόγω της μεγάλης φτώχειας που μάστιζε τη περίοδο εκείνη όλο τον Ελλαδικό χώρο.

Σχήμα 2-Ροές μετανάστευσης

Με τον όρο εξαστισμό τέλος, εννοούμε την μετακίνηση του πληθυσμού από τις αγροτικές περιοχές προς τις αστικές περιοχές, κάτι που συνεπάγεται την ανακατανομή του πληθυσμού στον χώρο. Με την ανακατανομή αυτή πραγματοποιείται μείωση του ποσοστού του αγροτικού πληθυσμού και αύξηση του ποσοστού του αστικού πληθυσμού. Η διαφορά του εξαστισμού από την αστεακή αύξηση είναι ότι η αστεακή αύξηση επιτυγχάνει αύξηση του αστικού πληθυσμού, αλλά σε αυτή την αύξηση δεν επιτυγχάνεται ανακατανομή του πληθυσμού στις αστικές τάξεις.

Λόγω έλλειψης δεδομένων από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία η μελέτη αυτή δεν θα λάβει υπόψη της τον παράγοντα της μετανάστευσης.

³ Τσαούσης Δ.Γ, (1991), Κοινωνική Δημογραφία, Κοινωνική και ανθρωπολογική βιβλιοθήκη, Αθήνα, Gutenberg, σελ 121

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ένας δήμος και γενικότερα μια περιοχή, για να αναπτυχθεί πρέπει να έχει ορισμένα χαρακτηριστικά, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αξιοποιεί τις ευκαιρίες που της παρουσιάζονται για να μπορέσει να ωφεληθεί από αυτές. Για να μπορέσει όμως να αξιοποιήσει αυτές τις ευκαιρίες θα πρέπει να έχει το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό, που θα είναι πρόθυμο να εργαστεί ώστε να ευνοηθεί τόσο ο τόπος όσο και αυτοί για προσωπικό τους όφελος. Αν δεν υπάρχει αυτό το ανθρώπινο δυναμικό όσες ευκαιρίες και αν παρουσιαστούν σε αυτή δεν θα μπορεί να τις αξιοποιήσει για να επιτύχει την ανάπτυξη που επιθυμεί. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να βρει τρόπους που θα προσελκύσουν άτομα που με την εργασία τους και την κινητικότητα τους θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής. Πρέπει λοιπόν να βρει λοιπόν τρόπους που θα κάνουν αυτή την περιοχή επιθυμητή στα άτομα με αποτέλεσμα την αύξηση την πληθυσμιακής της κατάστασης και της εργατικής δύναμης για να μπορέσει να επιτύχει και αυτή την πολυπόθητη ανάπτυξη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Η αύξηση του πληθυσμού σε μια περιοχή δεν είναι μόνο αποτέλεσμα μιας μόνο ενέργειας αλλά αποτελεί το αποτέλεσμα μιας σειράς ενεργειών που συνήδρασαν για να επιτευχθεί αυτή η πληθυσμιακή αύξηση στον δήμο Καλαμάτας.

Βιομηχανία-βιοτεχνία

Ένας παράγοντας είναι η δημιουργία και λειτουργία βιομηχανιών και βιοτεχνιών στην ευρύτερη περιοχή του δήμου Καλαμάτας, που ζητούν για την στελέχωσή τους με προσωπικό, σε διάφορες θέσεις, άτομα είτε σαν διευθυντές είτε σαν απλούς εργάτες, προσελκύοντας τα με τον τρόπο αυτό από πολλές περιοχές, συνήθως κοντινές, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις που προσελκύονται άτομα που έρχονται από πολύ μακρινές περιοχές.

Βελτίωση κατάστασης μετακίνησης

Η πολύ μεγάλη βελτίωση των συγκοινωνιακών μέσων αλλά και οδών είναι ακόμα ένας σημαντικός παράγοντας που συνέβαλλε στην αύξηση του πληθυσμού του δήμου και ιδιαίτερα της Καλαμάτας. Παλιότερα λόγω της έλλειψης επαρκούς σε καλή κατάσταση οδικού δικτύου και της κατάστασης που βρίσκονταν και τα υπόλοιπα μέσα μεταφοράς (μέσα μεταφοράς τα οποία δεν ευνοούσαν τις μεγάλες μετακινήσεις λόγω της κατασκευής τους ή της

λειτουργικότητας τους) αλλά και λόγω της μικρής μετακίνησης του πληθυσμού, υπήρχαν συγκοινωνίες οι οποίες ήταν πολύ αραιές.. Το γεγονός αυτό οφειλόταν κυρίως στις συνθήκες που επικρατούσαν τότε, κοινωνικές, οικονομικές αλλά και πολιτικές, και γι' αυτό οι κάτοικοι δεν επιδίωκαν την μετακίνησή τους καθώς και μετακινούνταν μόνο αν υπήρχε ανάγκη. Με την ανάπτυξη όμως των πόλεων και επομένως και της βελτίωσης της θέσης τους στον Ελλαδικό χώρο βελτιώθηκαν και οι τρόποι και οι δυνατότητες πρόσβασης στις περιοχές αυτές και στην περίπτωση μας και στον δήμο Καλαμάτας. Η κατάσταση αυτή βελτίωσε σημαντικά τις δυνατότητες πρόσβασης του πληθυσμού στις διάφορες περιοχές του δήμου και αφού είχε λυθεί το σημαντικό αυτό πρόβλημα, τα άτομα έπαιρναν ευκολότερα την απόφαση της μετακίνησής τους εκεί προσελκόμενοι από την ανοδική της πορεία. Δηλαδή η αύξηση των τρόπων μεταφοράς των πολιτών και η βελτίωση των μέσων και τόπων μεταφοράς, τους ώθησαν στην αναζήτηση καλύτερης τύχης τους σε άλλες περιοχές και τη συγκέντρωσή τους στο αστικό κέντρο του δήμου Καλαμάτας, αλλά και σε άλλες περιοχές.

Λειτουργία λιμένος Καλαμάτας

Μια άλλη σημαντική αιτία αύξησης του πληθυσμού της Καλαμάτας είναι η λειτουργία του λιμανιού της. Με την ύπαρξη του λιμανιού της Καλαμάτας και την κίνηση που είχε αυτό λόγω των εξαγωγών που έκανε αλλά και των εισαγωγών της, η Καλαμάτα γνώρισε μια αύξηση στις οικονομικές της δραστηριότητες και με αυτό τον τρόπο αποτέλεσε και ένα πόλο έλξης νέων ατόμων που αναζητούσαν εργασία και οι οποίοι έκαναν οποιαδήποτε εργασία μπορούσαν (μεταφορείς, αποθηκάριοι κτλ) για να έχουν κάποιο εισόδημα. Κατά την περίοδο της λειτουργίας του λιμανιού δημιουργήθηκαν και μερικές νέες επιχειρήσεις στην Καλαμάτα με αποτέλεσμα την ακόμη μεγαλύτερη προσέλευση του κόσμου σε αυτήν επιθυμώντας να επωφεληθούν και αυτοί της κατάστασης. Άνοιξαν εστιατόρια, ξενοδοχεία, καφετέριες και μπαρ κοντά στην περιοχή του λιμανιού που σαν σκοπό τους είχαν κυρίως την ψυχαγωγία, την διασκέδαση και την παροχή καταλύματος των ναυτικών. Βέβαια κατά την περίοδο του 50 και μετά η κίνηση του λιμανιού της Καλαμάτας γνώρισε σημαντική πτώση εξαιτίας της δραστηριοποίησης του λιμανιού των Πατρών . Παρόλα αυτά όμως διατηρούσε κάποια κίνηση κα έδινε εισόδημα στα άτομα που ασχολούνταν με τα λιμενικά ζητήματα αποτελώντας ακόμα μια σημαντική αιτία προσέλκυσης πληθυσμού. Αργότερα όμως τα πράγματα έγιναν πολύ χειρότερα καθώς η κίνηση του λιμανιού έγινε σχεδόν μηδενική. Τα τελευταία χρόνια όμως η κίνηση του λιμανιού της Καλαμάτας έχει αναζωογονηθεί με πολλά πλοία, κυρίως τάνκερ, να έρχονται στο λιμάνι της.

Δυσκολίες της ζωής στην ύπαιθρο

Οι δυσκολίες που συναντώνται στην ζωή της υπαίθρου είναι άλλος ένας σημαντικός παράγοντας που οδήγησαν, τους νέους κυρίως, κατοίκους των αγροτικών και ημιαστικών και γενικότερα πιο απομακρυσμένων περιοχών στο

δήμο Καλαμάτας. Η αγροτική ζωή είναι σκληρή και τα εισοδήματα που επέρχονται από την άσκηση αυτού του επαγγέλματος είναι πολύ λίγα σχετικά με τα έξοδα και τον κόπο που πρέπει να κάνει ένας εργάτης για να μπορέσει να φέρει κάποιο εισόδημα στο σπίτι του και να διατηρήσει την οικογένεια του. Επίσης οι πιο απομακρυσμένες περιοχές δεν μπορούν να παρέξουν στους πολίτες, για λειτουργικούς κυρίως λόγους, τις διευκολύνσεις και τα πλεονεκτήματα που μπορεί να έχει ο κάτοικος μιας μεγάλης πόλης όπως η Καλαμάτα. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι ότι τα άτομα στις περιοχές αυτές δεν μπορούν να ικανοποιήσουν πλήρως τις ανάγκες τους σε διάφορα αγαθά καθώς δεν υπάρχουν τα μαγαζιά που να μπορούν να τους προσφέρουν πλήρη ικανοποίηση των αγαθών που ζητούν. Έτσι πολλά άτομα αποφασίζουν να ξεφύγουν από το σκληρό επάγγελμα της αγροτικής καλλιέργειας και να αναζητήσουν νέα και λιγότερα επίπονα επαγγέλματα στο δήμο της Καλαμάτας όπου η ζήτηση της εργασίας είναι μεγαλύτερη και το κυριότερο, λιγότερο κουραστικά ή που αποφέρουν καλύτερο εισόδημα από την προηγούμενή τους εργασία.

Οικονομική ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας

Η οικονομική ανάπτυξη που είχε ο δήμος της Καλαμάτας δεν είναι δυνατό να παραληφθεί από τους παράγοντες προσέλκυσης πληθυσμού σε αυτόν. Οι οικονομικά στάσιμες, φθίνουσες και οικονομικά υποδεέστερες γύρω περιοχές από τον δήμο Καλαμάτας ή και πιο μακριά, βλέποντας την ανοδική του οικονομική και μη πορεία αλλά και τις ευκαιρίες που προσέφερε αυτή η άνοδος για οικονομική και κοινωνική ευημερία δική τους, ώθησαν πολλά άτομα στο να εγκαταλείψουν τις προηγούμενες κατοικίες τους και να αναζητήσουν την τύχη τους στον δήμο της Καλαμάτας. Αυτή η μετακίνηση του πληθυσμού προς σε αυτόν αύξησε τον πληθυσμό της Καλαμάτας σημαντικά, προσφέροντας πολλά νέα εργατικά χέρια, αλλά και ο δήμος με τη σειρά του την ευκαιρία σε αυτούς τους ανθρώπους να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση. Το γεγονός αυτό αποδυνάμωσε ακόμη περισσότερο τις αγροτικές περιοχές και τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου είτε με την μετακίνηση μόνο των νέων ανθρώπων από τις περιοχές αυτές είτε με την μετακίνηση ολόκληρων οικογενειών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Βελτίωση προσωπικής θέσης

Ένας άλλος σημαντικός λόγος είναι η διαρκής προσπάθεια του ανθρώπου για την βελτίωση της προσωπικής του θέσης και της εξέλιξής του στην κοινωνική κλίμακα. Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο της εσωτερικής μετανάστευσης, με την μετακίνηση του πληθυσμού από τις πιο φτωχές, αγροτικές και γενικότερα οικονομικά δυσμενέστερες περιοχές στα αστικά κέντρα με την ελπίδα της επίτευξης μιας ευνοϊκότερης κατάστασης. Το γεγονός αυτό μπορεί να πάρει και μεγαλύτερες διαστάσεις αν λάβουμε υπόψη

μας την εξωτερική μετανάστευση αν και στην περίπτωση αυτή το αποτέλεσμα είναι η μείωση του πληθυσμού καθώς τα άτομα αναζητούν μια καλύτερη τύχη σε ξένες χώρες με συνέπεια τη μείωση του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Βέβαια η μείωση δεν είναι ομοιόμορφη σε όλες τις περιοχές αλλά μεταβάλλεται ανάλογα με τα προβλήματα κάθε περιοχής. Έτσι σε άλλες περιοχές έχουμε μεγάλη μείωση του πληθυσμού, σε σχέση βέβαια με τον πληθυσμό της περιοχής, και σε άλλες περιοχές υπάρχει μια πολύ μικρή μεταβολή του πληθυσμού καθώς στην περιοχή αυτή το βιοτικό επίπεδο μπορεί να είναι πολύ καλό για τους κατοίκους της, έχοντας βέβαια και εξαιρέσεις, και δεν κρίνουν αναγκαία την μετανάστευση, εσωτερική ή εξωτερική. Με την προσέλευση των ατόμων αυτών στην μεγαλύτερη πόλη της Καλαμάτας είδαν ότι είχαν πολλές ευκαιρίες για κοινωνική και οικονομική άνοδο και νέους ορίζοντες και δυνατότητες να δημιουργούνται.

Αποδέσμευση των νέων από τις αγροτικές περιοχές

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας προσέλευσης του κόσμου στην πόλη της Καλαμάτας είναι η επιθυμία της αποδέσμευσης των νέων από τις αγροτικές περιοχές, τις σκληρές αγροτικές εργασίες που τους παρείχαν πολύ λίγα για την διαβίωση τους κάνοντας την κατάσταση ακόμα πιο δύσκολη και τον κλειστό και εξαιρετικά αυστηρό τρόπο ζωής. Τα χωριά, οι αγροτικές περιοχές και γενικά οι περιοχές που βρίσκονται σε πιο απομακρυσμένες περιοχές δε έχουν άμεση πρόσβαση στις κοινωνικές αλλαγές και στις διάφορες ευκολίες που προσφέρει η πρόοδος της τεχνολογίας. Η κοινωνία σε αυτές τις περιοχές είναι κλειστή, μικρή και δεν αποδέχεται αλλά ούτε και επιθυμεί τις οποιοσδήποτε αλλαγές που θα διαταράξουν την ήρεμη ζωή τους. Όμως αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή από τα άτομα τα νέα, με τις νέες αντιλήψεις και τις καινούργιες απαιτήσεις που έχουν από τη ζωή. Έτσι αναζητούν μια διέξοδο από την κατάσταση αυτή η οποία και μεταφράζεται στην φυγή τους από τις περιοχές αυτές και την εγκατάστασή τους στα νέα μεγάλα αστικά συγκροτήματα που θα μπορούν να ζήσουν τη ζωή τους με περισσότερες ανέσεις και ελευθερίες.

Καλύτερες συνθήκες διαβίωσης

Η καλύτερη διαβίωση στην πόλη από ότι στα απομακρυσμένα δημοτικά διαμερίσματα αποτελεί σίγουρα ένα σημαντικό λόγο που προσελκύσθηκε μεγάλος αριθμός ατόμων σε αυτήν. Όπως ξέρουμε ο άνθρωπος προσπαθεί να ωφεληθεί περισσότερο από τις διάφορες καταστάσεις και να βελτιώσει την θέση του σε οποιοδήποτε τομέα. Ένας από αυτούς τους τομείς είναι και η διαβίωσή του. Έτσι ο κόσμος προτίμησε να φύγει από τις σκληρές συνθήκες διαβίωσης που συναντούσε κατά την παραμονή του στις αγροτικές και ημιαστικές περιοχές που πολλές φορές δεν είχαν ρεύμα είτε λόγω κάποιας βλάβης είτε λόγω μη ύπαρξης της απαραίτητης υποδομής για ηλεκτροδότηση ή για ύδρευση ή είχαν έλλειψη σε πολλά άλλα αγαθά τα οποία απολάμβαναν οι κάτοικοι της Καλαμάτας. Έτσι όλα αυτά τα γεγονότα συνέβαλλαν στην

προτίμηση την πόλη της Καλαμάτας που με την ανάπτυξη που πέτυχε μπορούσε να ικανοποιήσει τις προσδοκίες τους όσον αφορά τον τομέα της διασκέδασης, της ψυχαγωγίας αλλά και την αμεσότητα στις διάφορες υπηρεσίες και τα αγαθά. Η πόλη είχε βιβλιοθήκες που θα τους χρησίμευαν για την ενημέρωση και τη μόρφωση τους. Επίσης στην πόλη ήταν δυνατή η ψυχαγωγία του και η διασκέδασή του με πολλούς περισσότερους τρόπους από ότι είχαν στις περιοχές στις οποίες διέμεναν μέχρι εκείνη τη στιγμή περιλαμβάνοντας θέατρα, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συναυλίες κτλ.

Τάση φυγής των νέων από τις αγροτικές περιοχές

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που οδήγησε τους πολίτες στην συγκέντρωσή τους στην περιοχή και αργότερα δ.δ της Καλαμάτας είναι και η τάση της φυγής τους από τις αγροτικές περιοχές και την μη απασχόληση τους με τα αγροτικά επαγγέλματα. Το γεγονός αυτό είναι απόρροια της ανασφάλειας που δημιουργεί η οικονομική κατάσταση των αγροτών λόγω της χαμηλής τιμής των προϊόντων τους και τα διάφορα φυσικά φαινόμενα και οι άλλες φυσικές καταστάσεις που πλήττουν ανεπανόρθωτα την παραγωγή τους. Η τιμή των αγροτικών προϊόντων είναι κατά καιρούς πολύ χαμηλές και τα έσοδα που έχουν οι παραγωγοί από την πώληση των προϊόντων τους είναι πάρα πολύ μικρά και δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών τους. Βέβαια από την έλευση του ευρώ και μετά έχει παρατηρηθεί μια αύξηση της τιμής τους και θα μπορούσε να πει κανείς ότι αυξήθηκαν και τα έσοδα των αγροτών. Αυτό όμως στην πραγματικότητα δεν είναι σωστό καθώς αυτή η αύξηση των τιμών δεν επηρέασε μόνο τα αγροτικά προϊόντα αλλά σημειώθηκε και αύξηση σε όλα τα προϊόντα της αγοράς και επομένως και τα λιπάσματα, τα φυτοφάρμακα και τα άλλα προϊόντα που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί για την επίτευξη της παραγωγής τους. Επομένως αυτή η αύξηση δεν απέφερε κανένα κέρδος και βελτίωση στην οικονομική κατάσταση των αγροτών. Μια άλλη αιτία που ωθεί την απομάκρυνση των πολιτών από τις αγροτικές περιοχές είναι τα φαινόμενα των φυσικών καταστροφών που πλήττουν την παραγωγή τους και μάλιστα πολλές φορές σοβαρότατα, με αποτέλεσμα έως και την ολοκληρωτική καταστροφή της παράγωγής τους. Η κατάσταση αυτή ζημιώνει σοβαρότατα τους παραγωγούς που στηρίζονται για την κάλυψη των αναγκών τους σε αυτή. Λόγω των αιτιών αυτών οι νέοι σε αυτές τις περιοχές επιθυμούν να ξεφύγουν από αυτή την κατάσταση και συγκεντρώθηκαν, κυρίως, στην πόλη της Καλαμάτας. Η έλλειψη ανέσεων στις αγροτικές περιοχές ήταν επίσης μια σημαντική αιτία φυγής από αυτές και της συγκέντρωσης του πληθυσμού τους κυρίως στην περιοχή της Καλαμάτας.

Ευκολότερη εύρεση θέσεων εργασίας

Η οικονομική ανάπτυξη του δήμου Καλαμάτας αποτέλεσε την αρχή για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και πολλών νέων δυνατοτήτων για τη βελτίωση της θέσης κάθε ανθρώπου και συνετέλεσε στην συγκέντρωση ατόμων στην περιοχή της Καλαμάτας. Με την αναπτυξιακή προσπάθεια μιας

πόλης καθίστανται αναγκαία τα εργατικά χέρια που θα προσφέρουν την εργασία τους για την επίτευξη αυτού του στόχου δημιουργώντας μεγάλη ζήτηση εργατικού δυναμικού. Επίσης η κατάσταση αυτή προσέλκυσε νέες επιχειρήσεις και με την σειρά τους αυτές ζητούσαν νέα άτομα για την στελέχωσή τους ώστε να παράξουν έργο. Με την εύρεση της εργασίας τα άτομα αυτά θα βελτίωσαν την οικονομική τους κατάσταση με συνέπεια την αύξηση των αναγκών και των απαιτήσεων τους. Με την αύξηση των αναγκών τους δημιουργήθηκαν νέες επιχειρήσεις για την κάλυψη αυτών που με τη σειρά τους ζητούσαν νέο προσωπικό για τη στελέχωσή τους. Με τον τρόπο αυτό βλέπουμε ότι η ανάπτυξη μιας περιοχής αποτελεί και ένα κινητήριο μέσο για την περαιτέρω αύξηση και ανάπτυξη της ζήτησης της εργασίας σε νέα επίπεδα. Δηλαδή σε μια αναπτυσσόμενη περιοχή υπάρχουν κάποιες θέσεις εργασίας σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τις λιγότερο αναπτυσσόμενες περιοχές και για το λόγο αυτό η Καλαμάτα αποτέλεσε και αποτελεί αιτία συγκέντρωσης πληθυσμού.

Περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης

Η ζωή στην πόλη εκτός από τα πλεονεκτήματα που παρέχουν στους πολίτες της προσφέρει και πολύ περισσότερες εύκαιρες επαγγελματικής αποκατάστασης. Οι πόλεις και ιδιαίτερα οι αναπτυσσόμενες πόλεις όπως η Καλαμάτα, έχουν ανάγκη από πολλά εργατικά χέρια που θα συνδράμουν στην ανάπτυξή της, από τις οικοδομικές κατασκευές έως και την στελέχωση των υπηρεσιών τους είτε κρατικών είτε ιδιωτικών προσφέροντας έτσι πολύ καλές πιθανότητες για την μόνιμη απασχόληση του ατόμου με το επάγγελμα που θα επιλέξει.. Η πόλη επίσης προσφέρεται για συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα σε όλους τους κλάδους της επαγγελματικής δραστηριότητας, ακολουθώντας ο καθένας, όσο μπορεί βέβαια το επάγγελμα που επιθυμεί και που θα καλύπτει τις ανάγκες των πολιτών ενώ παράλληλα θα επιτυγχάνεται και η ανάπτυξη της πόλης σε νέα επίπεδα παρέχοντας έτσι νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη και βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης. Έτσι στις πόλεις ο καθένας έχει τη δυνατότητα τις επιλογής του επαγγέλματός του ενώ στις κλειστές και στάσιμες κοινωνίες οι δυνατότητες κάθε ατόμου είναι σαφώς περιορισμένες ή ακόμη και προκαθορισμένες μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την παραγωγική δυνατότητα των ατόμων καθώς ασκούν ένα επάγγελμα ή μια εργασία που δεν επιθυμούν πραγματικά. . Στις πόλεις η κατάσταση που διαμορφώνεται, δίνει συνεχώς νέες ευκαιρίες στους πολίτες και ερεθίσματα για μεγαλύτερες δυνατότητες για ασχολία τους με νέες θέσεις εργασίας αλλά και όπως είπαμε, τη δυνατότητα της μόνιμης απασχόλησης του επαγγέλματος που θα επιλέξει λόγω της ζήτησης του.

Έλλειψη επαρκούς κοινωνικής υποδομής στην ύπαιθρο

Με την ανάπτυξη της πόλης της Καλαμάτας όμως και με την ολοένα μεγαλύτερη προσέλευση του κόσμου σε αυτή και το λιγότερο ενδιαφέρον τους για τις γύρω περιοχές, μεγάλη βαρύτητα δόθηκε στην πόλη της Καλαμάτας

και έτσι ενώ φτιάχτηκαν σοβαρά έργα κοινωνικής πρόνοιας και υπηρεσιών σε αυτήν, η ύπαιθρος δεν είχε παρόμοια αντιμετώπιση με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα. Δεν υπήρχαν ιατρεία ή όσα υπήρχαν ήταν στα λεγόμενα κεφαλοχώρια της περιοχής, αλλά και αυτά δεν μπορούσαν να προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες παρά μόνο τις βασικές, ενώ τα πιο σοβαρά γεγονότα τα παρέπεμπαν στην Καλαμάτα. Σοβαρότατο επίσης πρόβλημα ήταν και το ότι τα φάρμακα που είχαν προς διάθεση τα εκεί φαρμακεία ήταν λιγοστά ενώ και οι γιατροί δεν ήταν μόνιμα εγκατεστημένοι στις περιοχές αυτές αλλά, λόγω της έλλειψης σε προσωπικό, έκαναν και περιοδείες στα γύρω χωριά με αποτέλεσμα εάν συνέβαινε κάποιο γεγονός και ο γιατρός δεν ήταν εκεί να υπάρχει σοβαρό πρόβλημα. Αυτή η κατάσταση προκάλεσε ανησυχία και απογοήτευση στους κατοίκους και ουσιαστικά τους προκάλεσε να φύγουν από την περιοχή όπου κατοικούσαν και να εγκατασταθούν στην Καλαμάτα ή σε άλλη περιοχή κοντά σε αυτή όπου θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν πληρέστερα αυτές τις βασικές ανάγκες.

Συγκέντρωση κρατικών υπηρεσιών στην πόλη της Καλαμάτας

Παρόμοια κατάσταση ήταν και στο επίπεδο των κρατικών υπηρεσιών. Όλες οι σημαντικές κρατικές υπηρεσίες αλλά και κάθε είδους άλλων υπηρεσιών εγκαταστάθηκαν στην πόλη της Καλαμάτας όπου είχε τον μεγαλύτερο πληθυσμό και οι κάτοικοί της, τις μεγαλύτερες ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό όμως οι κάτοικοι των περιοχών εκτός της πόλης της Καλαμάτας δεν μπορούσαν να εξυπηρετηθούν σε διάφορες καταστάσεις που τους παρουσιάζονταν γρήγορα και αποτελεσματικά σε σχέση με αυτή της Καλαμάτας. Υπήρχαν βέβαια και τα τοπικά παραρτήματα, οι τοπικοί πάρεδροι και οι κοινότητες παλιότερα αλλά και αυτά δεν μπορούσαν να προσφέρουν πλήρη κάλυψη στις ανάγκες των πολιτών, κυρίως επειδή δεν είχαν την αρμοδιότητα για να εκτελέσουν αυτά που ζητούσαν οι πολίτες και τους παρέπεμπαν στις κεντρικές υπηρεσίες της Καλαμάτας που ήταν πιο οργανωμένες αλλά και είχαν και περισσότερες αρμοδιότητες. Η κατάσταση αυτή ήταν κουραστική, το λιγότερο, αν ήθελε χρόνο το αίτημα του πολίτη για να διεκπεραιωθεί αλλά και εξαιρετικά πολυέξοδο αν το άτομο αυτό δεν είχε κάποιους συγγενείς για να μείνει μέχρι να ολοκληρωθεί η υπόθεση του.

Όλα αυτά τα γεγονότα ήταν που κυρίως συνέβαλλαν στην συγκέντρωση του πληθυσμού στην πόλη της Καλαμάτας προκαλώντας και τη σταδιακή πληθυσμιακή της ανάπτυξη..

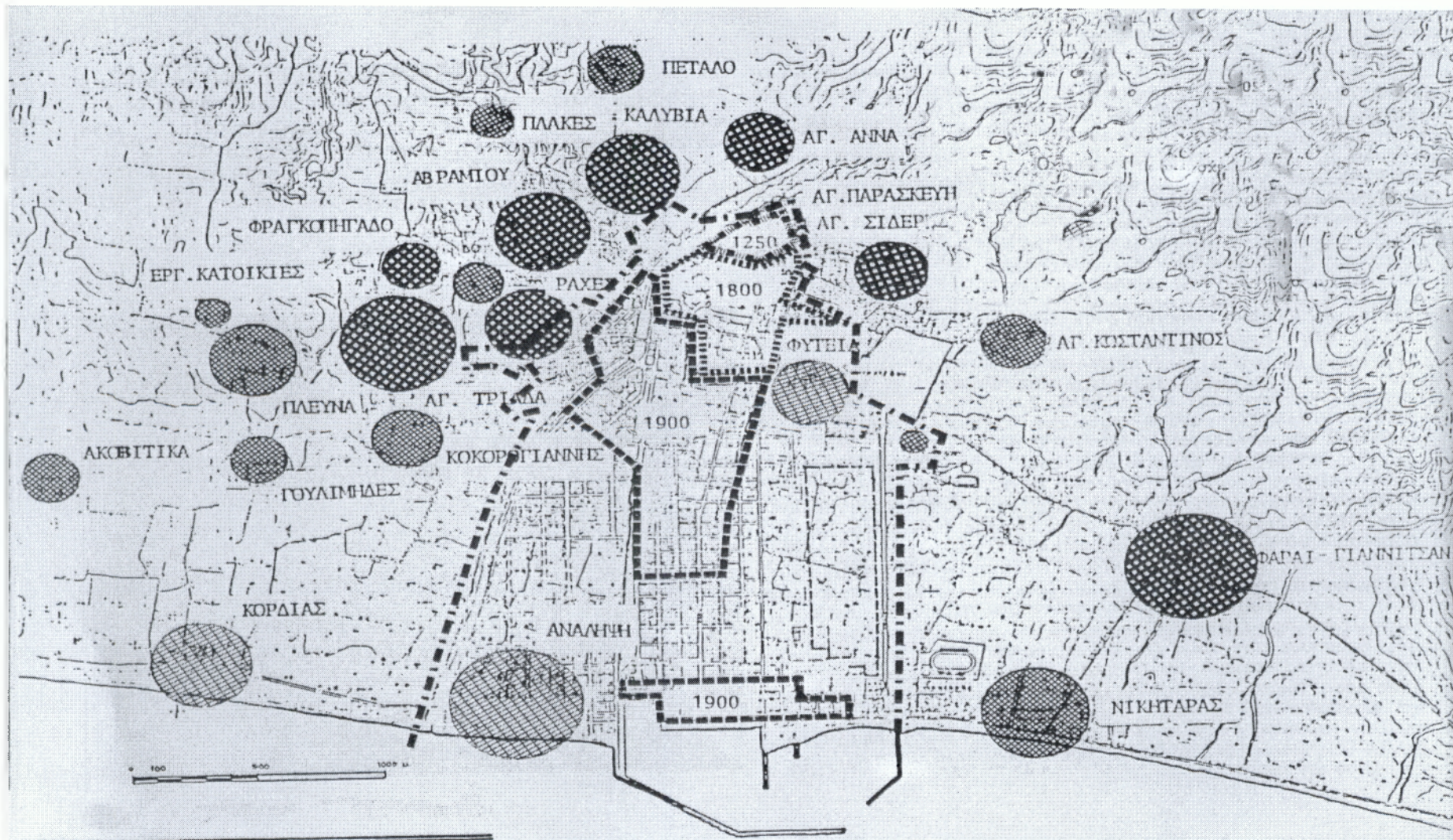
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΛΕΤΗ- ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Κατά την πορεία της μελέτης αυτής θα δούμε την ανάπτυξη του δήμου Καλαμάτας κατά δεκαετία και λαμβάνοντας υπόψη τον πραγματικό πληθυσμό του δήμου. Στις επόμενες σελίδες παρατίθενται χάρτες με τις περιοχές που καταλαμβάνει ο δήμος αλλά και με τα δημοτικά του διαμερίσματα. Τα στοιχεία που παρατίθενται στα διαγράμματα προέρχονται από τις απογραφές των αντίστοιχων ετών αλλά τροποποιημένα ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες αυτού του συγγράμματος

Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου κατά την απογραφή της 7-4-1951

Το 1951 ο δήμος Καλαμάτας απαρτιζόταν από τα παρακάτω περιοχές: Την περιοχή της Καλαμάτας (37.781 άτομα), την περιοχή του Κουταλά (331 άτομα), την περιοχή των Μενινών (127 άτομα), την περιοχή της Μονής Βελανιδιάς (10 άτομα) και τέλος την περιοχή των Ακοβίτικων (214 άτομα). Όπως βλέπουμε, αυτή την εποχή η πόλη της Καλαμάτας είναι αυτή που έχει τον μεγαλύτερο πληθυσμό ενώ οι υπόλοιπες έχουν σημαντικά λιγότερο. Το φαινόμενο δηλαδή της μεγάλης συγκέντρωσης του πληθυσμού του δήμου στην περιοχή της Καλαμάτας είναι ήδη υπαρκτό. Ο αριθμός των κατοίκων στις περιοχές κατά την περίοδο αυτή είναι δικαιολογημένος καθώς είναι η περίοδος όπου η Ελλάδα ήταν κάτω από τον Γερμανικό ζυγό δεν είναι πολύ μακρινή. Η περίοδος αυτή είχε όλα τα θλιβερά αποτελέσματα που μπορεί να έχει μια χώρα όταν έχει κατακτηθεί. Οι θάνατοι, είτε από αστία είτε από αρρώστιες είτε από οποιονδήποτε άλλο λόγο ήταν καθημερινό φαινόμενο με συνέπεια την όλο και περισσότερο μείωση του πληθυσμού. Οι γεννήσεις όμως την περίοδο εκείνη ήταν πολύ λίγες και δεν μπορούσαν να καλύψουν το μεγάλο αριθμό θανάτων που υπήρχε ημερησίως. Ενώ και οι μετακινήσεις από πόλη σε πόλη ή σε άλλη περιοχή ήταν σχεδόν απαγορευτικές καθώς δεν υπήρχε κανένας λόγος για να κάνει κάποιος τέτοια ενέργεια. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την πληθυσμιακή υπανάπτυξη της περιοχής και μόνο από το 1946 και μετά οι κάτοικοι προσπαθούν να βρουν τον ρυθμό της ζωής τους πριν την "Κατοχή". Ο συνολικός πληθυσμός του δήμου ανέρχεται στα 38463 άτομα και κατανέμεται στις περιοχές που τον αποτελούν όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα (**διάγραμμα 1**).

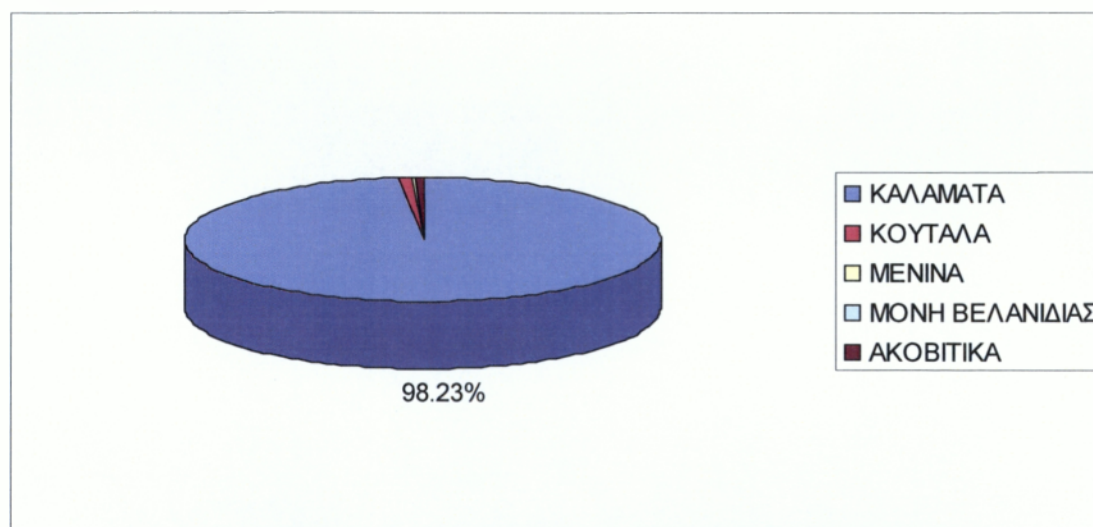
Εικόνα 1- Περιοχές που αποτελούσαν το δήμο Καλαμάτας μέχρι και την απογραφή του 1981

4

Διάγραμμα 1- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου κατά την απογραφή της 7-4-1951

Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις διάφορες περιοχές που τον αποτελούν, θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση της κατάστασης που επικρατεί σε αυτόν κατά την περίοδο αυτή και διαμορφώνεται όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

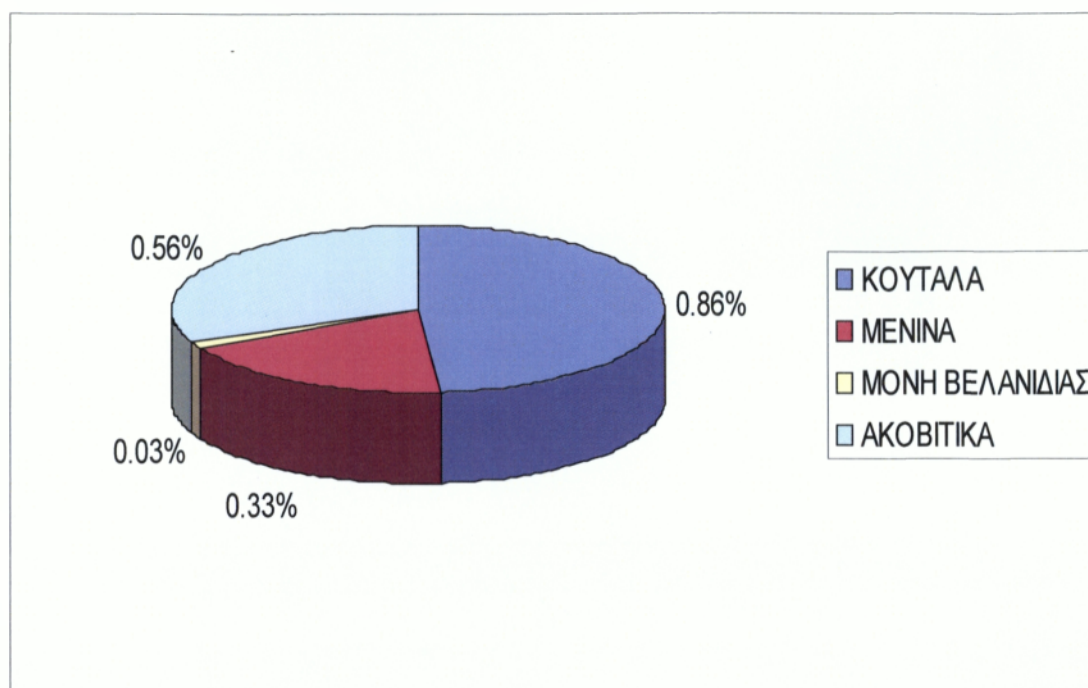

Διάγραμμα 2- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας

Όπως βλέπουμε και όπως βέβαια ήταν αναμενόμενο, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι εγκατεστημένο στην περιοχή της Καλαμάτας (98,23%) ενώ οι υπόλοιπες περιοχές του δήμου, που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή της, έχουν σημαντικά λιγότερο πληθυσμό που στο σύνολό του δεν

⁴ Πηγή ΕΣΥΕ

ξεπερνά το 0,77% επί του συνολικού πληθυσμού. Αναλυτικότερη ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές αυτές του δήμου, πλην αυτής της Καλαμάτας, φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

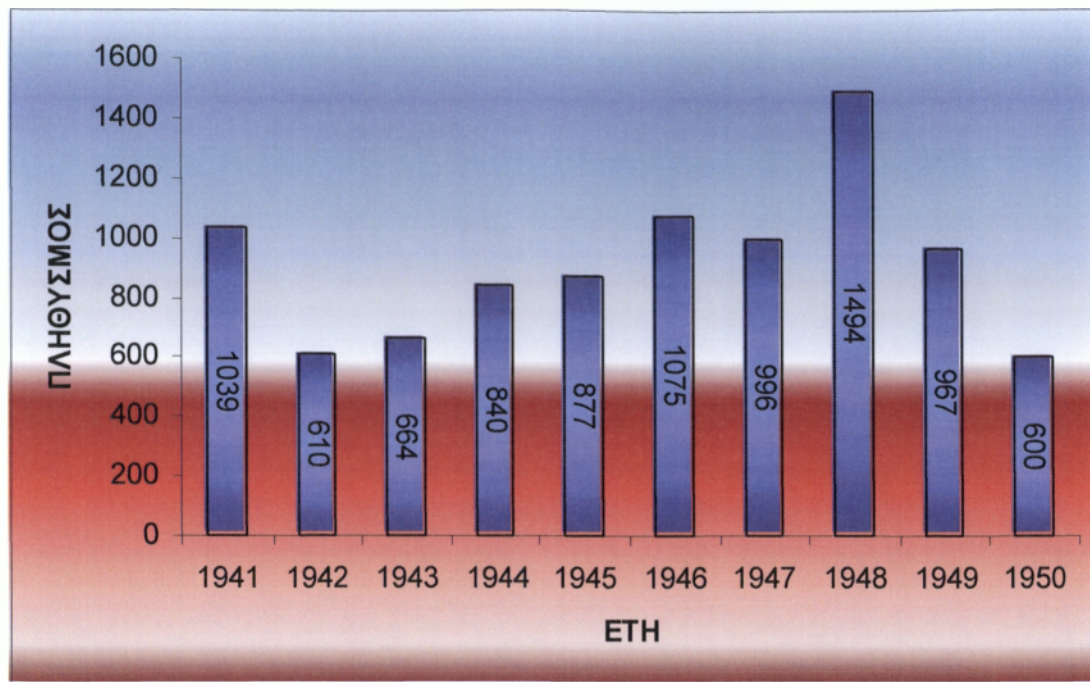

Διάγραμμα 3- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου εκτός της περιοχής της Καλαμάτας

Από τις υπόλοιπες περιοχές η περιοχή του Κουταλά είναι αυτή που έχει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού. Η δεύτερη πληθυσμιακά περιοχή από αυτές, είναι αυτή των Ακοβίτικων, συγκεντρώνοντας το 0,56% επί του συνολικού πληθυσμού. Ακολουθεί η περιοχή των Μενινών με 0,33% και τελευταίο, με το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε αυτόν είναι η περιοχή της Μονής Βελανιδιάς έχοντας μόνο το 0,03% του συνολικού πληθυσμού στην περιοχή της .

Γεννητικότητα στον δήμο Καλαμάτας

Μεγάλη σπουδαιότητα για το δήμο αλλά και για κάθε δήμο έχει και ο αριθμός των γεννήσεων που πραγματοποιούνται σε αυτόν καθώς τα άτομα αυτά αποτελούν το “νέο αίμα” του δήμου και δείχνουν τη δυνατότητα του για αυτοδύναμη πληθυσμιακή αύξηση. Οι γεννήσεις ανά έτος για τη δεκαετία αυτή φαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα.

5

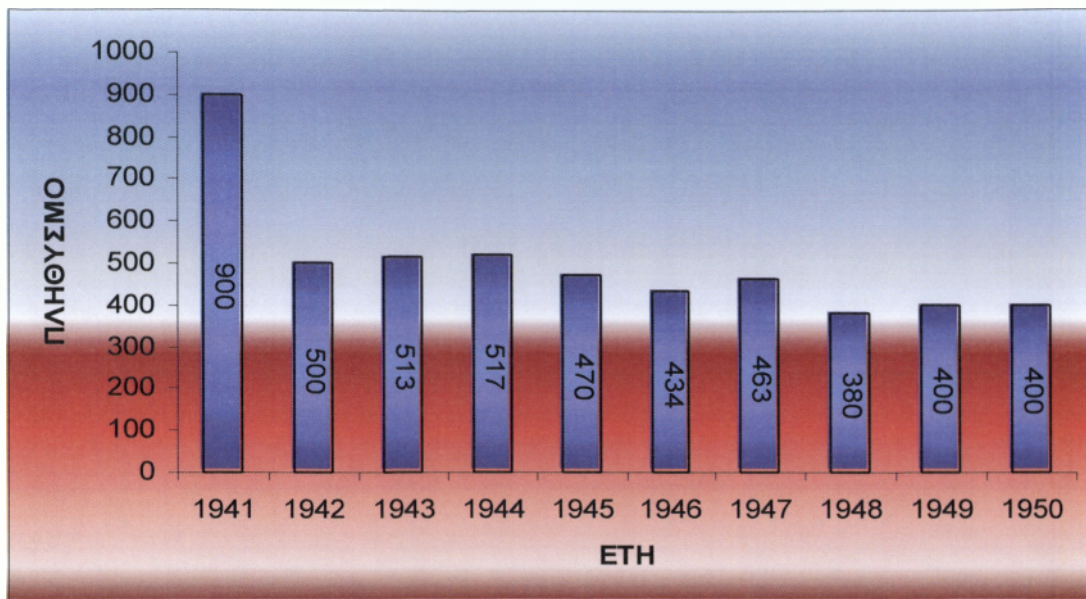
Διάγραμμα 4- Γεννήσεις ανά έτος κατά τη δεκαετία 1941-1950

Όπως βλέπουμε στο διάγραμμα το έτος 1941 ο αριθμός των γεννήσεων στο δήμο είναι αρκετά υψηλός (1039 άτομα) συμβάλλοντας σημαντικά στην πληθυσμιακή αύξηση του. Το επόμενο έτος όμως παρουσιάζεται μια δραματική πτώση στον αριθμό τους έχοντας πια μόνο 610. Από το έτος αυτό όμως αρχίζει μια ανοδική πορεία του αριθμού των γεννήσεων, έστω και μικρή μέχρι το έτος 1946 όπου και πραγματοποιήθηκαν 1075 γεννήσεις όπως φαίνεται και στο διάγραμμα. Το έτος 1947 παρουσιάζεται μια πτώση του αριθμού κατά 79 έχοντας πλέον 996 ανακόπτοντας την καλή ανοδική πορεία που είχε ο δήμος. Το 1948 όμως ο αριθμός των γεννήσεων αυξάνεται σημαντικά φθάνοντας τις 1494 γεννήσεις, γεγονός που αποτελεί μια σημαντική βοήθεια στο δήμο που προσπαθεί ακόμη να ανασυγκροτηθεί σε όλους τους τομείς μετά την κατοχή. Από το έτος αυτό όμως και μετά ο αριθμός των γεννήσεων μειώνεται σταδιακά, έχοντας 967 γεννήσεις το 1949 και 600 το 1950. Κατά τη δεκαετία αυτή οι γεννήσεις στο δήμο είχαν ανοδική πορεία, χωρίς όμως να λείπουν και οι πτωτικές τάσεις, οι οποίες όμως δεν μπορούν να αμαυρώσουν την καλή τους πορεία.

Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας

Ο αριθμός των θανάτων που συμβαίνουν στο δήμο είναι εξίσου σημαντικός με αυτού των γεννήσεων, καθώς αποτελούν τη φυσική μείωση του πληθυσμού του δήμου. Η πορεία των θανάτων κατά τη δεκαετία αυτή απεικονίζεται παρακάτω.

⁵ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου

6

Διάγραμμα 5- Αριθμός θανάτων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1941-1950

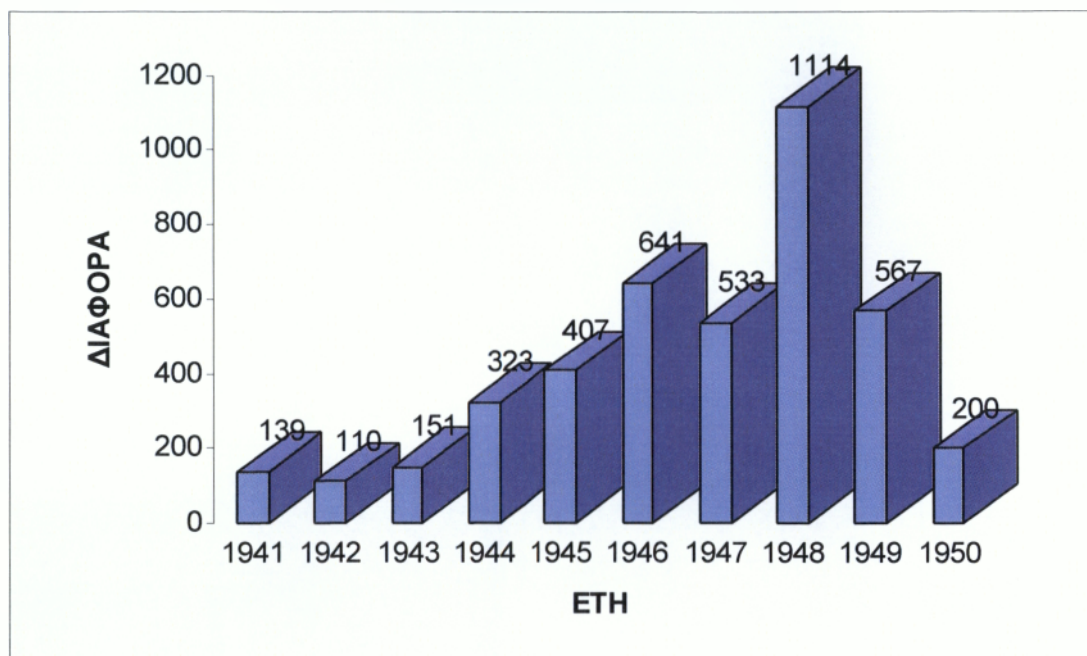
Το έτος 1941 ο δήμος έχει ένα μεγάλο αριθμό θανάτων (900), ο οποίος είναι αρκετά μεγάλος αν λάβουμε υπόψη μας το συνολικό πληθυσμό του κατά την περίοδο αυτή. Το επόμενο έτος όμως ο αριθμός των θανάτων μειώνεται σημαντικά και φθάνουν σε "λογικά" επίπεδα (500 θάνατοι). Κατά τα έτη 1943 και 1944 ο αριθμός του αυξάνεται αλλά σε μικρό βαθμό έχοντας 513 και 517 αντίστοιχα. Το 1945 σημειώνεται μια περαιτέρω πτώση του αριθμού τους (470) που συνεχίζεται και το επόμενο έτος (1946) όπου έχουμε ο δήμος έχει 434 θανάτους, αριθμός αρκετά μικρός συγκρινόμενος με αυτόν που είχε ο δήμος στην αρχή της δεκαετίας. Μια μικρή αύξηση κατά τον επόμενο χρόνο ανεβάζει τον αριθμό τους κατά 39 και έτσι έχουμε 463 θανάτους ενώ το 1948 σημειώνεται πτώση του αριθμού τους στους 380. Κατά το έτος 1949, ο αριθμός τους αυξάνεται κατά 20 φτάνοντας τους 400 ενώ ο ίδιος αριθμός θανάτων σημειώνεται και κατά το επόμενο έτος (1950). Κατά τη δεκαετία αυτή όπως βλέπουμε ο αριθμός των θανάτων στον δήμο κυμαίνεται σε φυσιολογικά επίπεδα, με εξαίρεση τον υψηλό αριθμό των θανάτων του έτους 1941 που όμως δικαιολογείται και αυτός καθώς από το 1939 μέχρι το 1944 είναι τα έτη όπου έγινε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και η "Κατοχή" της Ελλάδας από τους Γερμανούς.

Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος

Τα υψηλά επίπεδα γεννητικότητας σε μια περιοχή πολύ σημαντικά για το δήμο και αποτελούν μια πολύ παράμετρο για την πληθυσμιακή εξέλιξη του δήμου αλλά αν στην περιοχή υπάρχει και μεγάλη θνησιμότητα δεν αρκούν. Για να επιτευχθεί η πληθυσμιακή αύξηση μιας περιοχής πρέπει ο αριθμός των γεννήσεων να είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θανάτων. Η διαφορά αυτή (γεννήσεων και θανάτων) αποτελεί και την πραγματική "εγχώρια"

⁶ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου

πληθυσμιακή αύξηση του δήμου, δηλαδή η αύξηση που επιτυγχάνει ο δήμος χωρίς να λάβουμε υπόψη μας την εισροή πολιτών από άλλες περιοχές. Ο δήμος Καλαμάτας κατά την περίοδο αυτή εμφανίζει την παρακάτω εικόνα όσον αφορά την διαφορά γεννήσεων και θανάτων όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα (διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6- Διαφορά γεννηθέντων και θανόντων κατά τη δεκαετία 1941-1950

Όπως βλέπουμε στο διάγραμμα η πραγματική “εγχώρια” αύξηση του δήμου είναι πολύ χαμηλή μέχρι το 1943, που είναι όμως αναμενόμενο καθώς είναι τα λεγόμενα χρόνια της “Κατοχής”, έχοντας 130 άτομα το 1941, 110 το 1942 και 151 το 1943. Το έτος 1944 όμως η διαφορά τους αυξάνεται και φθάνει τα 320 άτομα αποτελώντας μάλιστα και την αρχή μιας ανοδικής πορείας μέχρι και το έτος 1946 όπου είναι 641 άτομα. Το 1947 όμως ο αριθμός τους μειώνεται κατά 107 άτομα και πέφτει στα 532. Το 1948 ο αριθμός τους αυξάνεται κατά πολύ φθάνοντας τα 1114 άτομα, αποτελώντας μια πολύ σημαντική βοήθεια στην πληθυσμιακή αύξηση του δήμου. Από το 1948 όμως και μετά αρχίζει μια φθίνουσα πορεία του αριθμού τους μέχρι το 1950 έχοντας το 1949 567 νέα άτομα και το 1950 μόνο 200. Κατά την περίοδο αυτή ο δήμος όπως είδαμε λόγω των πολύ σοβαρών γεγονότων (πόλεμος, Κατοχή κτλ) δεν μπορεί να επιτύχει μια σημαντική πληθυσμιακή εξέλιξη με τις δικές του “δυνάμεις”, ενώ και η υπόλοιπη Ελλάδα αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα και έτσι ο πληθυσμός του παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 19-3-1961

Το 1961 επήλθε μια μεταβολή στις περιοχές του δήμου Καλαμάτας. Προσαρτήθηκαν οι περιοχές του Πετάλου (214 άτομα) και του Προφήτη Ηλία (68 άτομα) αλλά «αφαιρέθηκε» η περιοχή των Ακοβίτικων. Αυτή η προσθήκη

των περιοχών συνετέλεσε βέβαια στην αύξηση του πληθυσμού του δήμου αλλά λόγω της αφαίρεσης της περιοχής των Ακοβίτικων και του σημαντικού αριθμού πολιτών που υπήρχαν σε αυτή, η αύξηση δεν είναι μεγάλη. Έτσι αν από τα 278 άτομα που αποτελούν τον πληθυσμό των περιοχών που προσαρτήθηκαν στο δήμο αφαιρεθούν τα 218 της περιοχής των Ακοβίτικων, που δεν ανήκει πια στο δήμο Καλαμάτας, τότε η αύξηση του πληθυσμού είναι μόνο 64 άτομα. Η συνολική αύξηση του πληθυσμού του δήμου, σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, ήταν 251 άτομα. Αριθμός μικρός αλλά ας μην ξεχνάμε ότι ο δήμος και η γενικότερα η Ελλάδα μόλις τώρα έχει αρχίσει να συνέρχεται από τον Γερμανικό ζυγό και τις θλιβερές επιπτώσεις που είχε αυτός στη χώρα. Κατά τη δεκαετία αυτή στην πόλη της Καλαμάτας ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά 430 άτομα ενώ περιοχή του Κουτάλα έχει μείωση στον πληθυσμό της κατά 217. Από τα 331 άτομα που είχε πληθυσμό το 1951 έμειναν μόνο 113. Δηλαδή τα μισά και παραπάνω άτομα της περιοχής του Κουτάλα άφησαν τα σπίτια τους και αναζήτησαν καλύτερη τύχη σε άλλες περιοχές. Παρόμοιο φαινόμενο συνέβη και στην περιοχή των Μενινών αλλά σε μικρότερο βαθμό. Από τα 127 άτομα που είχε πληθυσμό το 1951, το 1961 είχε μόνο 94 άτομα. Είχε μια μείωση δηλαδή 33 ατόμων. Μπορεί το νούμερο αυτό να φαίνεται μικρό αλλά αν αναλογιστεί κανείς τον συνολικό πληθυσμό της περιοχής των Μενινών ήταν μεγάλο πλήγμα γι 'αυτή. Ευνοημένη είναι η περιοχή της Μονής Βελανιδιάς. Ο πληθυσμός της αυξήθηκε κατά 8 άτομα ανεβάζοντας έτσι τον αριθμό των κατοίκων της στους 18. Το γεγονός αυτό τόνωσε κάπως της περιοχή αυτή αλλά δεν μπορούμε να πούμε ότι βελτιώθηκε σημαντικά η κατάσταση της. Ο συνολικός πληθυσμός του δήμου ανέρχεται στα 38.714 άτομα.

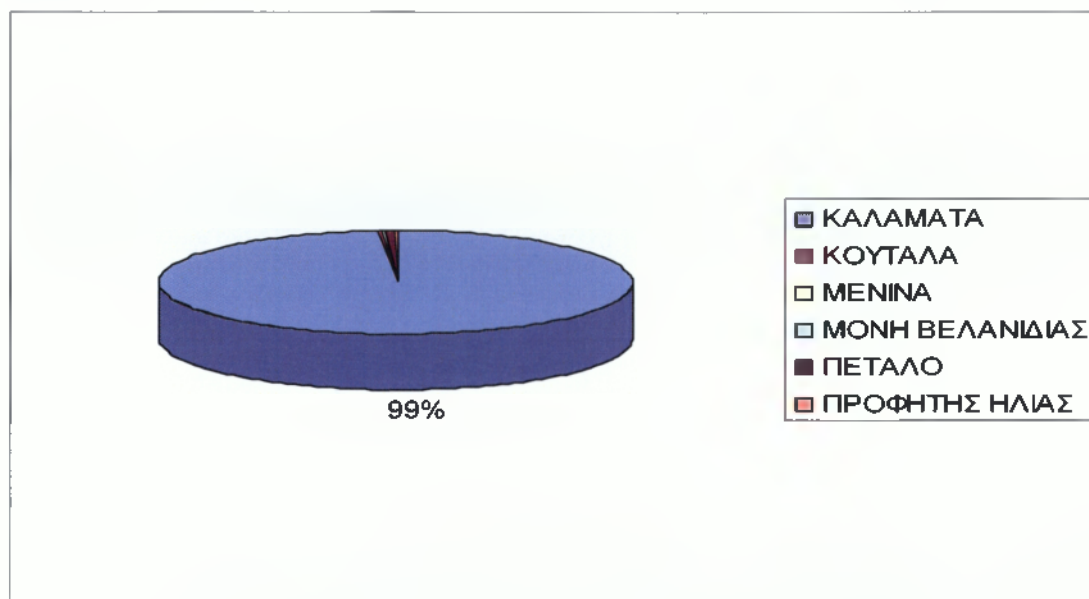
Η κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που αποτελούν το δήμο φαίνεται παραστατικά στο παρακάτω διάγραμμα (διάγραμμα 7).

7

Διάγραμμα 7- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 19-3-1961

Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που αποτελούν το δήμο τη δεκαετία αυτή παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα .

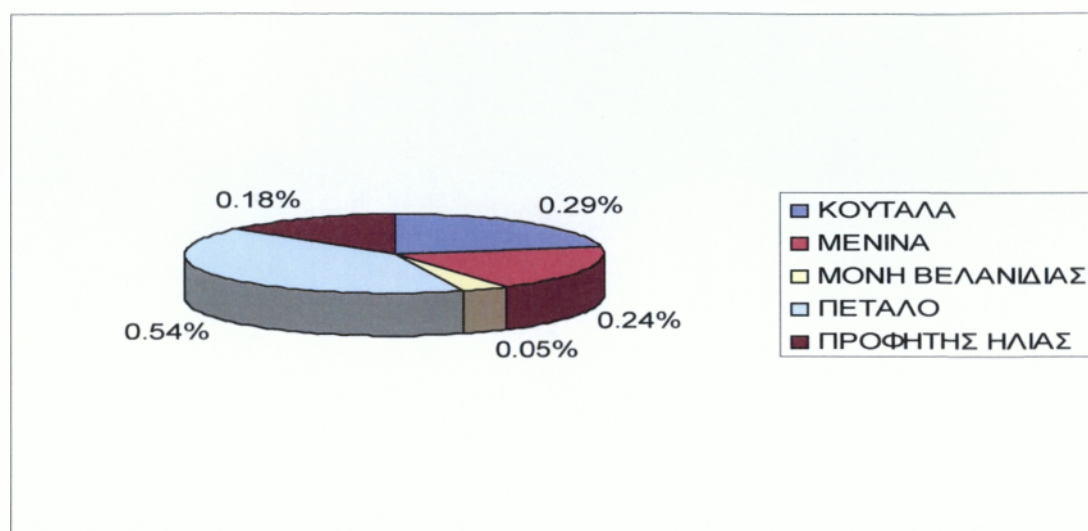

Διάγραμμα 8- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας

Η περιοχή της Καλαμάτας όπως βλέπουμε συγκεντρώνει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού του δήμου και κατά τη δεκαετία αυτή έχοντας σημειώσει και μια μικρή αύξηση, 99% σε σχέση με την προηγούμενη όπου συγκεντρώνει το 98,23% έχοντας μια αύξηση δηλαδή κατά 0,77%. Οι υπόλοιπες περιοχές κατά τη δεκαετία αυτή καταλαμβάνουν μόνο το 1%,. Στο

⁷ Πηγή ΕΣΥΕ

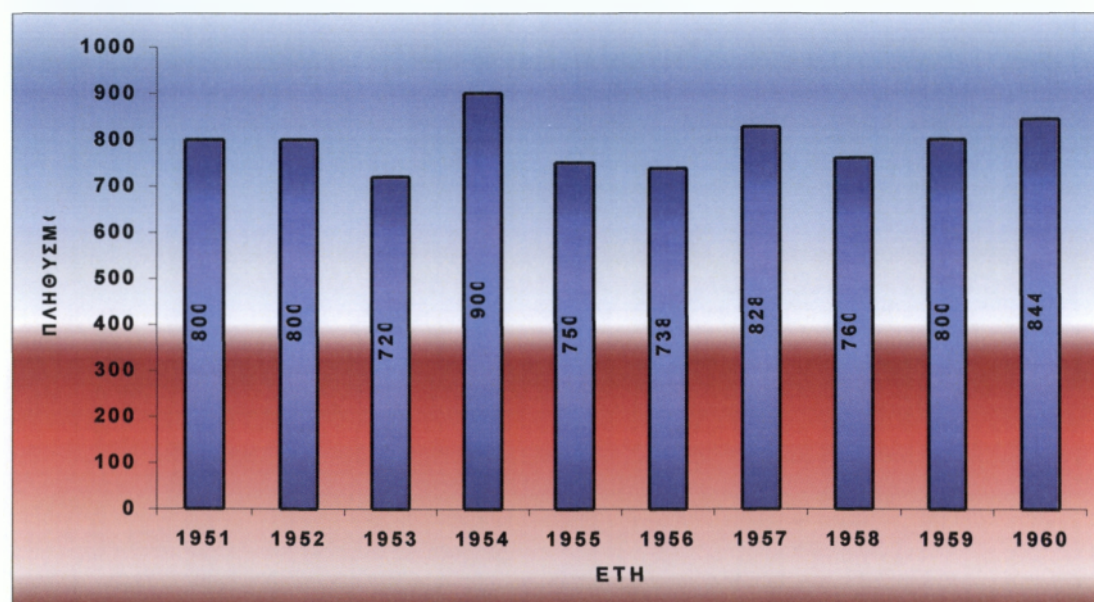
παρακάτω διάγραμμα φαίνεται πιο καθαρά η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού καθεμίας από τις περιοχές που αποτελούν το δήμο, πλην αυτής της Καλαμάτας.

Διάγραμμα 9- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των περιοχών που ανήκουν στον δήμο πλην της περιοχής της Καλαμάτας

Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας

Ο αριθμός των γεννήσεων στο δήμο κατά τη δεκαετία αυτή είναι σαφώς μεγαλύτερος από ότι της προηγούμενης λόγω της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών κυρίως και παρουσιάζονται ανά έτος στο παρακάτω διάγραμμα:

8

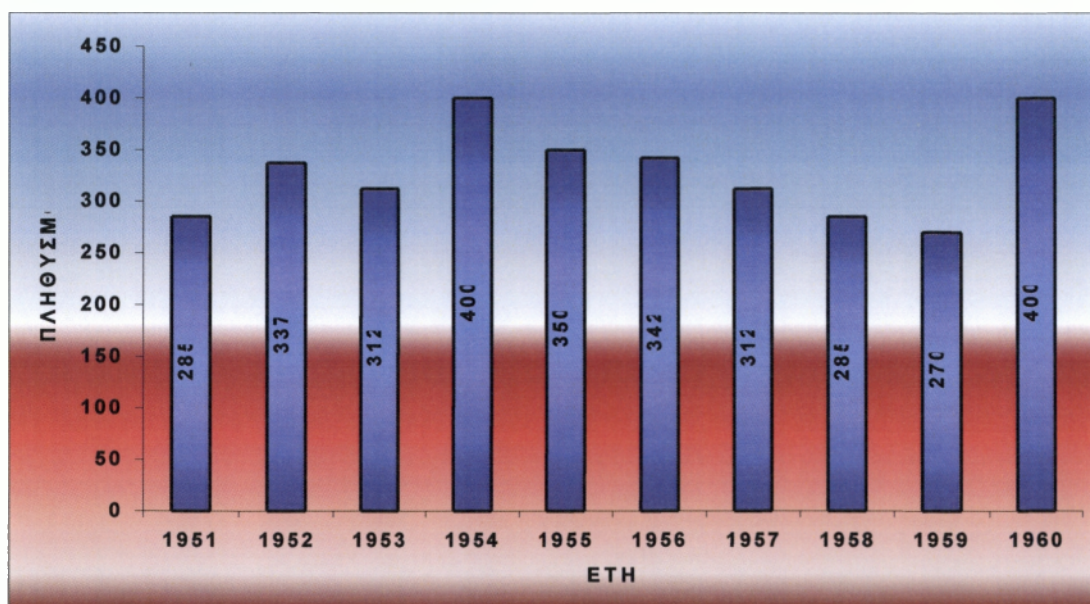
Διάγραμμα 10- Πορεία της γεννητικότητας στο δήμο Καλαμάτας κατά τη δεκαετία 1951-1960

⁸ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

Όπως παρατηρούμε ο δήμος Καλαμάτας κατά το έτος 1951 έχει ένα σεβαστό αριθμό γεννήσεων (800) που παραμένει αμετάβλητο και στο επόμενο (1952). Το 1953 παρουσιάζεται μια μείωση του αριθμού τους και φτάνουν τις 720. Στο αμέσως επόμενο έτος όμως, το 1954, έχουμε μια αύξηση στον αριθμό των γεννήσεων κατά 180 άτομα φτάνοντας πλέον τις 900 για να ξεκινήσει αμέσως μετά, κατά τα έτη 1955 και 1956 μια φθίνουσα πορεία των γεννήσεων και σταματούν στις 738 (1956). Τον επόμενο χρόνο έχουμε μια αύξηση του αριθμού τους κατά 90 φτάνοντας τον συνολικό αριθμό τους τις 828. Το 1958 μειώνονται και πάλι (760) για να αρχίσει τα επόμενα χρόνια (1959 και 1960) μια ανοδική πορεία και φτάνουν τις 844 (1960). Ο αριθμός των γεννήσεων, αν και μεγαλύτερος κατά την δεκαετία αυτή, σίγουρα δεν μπορεί να συντηρήσει αλλά και να προωθήσει την άνοδο του πληθυσμού που τόσο επιθυμεί ο δήμος, ιδιαίτερα αν σκεφτούμε ότι είχε και απώλειες αρκετές τόσο λόγω των φυσικών αιτιών θανάτου αλλά και λόγω άλλων αιτιών, όπως της μετανάστευσης ήταν έντονη εκείνη την περίοδο.

Θνησιμότητα στο δήμο

Σημαντικό όμως ανασταλτικό στοιχείο στην αυξητική, πληθυσμιακή πορεία του δήμου και κατά τη δεκαετία αυτή είναι ο αριθμός των θανάτων που είχε.. Ο αριθμός των θανάτων στο δήμο κατά την περίοδο φαίνεται στο πιο κάτω διάγραμμα:

9

Διάγραμμα 11- Θνησιμότητα στον δήμο Καλαμάτας κατά τη δεκαετία 1951-1960

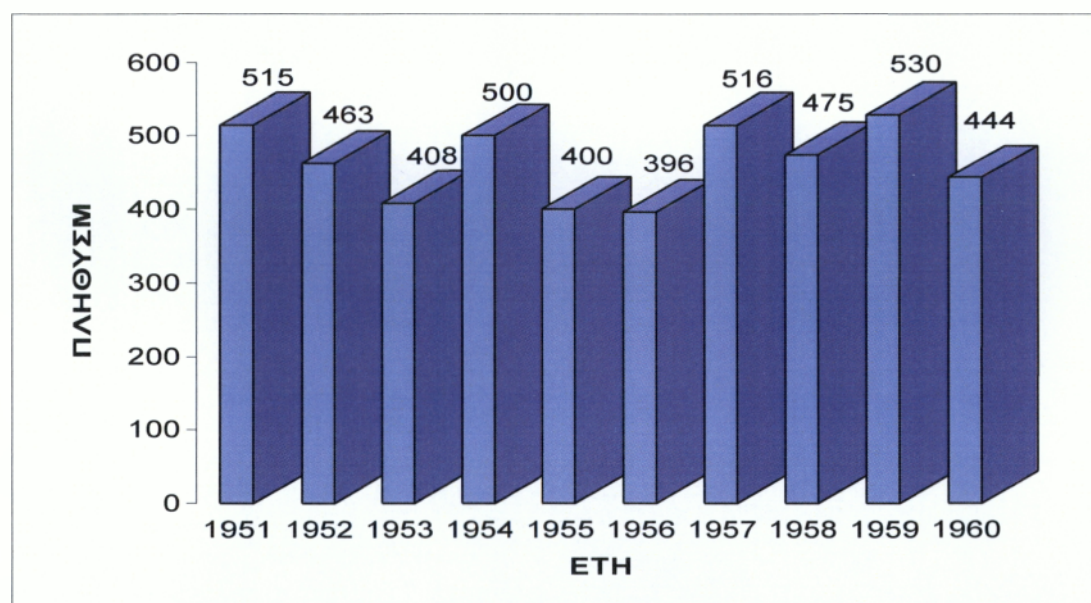
Όπως παρατηρούμε και στο διάγραμμα ο δήμος Καλαμάτας κατά το έτος 1951 έχει ένα πολύ μικρό αριθμό θανάτων (285) ενώ το επόμενο έτος, το 1952 παρουσιάζεται μια μικρή αύξηση και φτάνουν τους 337. Στο αμέσως επόμενο έτος όμως, το 1953, έχουμε μια πτώση στον αριθμό τους κατά 15

⁹ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας. Τμήμα Ληξιαρχείου.

άτομα και έχει για το έτος αυτό 312 θανάτους. Το 1954 όμως σημειώνεται μια αύξηση των θανάτων που φτάνουν τις 400. Από το έτος αυτό όμως και μετά αρχίζει μια και πάλι μια πτωτική στον αριθμό τους που συνεχίζεται μέχρι το έτος 1959 που φτάνουν τις 270 και που είναι ο μικρότερος αριθμός θανάτων της δεκαετίας. Το 1960 όμως ο αριθμός των θανάτων του δήμου αυξάνεται σημαντικά και φτάνει τους 400. Όπως παρατηρούμε η πορεία των θανάτων στον δήμο έχει μια φθίνουσα τάση, γεγονός που είναι θετικό για το δήμο, χωρίς όμως να μην παρατηρούνται και κάποιες απότομες αυξήσεις κάποιες χρονιές. Η πορεία των θανάτων στο δήμο κατά την περίοδο αυτή σε γενικές γραμμές είναι αναμενόμενη καθώς το επίπεδο διαβίωσης των ατόμων είναι χαμηλό με αποτέλεσμα πολλά άτομα να λιμοκτονούν ενώ και πολλές ασθένειες εκείνης της εποχής, που δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν από τα τότε φάρμακα οδήγησαν στον θάνατο πολλά άτομα.

Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος

Οι νέοι πολίτες του δήμου, κατά τη δεκαετία αυτή, είναι μεγαλύτερος σε σχέση με αυτόν της προηγούμενης δεκαετίας αποτελώντας μια σημαντική πληθυσμιακή βοήθεια για το δήμο. Ο αριθμός των πολιτών που αποτελούν το «νέο αίμα» για τη δεκαετία αυτή παρουσιάζεται από το παρακάτω διάγραμμα ανά έτος

Διάγραμμα 12- Διαφορά γεννηθέντων -θανόντων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1951-1960

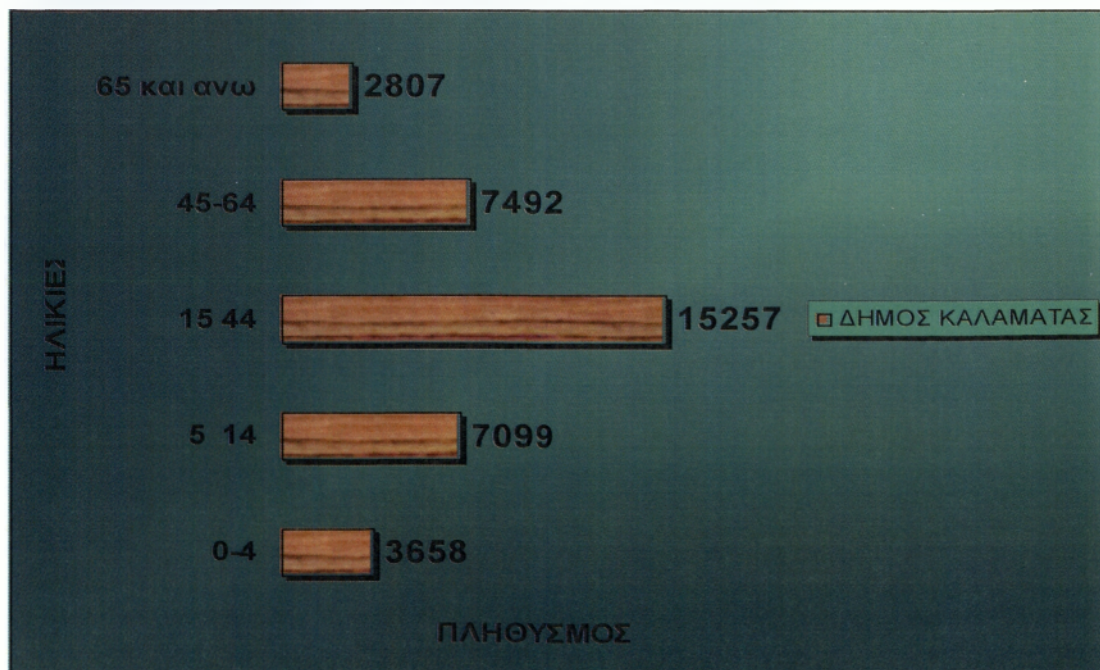
Ο αριθμός των νέων πολιτών όπως βλέπουμε παρουσιάζει πολλές διακυμάνσεις κατά τη δεκαετία αυτή ενώ πολλές φορές ο αριθμός τους πέφτει σε χαμηλά επίπεδα, αλλά σαφώς υψηλότερα σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.. Έτσι ενώ το πρώτο έτος είναι αρκετά υψηλός ο αριθμός τους το 1952 αρχίζει μια φθίνουσα πορεία μέχρι το 1953 (408 άτομα). Το 1954 έχουμε μια αύξηση κατά 92 άτομα φτάνοντας έτσι τα 500 αλλά το αμέσως επόμενο έτος παρατηρείται μια δραματική πτώση του αριθμού τους και έτσι πέφτει πάλι

στα 400 άτομα και το 1956 στα 396. Το 1957 ο αριθμός τους αυξάνεται κατά 120 άτομα φτάνοντας με τον τρόπο αυτό τα 516. Το 1958 παρατηρείται μια μικρή πτώση του αριθμού τους (475) όμως το 1959 ο αριθμός τους φτάνει πάνω από 500 (530). Το 1960 όμως από τα 530 άτομα έχουμε μια απότομη μείωση στα 444 άτομα ανακόπτοντας έτσι την ανοδική πορεία των προηγούμενων χρόνων. .

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου

Η ηλικιακή πυραμίδα του δήμου Καλαμάτας κατά την περίοδο αυτή διαμορφώνεται όπως φαίνεται στο **διάγραμμα 13**.

Ο παραπάνω πίνακας μας δίνει μια πολύ γενική εικόνα σχετικά με την κατανομή του πληθυσμού του δήμου σε ηλικιακές κατηγορίες. Βλέπουμε πως το μεγαλύτερο μερίδιο του πληθυσμού του δήμου αποτελείται από άτομα τα οποία ανήκουν στις παραγωγικές ηλικίες (ηλικία από 15 μέχρι και 44 ετών) καταδεικνύοντας έτσι την δυναμικότητα του στον τομέα του εργατικού δυναμικού.

10

Διάγραμμα 13- Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού στο δήμο Καλαμάτας

Οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες, 45 ετών και πάνω οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν μη πλήρως παραγωγικές, βλέπουμε ότι αντισταθμίζονται από τις μικρότερες ηλικιακά κατηγορίες, παρέχοντας στον δήμο την δυναμικότητα αλλά και τα απαραίτητα εφόδια για μια καλή περαιτέρω πορεία.

¹⁰ Πηγή: ΕΣΥΕ

Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 14-3-1971

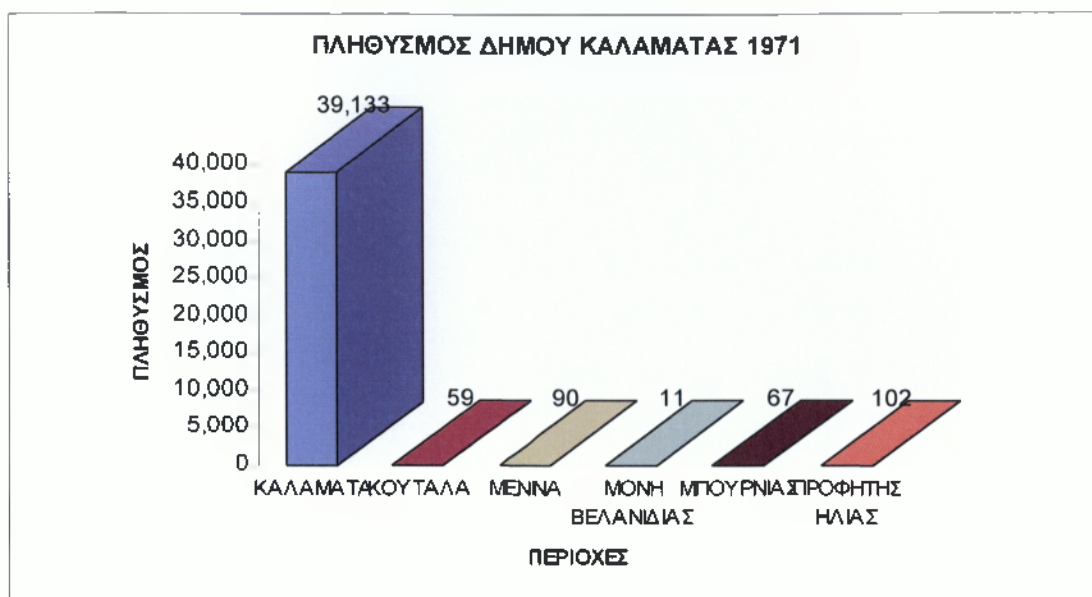
Το 1971 επήλθε και πάλι μια αλλαγή στις περιοχές του δήμου Καλαμάτας. Η περιοχή του Πετάλου δεν ανήκε πια στην δικαιοδοσία του. Όμως η περιοχή του Μπουρνιά έχει προστεθεί σε αυτόν προσθέτοντας 67 άτομα στον συνολικό πληθυσμό του. Η πόλη της Καλαμάτας κρατά και πάλι την πρωτοπορία όσον αφορά την πληθυσμιακή αύξηση του αυξάνοντας τον πληθυσμό της κατά 922 άτομα και έχοντας πια συνολικό αριθμό κατοίκων 39.133 άτομα. Όμως τα πράγματα δεν είναι και τόσο ευοίωνα για τις υπόλοιπες περιοχές του. Η περιοχή του Μπουρνιά είχε μια μείωση κατά 54 κατοίκους αφήνοντας μόνο 59 κατοίκους σε αυτό. Η περιοχή των Μενινών είχε και αυτή μείωση στους κατοίκους της αλλά ήταν πολύ μικρή. Ο πληθυσμός της μειώθηκε μόνο κατά 4 κατοίκους και έτσι έχει πια 90. Το ίδιο συμβαίνει και στην περιοχή της Μονής Βελανιδιάς και έτσι έχει σε αυτή την απογραφή 11 κατοίκους, μείωση δηλαδή κατά 7 άτομα. Εξαίρεση από αυτή την τάση πτωτικής πορείας του πληθυσμού των περιοχών του δήμου αποτελεί η περιοχή του προφήτη Ηλία. Σε αυτή την περιοχή ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά 34 άτομα και έχει τώρα πια 102 κατοίκους.

Βλέπουμε ότι παρόλο που ο συνολικός πληθυσμός της πόλης της Καλαμάτας αυξάνεται συνεχώς, έχοντας αύξηση κατά 922 άτομα η συνολική αύξηση του πληθυσμού του δήμου της Καλαμάτας είναι μόνο 748 άτομα.. Η «αφαίρεση» της περιοχής του Πετάλου, η οποία ήταν σημαντική για την πληθυσμιακή κατάσταση του δήμου καθώς 210 άτομα δεν ανήκαν πλέον στον δήμο και αποτελεί μια σημαντική πληθυσμιακή απώλεια. Η προσάρτηση της περιοχής του Μπουρνιά δεν μπορεί να εξισορροπήσει την κατάσταση καθώς ο πληθυσμός που μένει στην περιοχή ατή είναι μικρός, μόλις 67 κάτοικοι..

Για να δούμε το πραγματικό αποτέλεσμα αυτής της προσθαφαίρεσης των περιοχών αφαιρούμε τον πληθυσμό της περιοχής του Πετάλου (210) και προσθέτουμε αυτόν της περιοχής του Μπουρνιά (67). Από την πράξη αυτή βλέπουμε ότι ο πληθυσμός του δήμου Καλαμάτας μειώθηκε κατά 143 άτομα.

Η συνολική αύξηση του πληθυσμού του δήμου σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία είναι 748 άτομα και έτσι ο συνολικός του πληθυσμός είναι 39.462 άτομα.

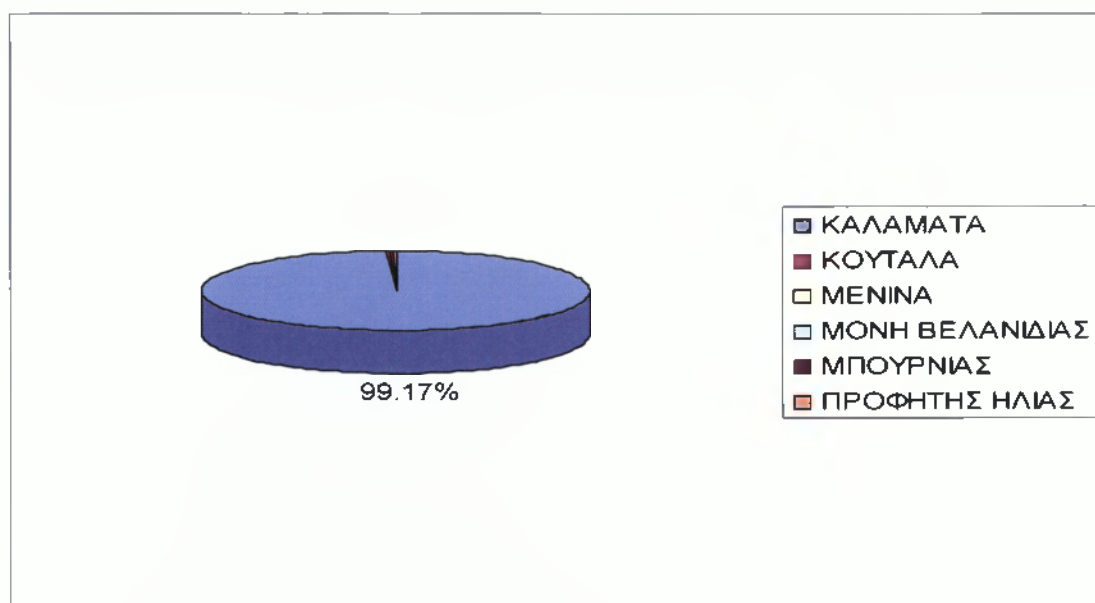
Η κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές του δήμου φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα (διάγραμμα 14).

11

Διάγραμμα 14- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 14-3-1971

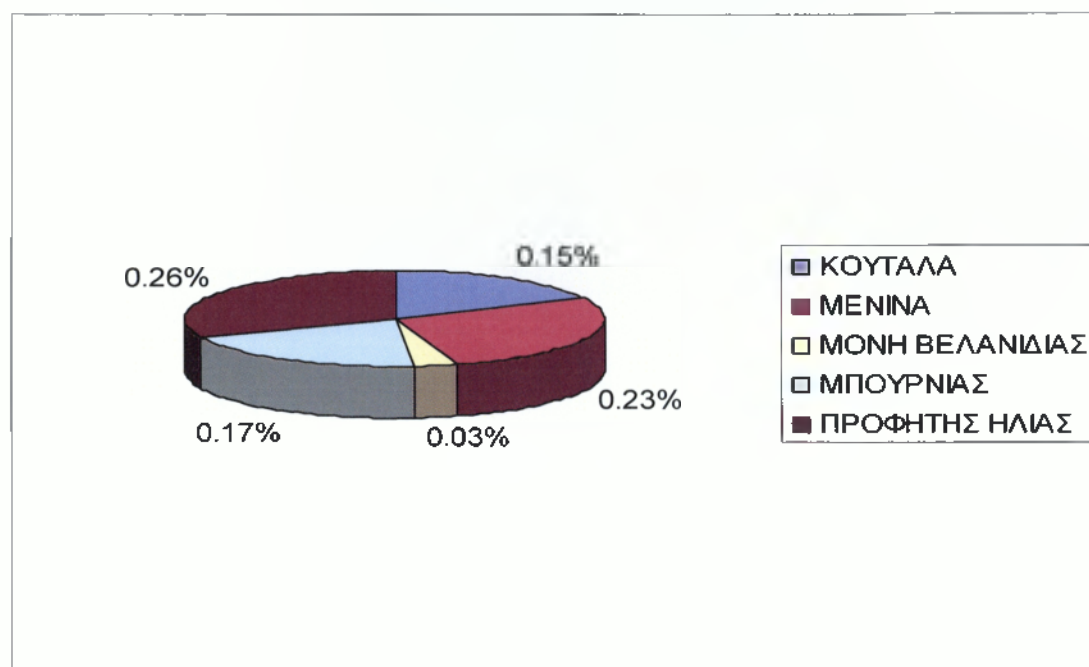
Για να γίνει πιο εμφανής η κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις επιμέρους περιοχές του παρατίθεται το πιο κάτω διάγραμμα (διάγραμμα 15). Βλέπουμε λοιπόν πως η περιοχή της Καλαμάτας είχε και πάλι μια αύξηση επί του συνόλου του πληθυσμού, καταλαμβάνοντας έτσι το 99,17%, αύξηση κατά 0,17% σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. ενώ οι υπόλοιπες περιοχές

Διάγραμμα 15- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις περιοχές που τον απαρτίζουν

¹¹ Πηγή: ΕΣΥΕ

είχαν ανάλογη μείωση και συγκεντρώνουν μόνο το 0,87% του συνολικού πληθυσμού του δήμου. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού σε αυτές τις περιοχές φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.(διάγραμμα 16).

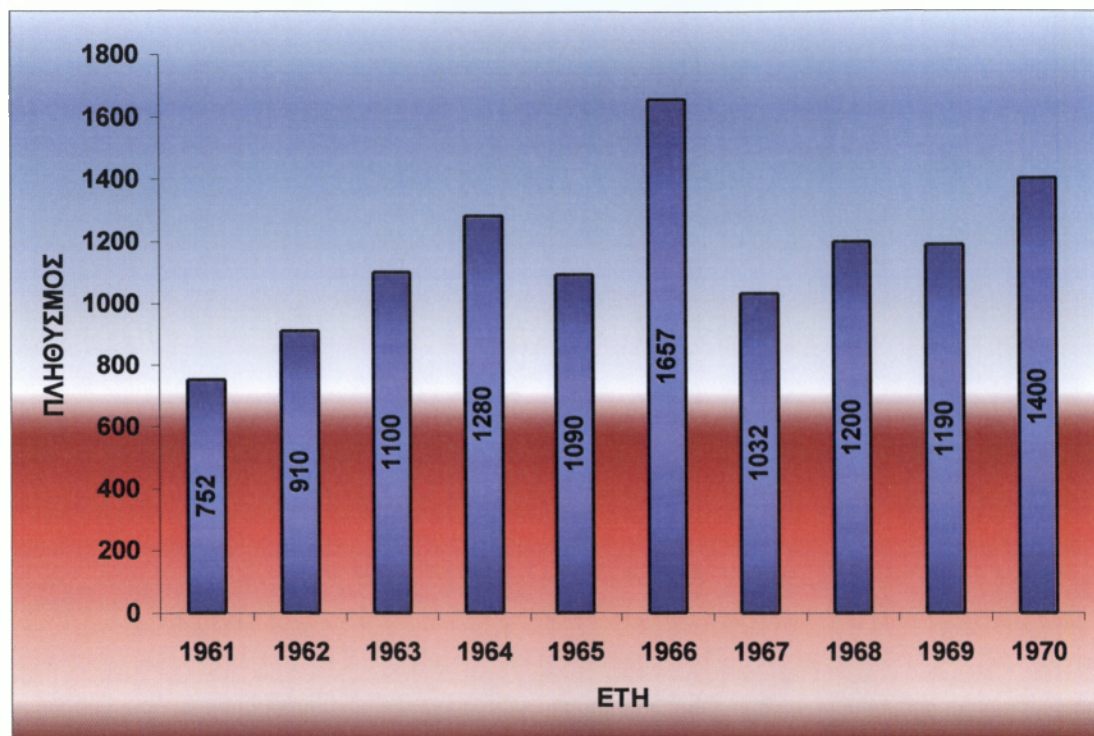

Διάγραμμα 16- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των περιοχών που απαρτίζουν το δήμο πλην της περιοχής της Καλαμάτας

Όπως βλέπουμε και στο διάγραμμα η περιοχή του Προφήτη Ηλία είναι η δεύτερη πληθυσμιακά περιοχή του δήμου, μετά την Καλαμάτα, συγκεντρώνοντας το 0,26% του συνολικού πληθυσμού και ακολουθεί η περιοχή των Μενινών με ποσοστό 0,23%. Η περιοχή του Μπουρνιά καταλαμβάνει την τέταρτη θέση έχοντας συγκεντρωμένο στην περιοχή της το 0,17% και η περιοχή του Κουταλά την πέμπτη με ποσοστό 0,15%. Τελευταία είναι η περιοχή της Μονής Βελανιδιάς συγκεντρώνοντας το χαμηλότερο ποσοστό, μόλις το 0,03% επί του συνολικού πληθυσμού.

Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας

Η πορεία των γεννήσεων, λόγω της ανοδικής πορείας του πληθυσμού, κατά την δεκαετία ήταν αναμενόμενο να είναι αυξημένες αλλά ο αριθμός τους εξακολουθεί να παραμένει μικρός, αποτελώντας έναν φραγμό στην ανάπτυξή του. Η πορεία των γεννήσεων κατά την περίοδο αυτή, παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα.

12

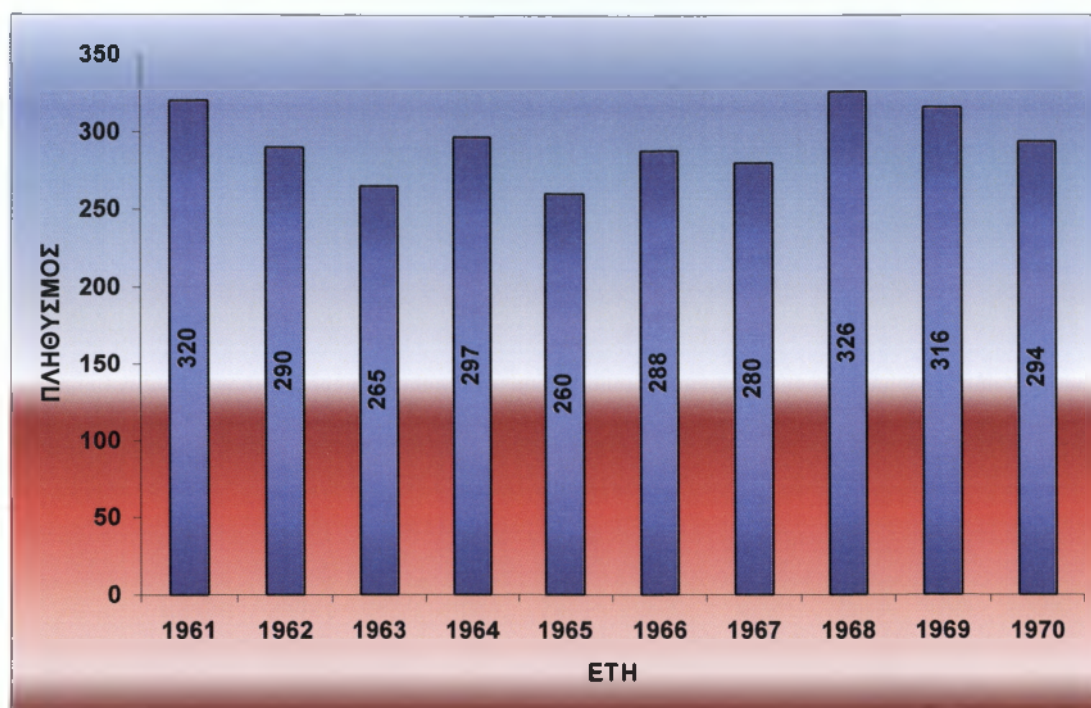
Διάγραμμα 17- Πορεία των γεννήσεων στον δήμο Καλαμάτας

Όπως βλέπουμε και στο παραπάνω διάγραμμα υπάρχει μια ανοδική πορεία στις γεννήσεις του δήμου μέχρι το 1966. Μοναδική παραφωνία σε αυτή την ανοδική πορεία είναι οι γεννήσεις του έτους 1965 καθώς το έτος αυτό είναι μόλις 1090. Το έτος 1967 έχουμε και μια μεγάλη μείωση στις γεννήσεις του δήμου καθώς από το εντυπωσιακό αριθμό των 1957 γεννήσεων του προηγούμενου χρόνου έχουμε μόνο 1032. Από το 1967 και μετά αρχίζει και πάλι μια ανοδική πορεία γεννήσεων του δήμου μέχρι και το 1970 όπου φτάνουν τις 1400 , συμβάλλοντας σημαντικά στην πληθυσμιακή ανάπτυξή του..

Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας

Οι θάνατοι στον δήμο Καλαμάτας κατά την δεκαετία αυτή παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, αν και όχι ασήμαντα. Μην ξεχνάμε όμως ότι και κατά τα χρόνια αυτά ο αριθμός των θανάτων θα μπορούσε να ήταν μεγαλύτερος καθώς πολλές ασθένειες ακόμη δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αλλά και η πολιτική και κοινωνική κατάσταση δεν είναι σταθερή λόγω διάφορων γεγονότων που συνέβησαν εκείνη την περίοδο (Χούντα κτλ). Ο αριθμός θανάτων κατά έτος αυτή τη δεκαετία παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.:

¹² Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

13

Διάγραμμα 18- Θνησιμότητα στον δήμο Καλαμάτας

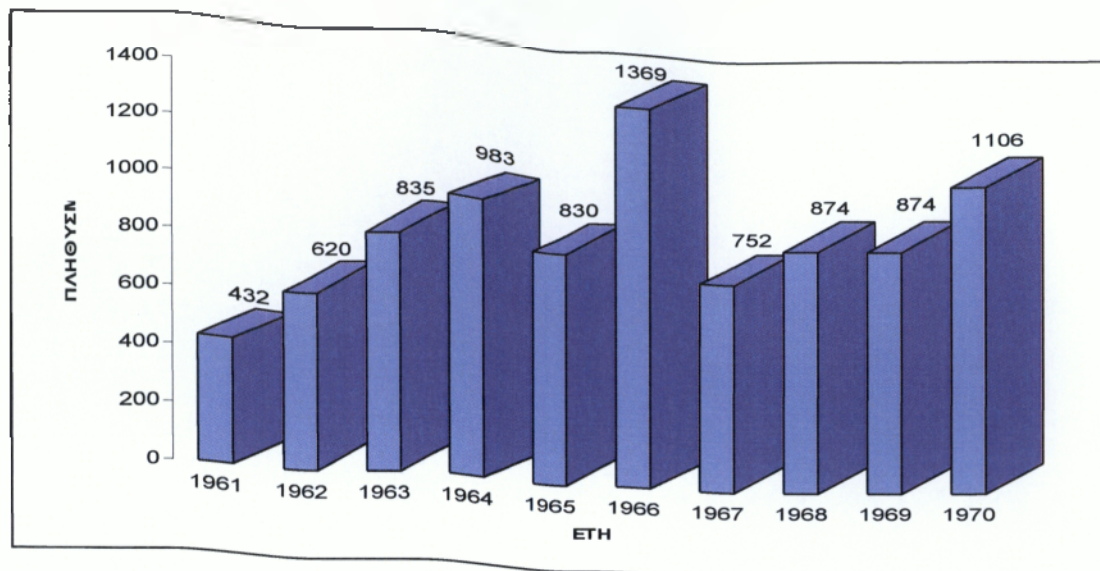
Η πορεία των θανάτων στον δήμο της Καλαμάτας κατά την περίοδο αυτή βλέπουμε ότι ενώ έχει μια φθίνουσα πορεία μέχρι το 1963 από εκεί και ύστερα αποκτά μια σαφώς ανοδική κυρίως πορεία μέχρι το 1968 όπου και πραγματοποιούνται και οι περισσότεροι θάνατοι της δεκαετίας αυτής (326). Από το 1969 και μετά αρχίζει και πάλι μια φθίνουσα πορεία αρκετά ομαλή μέχρι το 1970 όπου ο αριθμός τους είναι 294 .

Διαφορά γεννηθέντων θανόντων ανά έτος

Έτσι η πραγματική αύξηση του πληθυσμού του δήμου, που "προέρχεται" από τους ίδιους τους πολίτες του δήμου και που θα συμβάλει στην πληθυσμιακή του τόνωση κατά την δεκαετία αυτή και παρουσιάζεται στο **διάγραμμα 19**.

Το πρώτο έτος της δεκαετίας αυτής ο αριθμός των πολιτών αυτών είναι μικρός (432) αλλά από το έτος αυτό ξεκινά μια αύξουσα πορεία. Έτσι από το 1962 μέχρι και το 1964 ο αριθμός τους αυξάνεται και φτάνει τα 983 άτομα (1964). Το 1965 βλέπουμε ότι υπάρχει μια σημαντική πτώση κατά 153 άτομα και έχοντας έτσι 830 άτομα για να αυξηθεί και πάλι κατακόρυφα το 1966 όπου ο αριθμός τους φτάνει τα 1369 άτομα. Μετά το έτος αυτό έχουμε και πάλι μια σημαντική πτώση του αριθμού τους κατά 617 άτομα και φτάνοντας πάλι τα επίπεδα της "πραγματικής εγχώριας αύξησης" στους 752 πολίτες. Από το έτος αυτό ξεκινά και πάλι μια ανοδική πορεία μέχρι και το έτος 1970 που φθάνει και πάλι τα υψηλά επίπεδα των 1106 ατόμων.

¹³ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

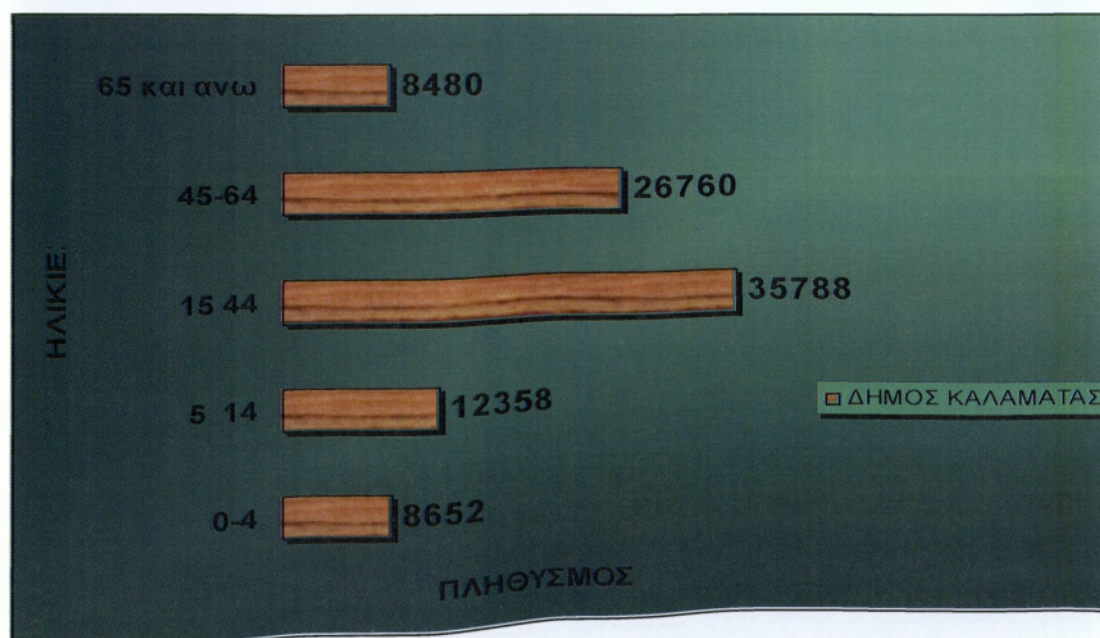

Διάγραμμα 19- Διαφορά γεννηθέντων- θανόντων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1961-1970

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου

Τη δεκαετία αυτή η Ε.Σ.Υ.Ε. (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος) δεν πραγματοποίησε τις έρευνες της σε επίπεδο δήμου αλλά σε επίπεδο νομού. Για το λόγο αυτό και τα στοιχεία της παρακάτω ηλικιακής πυραμίδας απεικονίζουν όλο τον πληθυσμό του νομού Μεσσηνίας και όχι μόνο του δήμου Καλαμάτας.

Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου κατά την δεκαετία αυτή διαμορφώνεται ως εξής:

14

Διάγραμμα 20- Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του Νομού Μεσσηνίας

¹⁴ Πηγή: ΕΣΥΕ

Όπως παρατηρούμε και στην δεκαετία αυτή ο Νομός έχει αρκετό μεγάλο πληθυσμιακό δυναμικό στις παραγωγικές ηλικίες (15 με 44 ετών) πράγμα που σημαίνει ότι έχει αρκετό δυναμικό για να μπορέσει να στηρίξει τις αναπτυξιακές του προσπάθειες. Η μεγάλη ανατροπή όμως έρχεται στις λεγόμενη μέση ηλικία καθώς αποτελείται από 26760 άτομα ενώ οι αναπληρωτές τους, δηλαδή τα άτομα πολύ σύντομα θα αποτελέσουν το εργατικό δυναμικό του τόπου είναι πολύ μικρότερό του πράγμα που καταδεικνύει την αδυναμία του δήμου να αναπληρώσει τις εργατικές του τάξεις. Στις πολύ μικρές ηλικίες και στις μεγάλες (65 ετών και πάνω) υπάρχει κάποια εξισορρόπηση καθώς ο αριθμός τους είναι περίπου ίσα.

Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 5-4-1981

Το 1981 δεν υπήρξε καμία μεταβολή στις περιοχές του δήμου. Η περιοχή της Καλαμάτας και αυτή τη δεκαετία συνέχισε την ανοδική της πορεία αυξάνοντας και πάλι τους κατοίκους της κατά 2778 άτομα και έχοντας έτσι συνολικό αριθμό κατοίκων 41.911 άτομα. Όμως δεν συνέβη αυτό και στις υπόλοιπες περιοχές του δήμου. Η περιοχή του Κουταλά είχε μια δραματική μείωση στους κατοίκους της. Από 59 κατοίκους που είχε το 1971 το 1981 είχε μόνο 3. Η περιοχή αυτή σχεδόν ερήμωσε. Στην περιοχή των Μενινών η μείωση ήταν 54 άτομα και έτσι ο συνολικός αριθμός των κατοίκων της είναι 36 .Η περιοχή της Μονή της Βελανιδιάς δεν ξεφεύγει από τον γενικό κανόνα που διέπει τις περιοχές του δήμου. Έτσι το 1981 έχει μόνο 4 κατοίκους γνωρίζοντας μια μείωση 7 ατόμων ενώ και η περιοχή του Μπουρνιά είχε μια μείωση 16 κατοίκων, μένοντας πια σε αυτή 51 άτομα. Η περιοχή του Προφήτη Ηλία είχε και αυτή μείωση στον πληθυσμό της και ακριβέστερα κατά 32 άτομα και μένοντας πια σε αυτό μόνο 70.

Και πάλι η αύξηση του πληθυσμού της πόλης της Καλαμάτας είναι μεγάλη αλλά η αύξηση του πληθυσμού του δήμου της Καλαμάτας είναι μικρότερη, 2613 άτομα έναντι των 2778 ατόμων που αποτέλεσαν την αύξηση της πόλης της Καλαμάτας.

Η προσέλευση όμως νέων ατόμων στην περιοχή της Καλαμάτας ήταν αρκετά μεγάλη ανά αναλογιστούμε της αυξήσεις που γίνονταν κατά τις προηγούμενες δεκαετίες

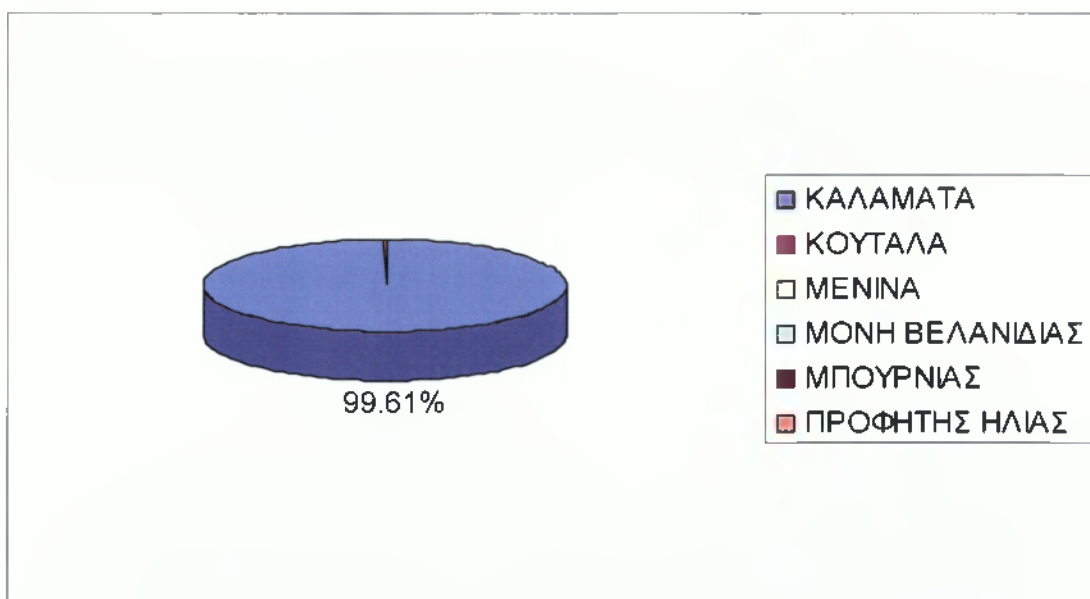
Η μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού της περιοχής της Καλαμάτας από ότι αυτή του δήμου δικαιολογείται λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης καθώς πολλά άτομα έφυγαν από τις γύρω περιοχές και εγκαταστάθηκαν στην Καλαμάτα. Το γεγονός αυτό, μαζί με την προσέλευση νέων ατόμων στο δήμο Καλαμάτας ανέβασαν κατά πολύ τον αριθμό των κατοίκων της.. Έτσι ο συνολικός πληθυσμός του δήμου φτάνει τα 42075 άτομα. Η κατανομή του πληθυσμού στις διάφορες περιοχές που αποτελούν το δήμο φαίνεται στο πιο κάτω διάγραμμα (διάγραμμα 21)..

15

Διάγραμμα 21- Κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που τον απαρτίζουν

Για να γίνει πιο κατανοητή η κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές του δήμου παρατίθεται το παρακάτω διάγραμμα που δείχνει την ποσοστιαία κατανομή του συνολικού πληθυσμού του δήμου σε αυτές.

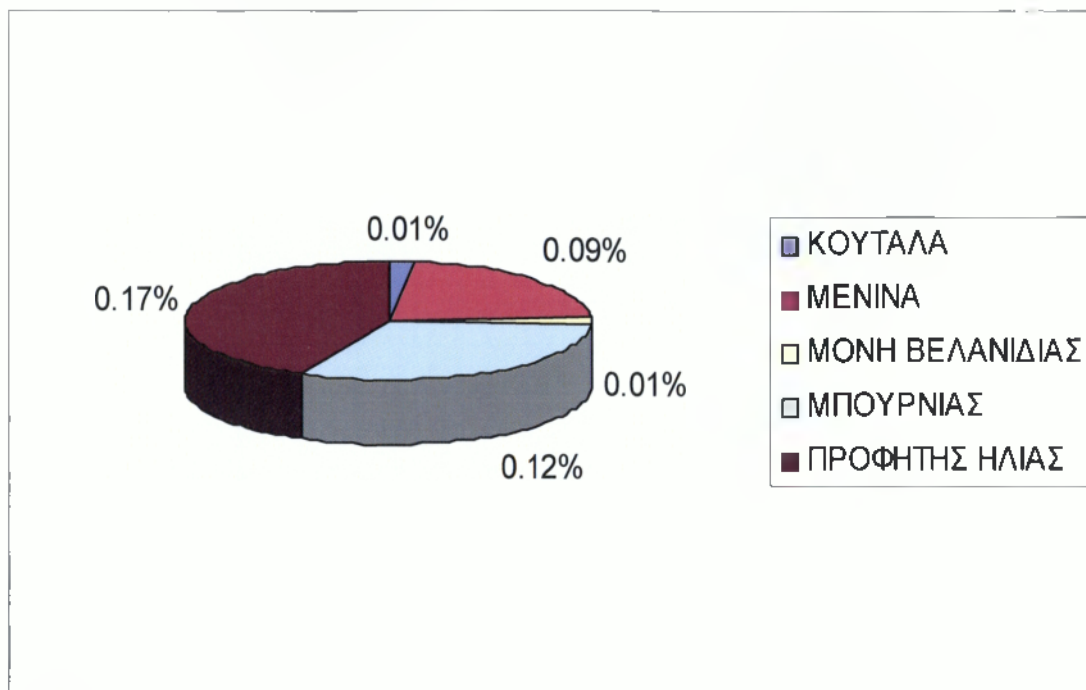

Διάγραμμα 22- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις περιοχές που τον απαρτίζουν

Η περιοχή της Καλαμάτας βλέπουμε ότι καταλαμβάνει το 99,61% του πληθυσμού του δήμου, σημειώνοντας και άλλη αύξηση σε σχέση με την

¹⁵ Πηγή: ΕΣΥΕ

προηγούμενη δεκαετία κατά 0,44% και συγκεντρώνει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού του ενώ οι υπόλοιπες πέντε (5)!!!! περιοχές μόνο το 0,39% του συνολικού πληθυσμού. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού σε αυτές τις πέντε (5) φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

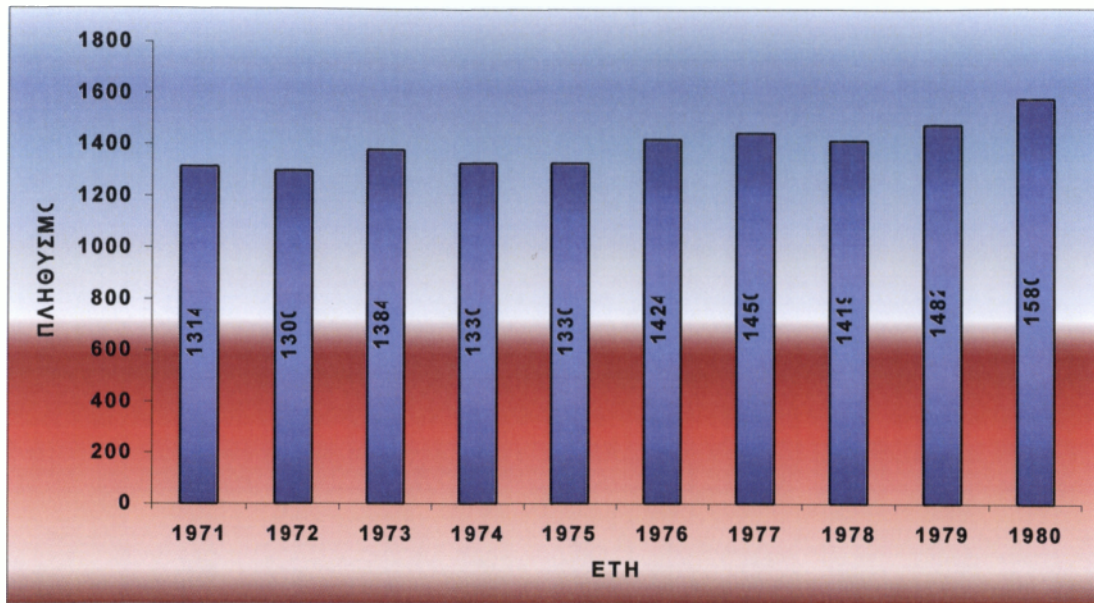

Διάγραμμα 23- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που τον απαρτίζουν πλην της περιοχής της Καλαμάτας

Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας

Κατά τη δεκαετία αυτή ο αριθμός των γεννήσεων σημείωσε μεγάλη αύξηση, δίνοντας στον δήμο το απαραίτητο πληθυσμιακό δυναμικό ώστε να συνεχίσει την ανάπτυξη του. Η συνεχής βελτίωση του βιοτικού επιπέδου αλλά και η πρόοδος της τεχνολογίας, αλλά και της ιατρικής, όπου μπορεί πλέον να αντιμετωπίσει πια αρκετά αποτελεσματικά τις ασθένειες, αποτελούν σημαντικούς συμμάχους στην ανοδική πορεία του αριθμού των γεννήσεων. Η πορεία των γεννήσεων κατά τη δεκαετία αυτή εμφανίζεται στο **διάγραμμα 24**

Η πορεία των γεννήσεων για τον δήμο Καλαμάτας κατά την περίοδο αυτή κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα δείχνοντας έτσι ότι ο δήμος έχει αρχίσει να ξεπερνάει τα οποιαδήποτε προβλήματα του και ξεκινά δυναμικά πια την αναπτυξιακή του πορεία.. Το έτος 1971 ο δήμος έχει έναν υψηλό αριθμό γεννήσεων που φτάνει τα 1314 άτομα. Κατά τον επόμενο χρόνο (1972) οι γεννήσεις μειώνονται κατά 14 και φτάνουν τις 1300. Από τα έτος αυτό και μετά άρχισε μια ανοδική πορεία, αργή αλλά σταθερή μέχρι το έτος 1980 φτάνοντας τις 1580, χωρίς βέβαια να λείπουν και μερικές πτωτικές τάσεις (1974 και 1975) που όμως ήταν μικρές και δεν μπορούν να αμαυρώσουν την πολύ καλή πορεία τους

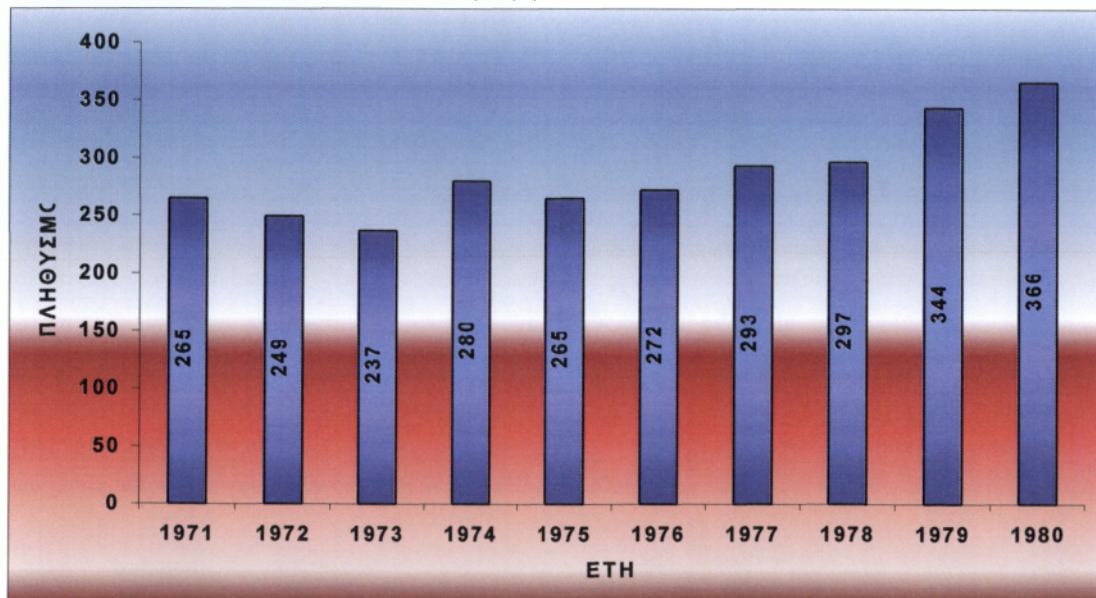

16

Διάγραμμα 24- Πορεία των γεννήσεων στον δήμο Καλαμάτας

Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας

Ενώ η πορεία του αριθμού των θανάτων, κατά τη δεκαετία αυτή για τους σχεδόν ίδιους λόγους έχει ως εξής.

17

Διάγραμμα 25- Πορεία των θανάτων στον δήμο Καλαμάτας

Η πορεία των θανάτων στο δήμο μέχρι το έτος 1973 είναι φθίνουσα και κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Το έτος 1974 σημειώνεται μια αύξηση στον αριθμό τους φτάνοντας τους 280. Από το έτος 1975 αρχίζει μια ανοδική πορεία

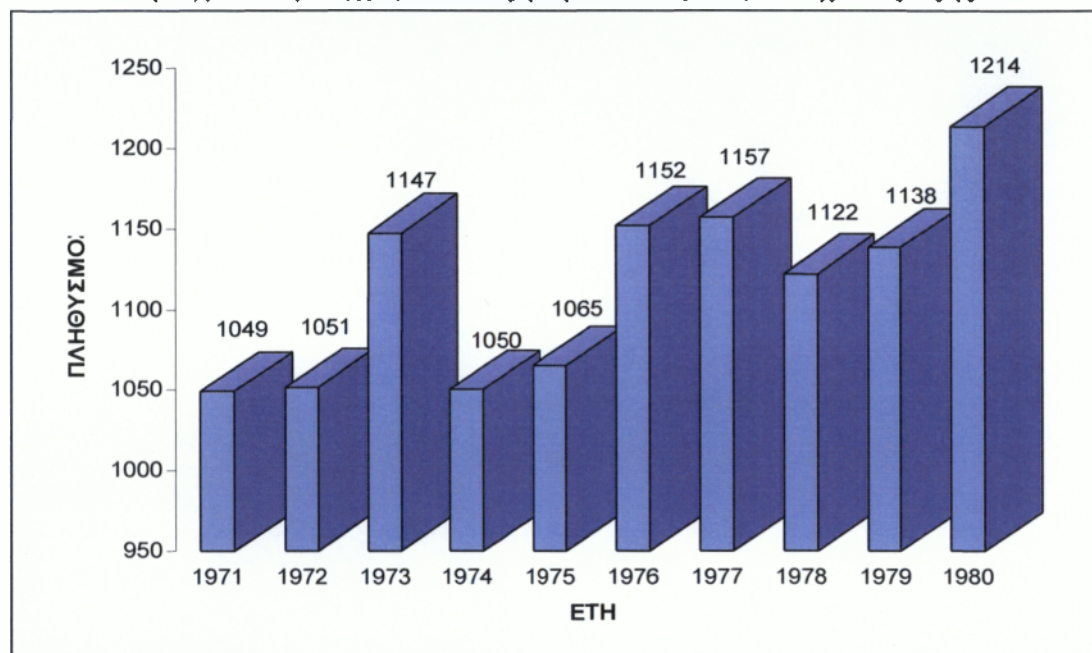
¹⁶ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

¹⁷ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

του αριθμού τους με μικρές διαφορές κάθε φορά μέχρι το έτος 1978, παραμένοντας κάτω από το όριο των 300 το έτος.. Το 1979 και το 1980 όμως πραγματοποιείται μια μεγάλη αύξηση στους θανάτους στο δήμο. Το 1979 φτάνουν το αριθμό των 344 και το 1980 τους 366, γεγονός σίγουρα όχι θετικό ούτε και επιθυμητό.

Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος

Η πραγματική «εγχώρια» αύξηση του πληθυσμού έχει ως εξής:

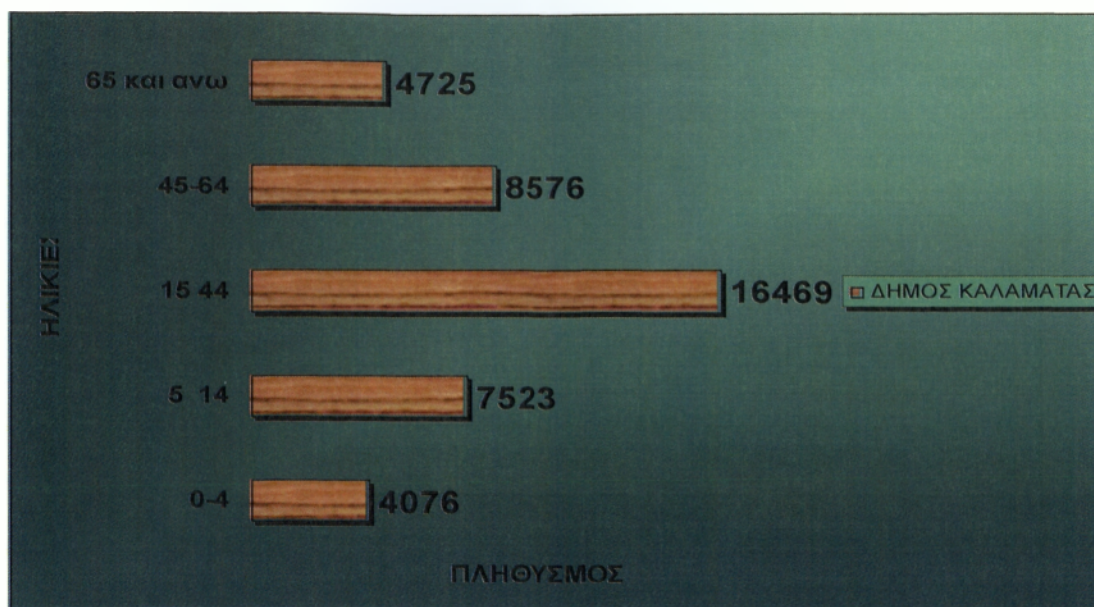

Διάγραμμα 26- Διαφορά γεννηθέντων- θανόντων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1971-1980

Και κατά την δεκαετία αυτή η ο αριθμός των ατόμων αυτών δεν είναι σταθερός αλλά παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις. Από το 1971 μέχρι και το 1973 έχει μια ανοδική πορεία όπου και κατά το έτος αυτό ο αριθμός τους φτάνει τους 1147. Το έτος 1974 όμως ο αριθμός τους μειώνεται κατά 97 και πλέον είναι 1050. Από το έτος αυτό όμως ξεκινά και πάλι μια ανοδική πορεία μέχρι το έτος 1977 όπου ύστερα από την μεγάλη αύξηση του αριθμού τους το 1976 φτάνουν τους 1157 το 1977. Τον αμέσως επόμενο χρόνο όμως παρατηρείται μια μικρή πτώση του αριθμού τους κατά 35 άτομα που όμως, για τρίτη φορά μέσα σε μια δεκαετία, αποτελεί την αρχή μιας νέας ανοδικής πορείας, που ξεκινά με μικρούς ρυθμούς που όμως εκτοξεύεται το 1980 στους 1214, αριθμός και που αποτελεί και τον μεγαλύτερο αριθμό τους μέσα στη δεκαετία αυτή.

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού

Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου αυτήν την περίοδο διαμορφώνεται ως εξής:

18

Διάγραμμα 27-Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου

Και κατά τη δεκαετία αυτή ο δήμος διατηρεί την δυναμικότητα του στις παραγωγικές ηλικίες (15-44 ετών) ενώ διατηρεί και την απαραίτητη ισορροπία στις λεγόμενες αντίθετες ηλικίες αν και όχι απόλυτα. Έτσι παρατηρείται το ίδιο φαινόμενο που είδαμε και κατά τις προηγούμενες δεκαετίες. Ο δήμος έχει το απαραίτητο δυναμικό ώστε να μπορεί να πραγματοποιήσει την αναπτυξιακή του πορεία για την επίτευξη και πραγματοποίηση των στόχων του.

Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 17-3-1991

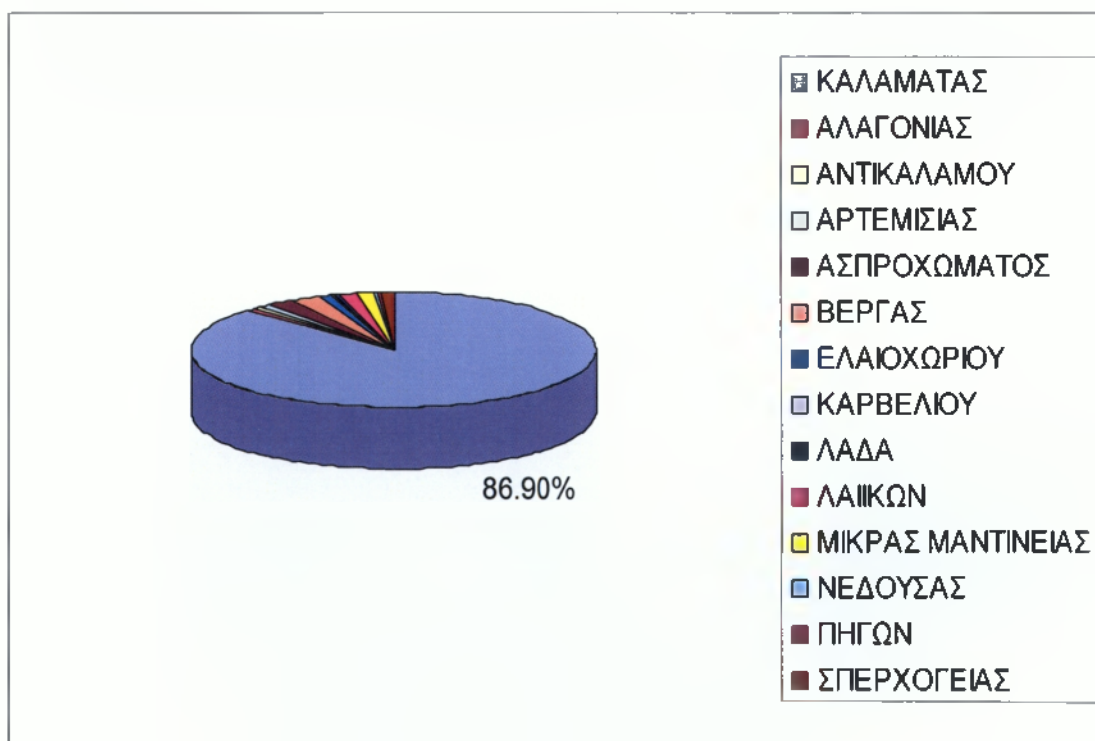
Από το 1991 και μετά στο δήμο Καλαμάτας προσαρτήθηκαν πολλές νέες περιοχές και αποτελούν πλέον τα δημοτικά του διαμερίσματα. Έτσι εκτός από τις σταθερές περιοχές που αποτελούσαν παλιότερα το δήμο τώρα ανήκουν σε αυτόν και οι περιοχές που αναλύονται παρακάτω ανεβάζοντας έτσι τον αριθμό του πληθυσμού του δήμου στα 50641 άτομα. Στην **εικόνα 2** απεικονίζονται τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου.

Έτσι έχουμε το 1)το δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας με 44052 κατοίκους, 2) το δημοτικό διαμέρισμα της Αλαγονίας (περιλαμβάνει τις περιοχές της Αλαγονίας και του Μαχαλά) με 410 κατοίκους, 3) του Αντικαλάμου (περιλαμβάνει τις περιοχές του Αντικαλάμου) με 345 κατοίκους, 4) της Αρτεμισίας (περιλαμβάνει τις περιοχές της Αρτεμισίας και της Θεοτόκου) με 339 κατοίκους, 5) το δημοτικό διαμέρισμα του Ασπροχώματος (περιλαμβάνει τις περιοχές του Ασπροχώματος, των Ακοβίτικων, του Καλαμίου, και του Κατσικοβουνίου) με 1240 κατοίκους, 6) το δημοτικό

¹⁸ Πηγή: ΕΣΥΕ

διαμέρισμα της Βέργας (περιλαμβάνει τις περιοχές της παραλίας της Βέργας, την Άνω Βέργα και την Κάτω Βέργα) με 1271 κατοίκους, 7) το δημοτικό διαμέρισμα του Ελαιχωριού (περιλαμβάνει τις περιοχές του Ελαιχωριού, της Αράχοβας, των Διάσελλων, της Μονής Δημιόβης και των Περιβολακίων) με 352 κατοίκους, 8) το δημοτικό διαμέρισμα του Καρβελίου (περιλαμβάνει τις περιοχές του Καρβελίου, της Αγίας Τριάδας, των Εμιαλών και του Κάτω Καρβελίου) με 180 κατοίκους, 9) το δημοτικό διαμέρισμα του Λαδά (περιλαμβάνει τις περιοχές του Λαδά, της Αγίας Μαρίνας και του Αγίου Βασιλείου) με 231 κατοίκους, 10) το δημοτικό διαμέρισμα των Λαιϊκών (περιλαμβάνει τις περιοχές των Λαιϊκών, των Κατσαραιϊκών, του Ξερόκαμπου, και τα Σπιτάκια) με 758 κατοίκους, 11) το δημοτικό διαμέρισμα της Μικράς Μαντινείας (περιλαμβάνει την περιοχή της Μικράς Μαντινείας) με 606 κατοίκους, 12) το δημοτικό διαμέρισμα της Νέδουσας (περιλαμβάνει την περιοχή της Νέδουσας) με 206 κατοίκους, 13) το δημοτικό διαμέρισμα Πηγών (περιλαμβάνει τις περιοχές των Πηγών και του Σκουρόλακου) με 149 κατοίκους και 14) το δημοτικό διαμέρισμα της Σπερχογείας (περιλαμβάνει την περιοχή της Σπερχογείας) με 554 κατοίκους.

Για το λόγο αυτό και κατά τη δεκαετία αυτή ο δήμος της Καλαμάτας σημείωσε και μεγάλη αύξηση στον πληθυσμό του. Υπήρχε βέβαια και προσέλευση πολιτών, αλλά και η προσθήκη περιοχών ήταν ένας πολύ σημαντικός παράγοντας. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στα νέα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα

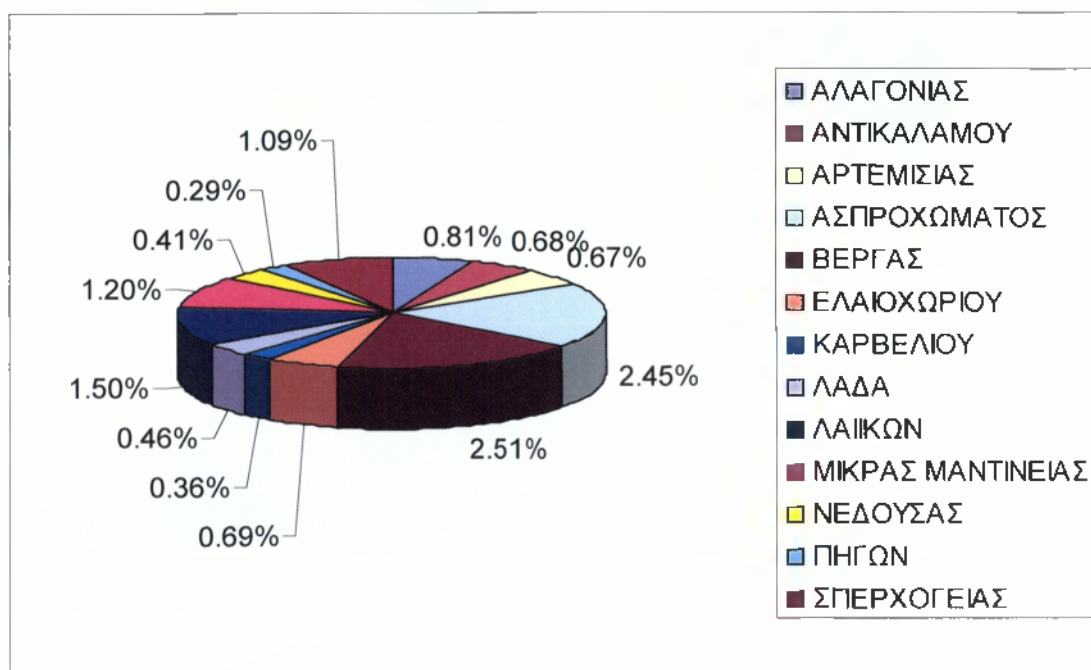
Διάγραμμα 28- Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού

Εικόνα 2- Τοπογραφική αποτύπωση των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου

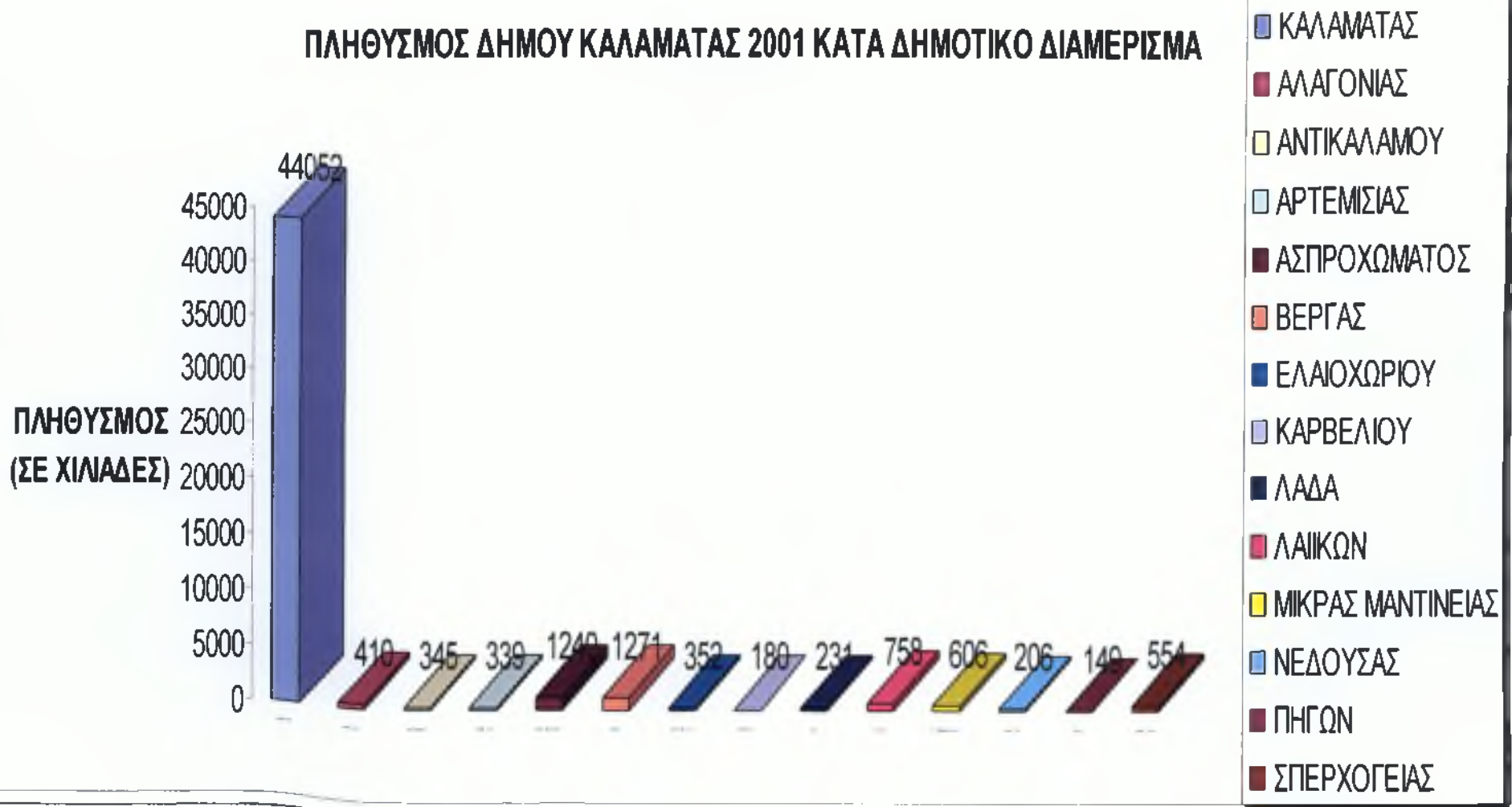
¹⁹ Πηγή: Μεσσηνίας Περιήγηση, εκδόσεις ΤΕΔΚ Νομού Μεσσηνίας, 2003, σελ. 17.

Το δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας όπως βλέπουμε καταλαμβάνει και πάλι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αλλά τώρα πια σε μικρότερο βαθμό (86,9%). Τα εναπομείναντα δημοτικά διαμερίσματα καταλαμβάνουν το 13,1% του πληθυσμού και η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού σε αυτά φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 29- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού πλην της περιοχής της Καλαμάτας

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ 2001 ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

Εικόνα 3- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου στα δημοτικά του διαμερίσματα

²⁰Πηγή: ΕΣΥΕ

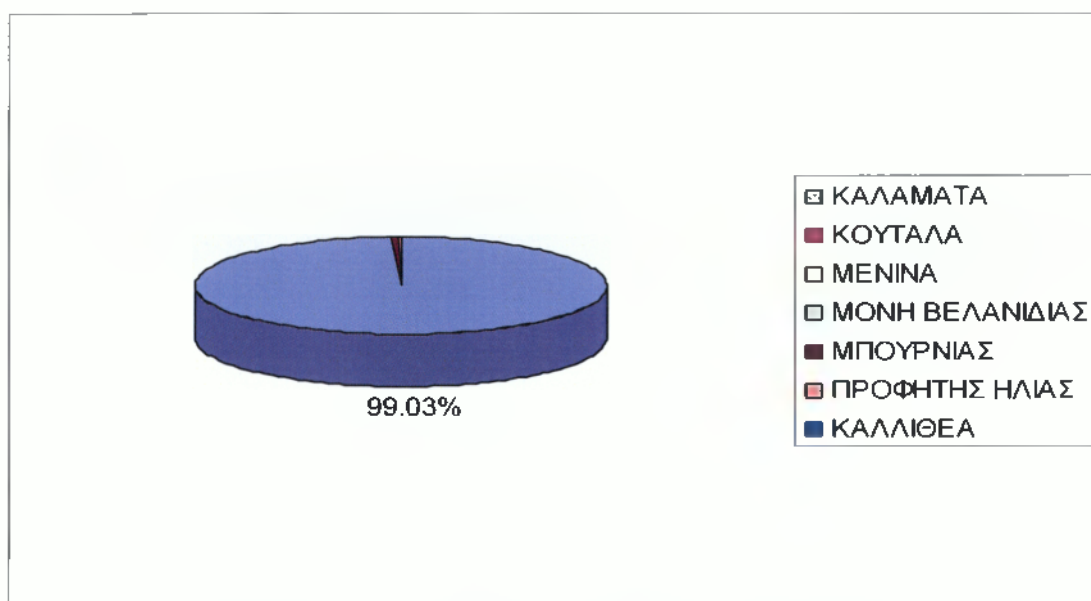
Περιοχές που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας

Το 1991 τόσο ο αριθμός όσο και οι περιοχές που αποτελούσαν το δήμο μεταβλήθηκαν. Στο δήμο της Καλαμάτας προστέθηκε η περιοχή της Καλλιθέας (52 νέα άτομα). Από τις ήδη υπάρχουσες περιοχές, η περιοχή της Καλαμάτας γνώρισε και αυτή τη δεκαετία αύξηση στον πληθυσμό της αν και σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτό της προηγούμενης δεκαετίας, έχοντας αύξηση 1977 άτομα (44052 άτομα συνολικά). Και σημειώνοντας αύξηση κατά 1714 νέους κατοίκους. Η αύξηση αυτή είναι μικρότερη από αυτή της προηγούμενης δεκαετίας αλλά υπάρχει ένας σοβαρός λόγος που έγινε αυτό. Αυτός ο λόγος ήταν ένας σεισμός. Ένας σεισμός που έπληξε βαθύτατα την πόλη της Καλαμάτας αλλά και τις γύρω από αυτήν περιοχές. Ήταν ο καταστροφικός σεισμός του 1986, ο οποίος κατέστρεψε ένα μεγάλο μέρος της Καλαμάτας, προκαλώντας ανυπολόγιστες ζημιές και ανάγκασε πολλά άτομα να φύγουν από τις κατοικίες τους και να βρουν προσωρινή κατοικία σε συγγενείς του κυρίως ή και αλλού στις γύρω περιοχές από αυτήν, αυξάνοντας έτσι τον αριθμό των κατοίκων τους. Βέβαια μετά άρχισε η επίπονη διαδικασία της ανοικοδόμησης της πόλεως και της προσπάθειας των κατοίκων να ξαναμπούν σε ένα ρυθμό. Έτσι λοιπόν η περιοχή του Κουταλά κατά την απογραφή του 1991 είχε 52 κατοίκους. Είχαν αυξηθεί δηλαδή οι κάτοικοι του κατά 49 άτομα, δίνοντας και πάλι ζωή σε μια εγκαταλελειμμένη περιοχή. Η περιοχή των Μενινών αντίθετα είχε μείωση στους κατοίκους του κατά 9 άτομα και έτσι έχει μόνο 27 κατοίκους.. Το ίδιο συμβαίνει και στην περιοχή της Μονής Βελανιδιάς, μόνο που σε αυτή η κατάσταση είναι χειρότερη. Από τους 4 κατοίκους που είχε το 1981, το 1991 δεν είχε μείνει κανένας.. Για την περιοχή του Μπουρνιά όμως τα γεγονότα που συνέβησαν φαίνεται ότι το επηρέασαν θετικά καθώς οι κάτοικοι του αυξήθηκαν κατά 160 άτομα και έτσι είχε συνολικό αριθμό κατοίκων 211 άτομα. Και η περιοχή του Προφήτη Ηλία είχε αύξηση στους κατοίκους της κατά 15 ανεβάζοντας έτσι τον συνολικό αριθμό των κατοίκων της στους 85. Ο συνολικός πληθυσμός του δημοτικού διαμερίσματος Καλαμάτας κατά την απογραφή της 17-3-1991 ήταν 43625 άτομα και κατανέμεται στις περιοχές που τον αποτελούν όπως φαίνεται στο πιο κάτω διάγραμμα.

²¹ Διάγραμμα 30- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις περιοχές που τον απαρτίζουν κατά την απογραφή της 17-3-1991

Για να φανεί καλύτερα η κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που απαρτίζουν το δήμο παρατίθεται το παρακάτω διάγραμμα.

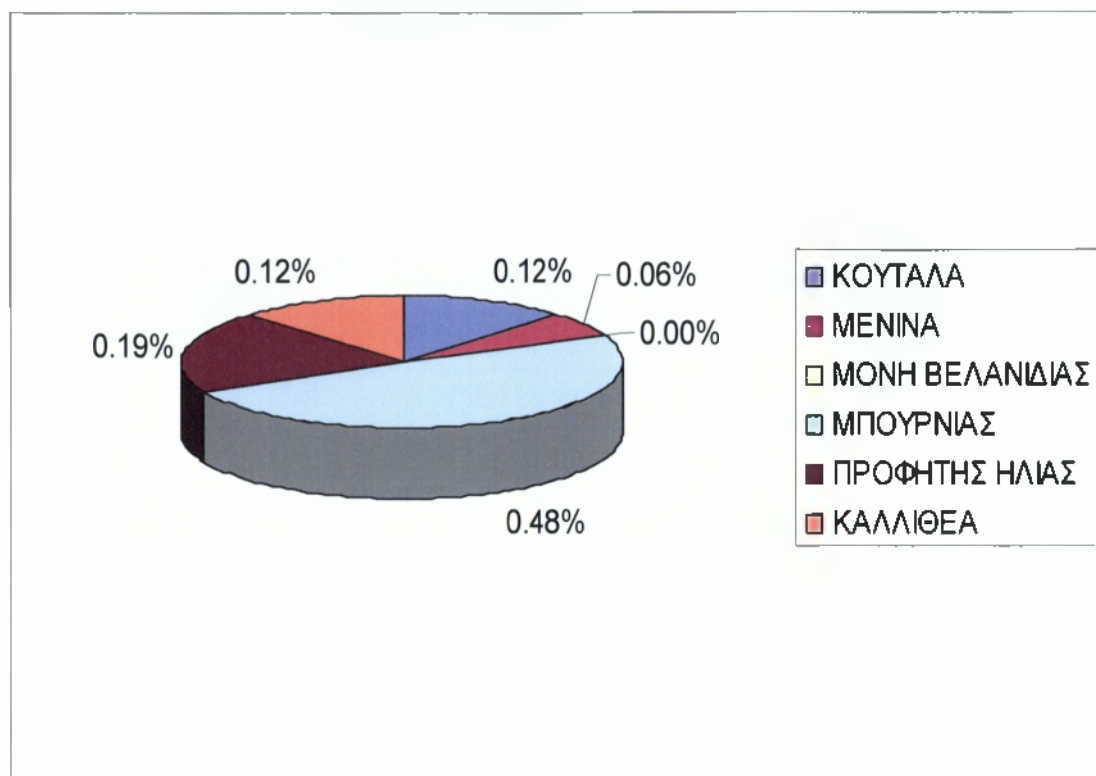

Διάγραμμα 31- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις περιοχές που τον απαρτίζουν.

Η περιοχή της Καλαμάτας καταλαμβάνει και τώρα το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού (99,03%) όμως σε μικρότερο ποσοστό σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. Από το 99,61% που καταλάμβανε τώρα έχει «μόνο» το 99,03%. Έχοντας μια πτώση κατά 0,58%. Οι επιμέρους περιοχές του δήμου συγκεντρώνουν το 0,97% αυξημένο αντίστοιχα σε σχέση με την προηγούμενη

²¹ Πηγή ΕΣΥΕ

δεκαετία. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις επιμέρους περιοχές του δήμου, πλην αυτής της Καλαμάτας φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα .

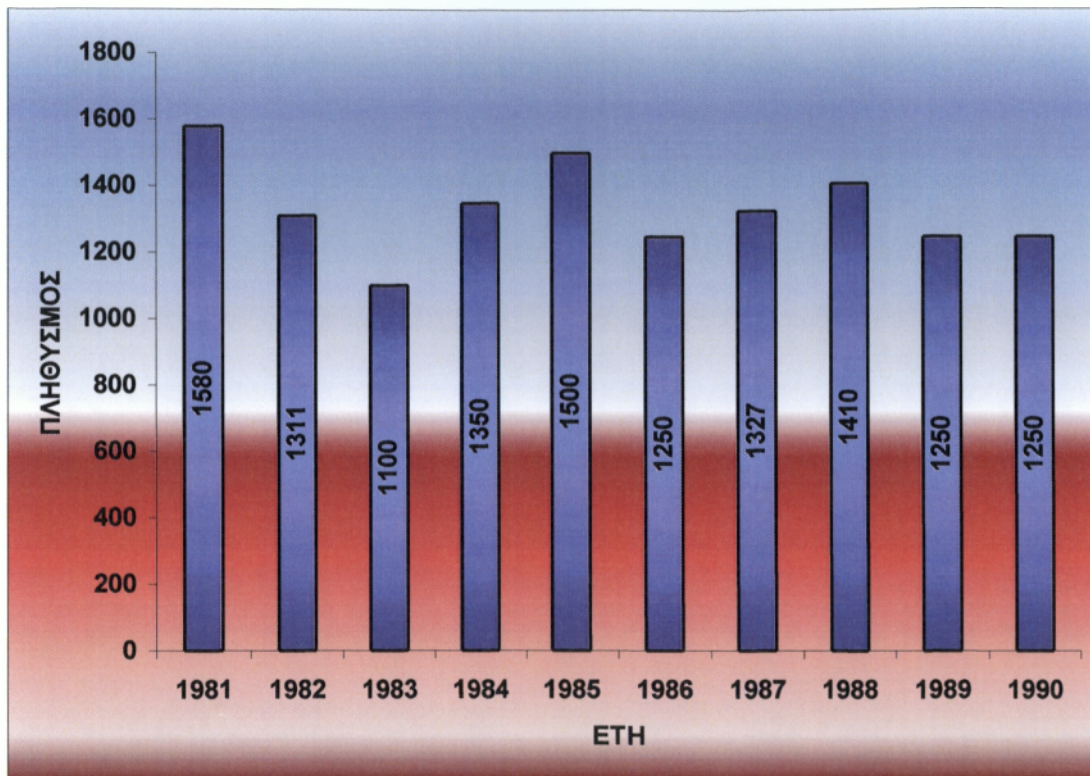

Διάγραμμα 32- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού του δήμου στις περιοχές που τον απαρτίζουν πλην της περιοχής της Καλαμάτας

Όπως βλέπουμε και στο διάγραμμα η περιοχή του Μπουρνιά από τις υπόλοιπες περιοχές είναι αυτή που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού και μάλιστα σχεδόν το μισό αυτών έχοντας ποσοστό 0,48%. Τρίτη σε συγκέντρωση πληθυσμού περιοχή, μετά τις περιοχές της Καλαμάτας και του Μπουρνιά είναι αυτή του Προφήτη Ηλία συγκεντρώνοντας το 0,19% του πληθυσμού. Ακολουθούν οι περιοχές της Καλλιθέας και του Κουταλά με ίσο ποσοστό πληθυσμού 0,12% και τελευταία ,ουσιαστικά αφού η περιοχή της Μονής Βελανιδιάς δεν έχει καθόλου πληθυσμό , είναι η περιοχή των Μενινών που συγκεντρώνει το 0,06% του πληθυσμού στην περιοχή της.

Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας

Η πορεία των γεννήσεων κατά τη δεκαετία αυτή, παρόλη την αύξηση του πληθυσμού του δήμου κυμαίνεται στα ίδια και σε μερικά έτη σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με αυτά της προηγούμενης δεκαετίας. Επιπλέον παρουσιάζει και πολλές διακυμάνσεις. Η πορεία των γεννήσεων παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

.22

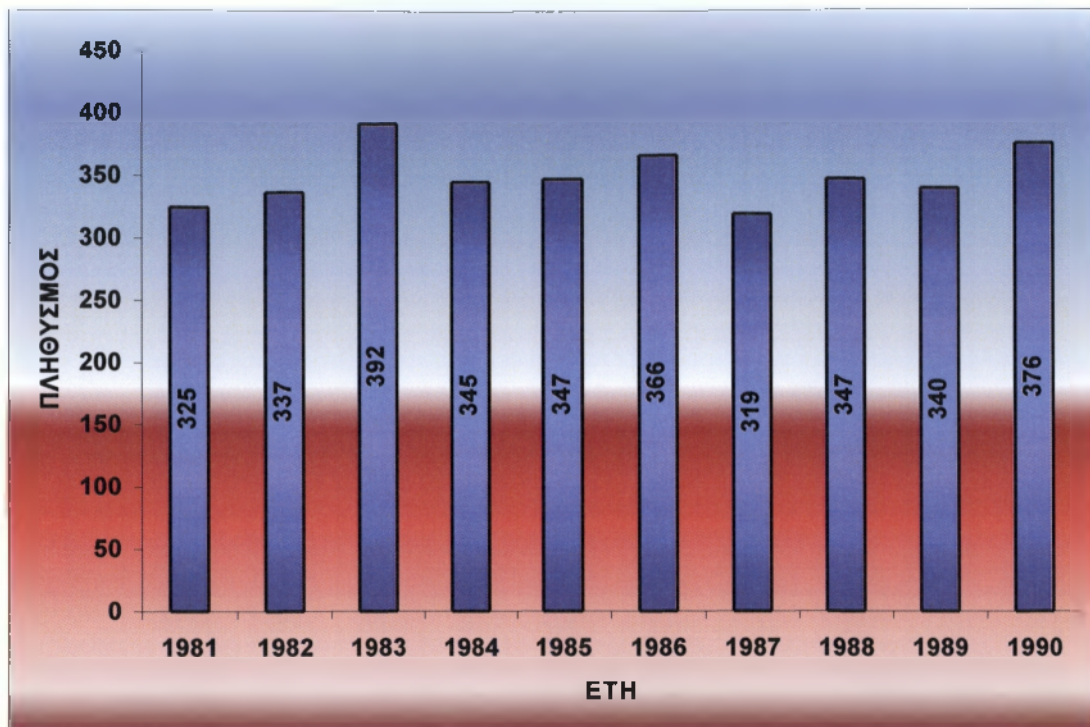
Διάγραμμα 33- Πορεία των γεννήσεων στο δήμο Καλαμάτας κατά τα έτη 1981-1990

Όπως βλέπουμε ο αριθμός των γεννήσεων κατά το 1981 είναι αρκετά υψηλός και ανέρχεται στις 1580. Το επόμενο έτος όμως, το 1982, σημειώνεται μια πτώση του αριθμού τους και φτάνει τις 1311 γεννήσεις ενώ το 1983 ο αριθμός τους πέφτει ακόμη περισσότερο και φτάνει τις 1100. Τον αμέσως επόμενο χρόνο σημειώνεται μια αύξηση του αριθμού τους που συνεχίζεται μέχρι το 1985 έχοντας 1350 και 1500 αντίστοιχα. Το 1986 σημειώνεται μια πτώση του αριθμού των γεννήσεων κατά 250 και έτσι ο αριθμός τους διαμορφώνεται στις 1250. Από το έτος αυτό αρχίζει μια ανοδική πορεία του αριθμού τους και συνεχίζει μέχρι το έτος 1988 όπου ο αριθμός τους φτάνει τις 1410. Το 1989 όμως σημειώνεται και πάλι πτώση του αριθμού τους κατά 160 γεννήσεις, έχοντας έτσι 1250 και παραμένουν σε αυτό το επίπεδο και τον επόμενο χρόνο (1990)..

Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας

Αντίθετα όμως, ο αριθμός των θανάτων κυμαίνεται ανά χρόνο σε υψηλά επίπεδα κατά τη δεκαετία αυτή αποτελώντας σημαντικό πλήγμα για το δήμο. Η πορεία των θανάτων κατά τη δεκαετία αυτή στο δήμο Καλαμάτας, όπως διαμορφώνεται, παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

²² Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

23

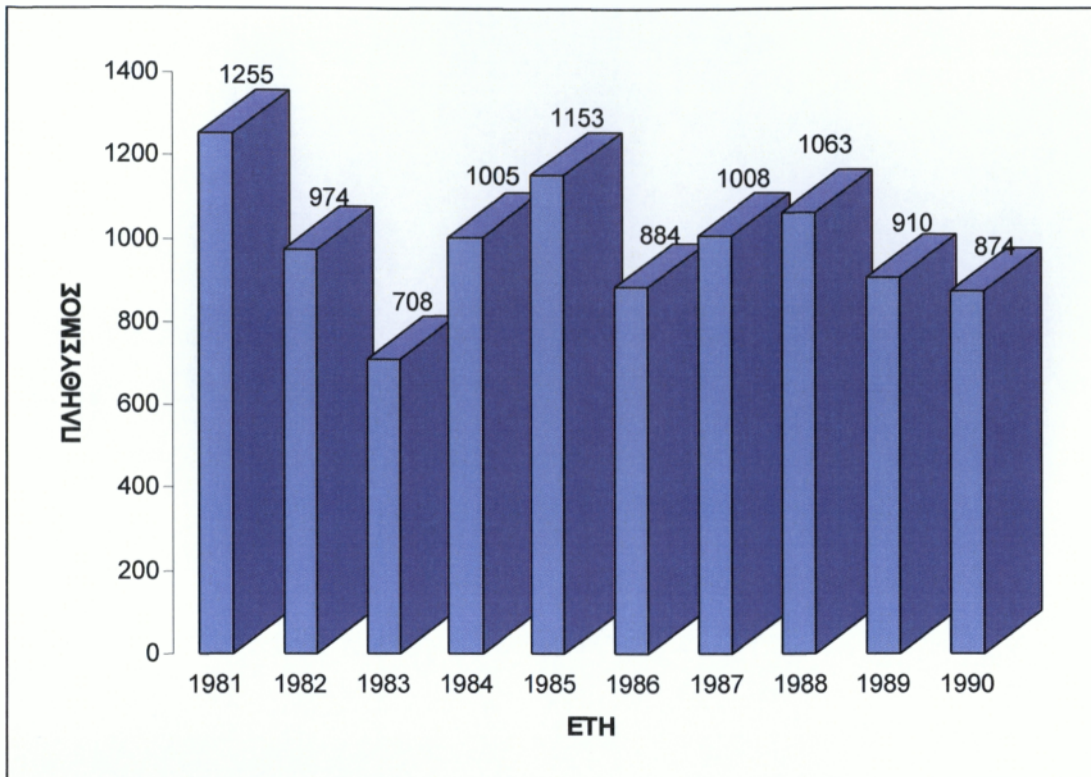
Διάγραμμα 34- Θνησιμότητα στον δήμο Καλαμάτας κατά τα έτη 1981-1990

Κατά τη δεκαετία αυτή ο δήμος Καλαμάτας είχε μια ομαλή πορεία στους θανάτους. Το έτος 1981 ο δήμος είχε 325 και το 1982 είχε 337 έχοντας μια αύξηση δηλαδή κατά 12 θανάτους. Το επόμενο έτος (1983) όμως σημειώνεται μια νέα αύξηση και έτσι ο νέος αριθμός τους ανέρχεται στους 392. Το 1984 όμως ο αριθμός τους μειώνεται κατά 47 και έτσι ο αριθμός τους το έτος αυτό είναι 345. Από το έτος αυτό όμως αρχίζει μια ανοδική πορεία του αριθμού τους μέχρι το 1986 όπου ο αριθμός τους φτάνει τους 366. Κατά το επόμενο έτος ο αριθμός τους μειώνεται και πάλι για να αρχίσει μια νέα ανοδική πορεία η οποία και συνεχίζεται μέχρι το έτος 1990. Μοναδική “παραφωνία” στην πορεία αυτή είναι αυτή του έτους 1989 ή οποία όμως είναι μικρή και θεωρείται αμελητέα. Κατά τη δεκαετία αυτή βλέπουμε ότι εκτός από το έτος 1983 όπου είχε μια σημαντική αύξηση που έφτασε τους 392, το 1986 όπου έφτασε τους 366, αν και σε αυτή την περίπτωση ο αριθμός τους είναι μικρός ειδικά αν σκεφτούμε ότι το έτος αυτό συνέβη και ο καταστροφικός σεισμός στην Καλαμάτα, αλλά και το έτος 1990 όπου έφτασαν τους 376, ο δήμος είχε σταθερά περίπου 340 θανάτους, ποσότητα όχι μεγάλη για μια πόλη των 43.625 κατοίκων.

Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος

Ο αριθμός των ατόμων που θα συντελέσουν στην αυτοδύναμη αύξηση του πληθυσμού κατά τη δεκαετία αυτή παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

²³ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

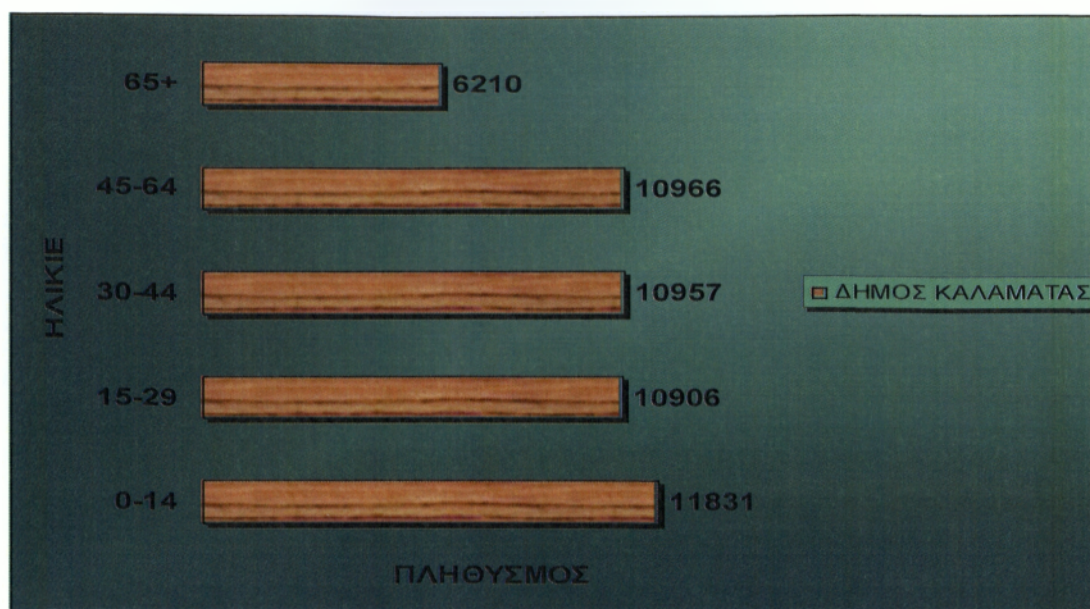

Διάγραμμα 35- Διαφορά γεννηθέντων -θανόντων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1981-1990

Το έτος 1981 η διαφορά είναι αρκετά μεγάλη (1255 άτομα) που όμως μειώνονται δραστικά κατά την επόμενη χρονιά (1982) και πλέον ο αριθμός τους είναι 974. Το 1983 ο αριθμός τους μειώνεται και πάλι και πέφτει στον πολύ μικρό αριθμό των 708 ατόμων, σε σχέση με αυτόν του έτους 1981. Το 1984 και το 1985 έχουμε μια αύξηση του αριθμού τους και ένα υψηλό αριθμό αυτών των ατόμων, 1005 και 1153 αντίστοιχα. Από το έτος 1986 και μετά και μέχρι το έτος 1988 αρχίζει μια ανοδική πορεία, αυξάνοντας σταδιακά τον αριθμό τους και φτάνοντας έτσι τα 1063 άτομα δείχνοντας με τον τρόπο αυτό ότι ο δήμος αρχίζει να έχει δυναμικότητα καθώς ένας σημαντικός αριθμός νέων πολιτών προέρχονται μέσα από τους κόλπους του. Τα έτη 1989 και 1990 παρουσιάζεται μια μικρή σταδιακή πτώση του αριθμού αυτών, 910 το 1989 και 874 το 1990 μετριάζοντας κάπως την θετική, για το δήμο, πορεία του. Και με το έτος αυτό τελειώνει και η δεκαετία αυτή.

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού

Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου διαμορφώνεται όπως εμφανίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

24

Διάγραμμα 36- Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου

Την δεκαετία αυτή βλέπουμε ότι επικρατεί μια πολύ μεγάλη ισορροπία στην ηλικιακή πυραμίδα του δήμου Καλαμάτας καθώς σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες υπάρχουν περίπου στα 11000 άτομα εκτός από αυτήν των 65 ετών και πάνω. Η κατάσταση αυτή δείχνει ότι ο δήμος μπορεί να στηρίζεται ακόμη στις δυνάμεις του, αλλά η πτώση του αριθμού των πολιτών που αποτελούν το πλήρως εργατικό δυναμικό του δήμου δηλώνει ότι ο δήμος μπορεί να έχει ένα μικρό πρόβλημα στην απόδοση εργασίας. Το πρόβλημα αυτό όμως μπορεί να λυθεί καθώς υπάρχει το απαραίτητο δυναμικό (ηλικίες 15-29 ετών) που θα καλύψει αυτή την έλλειψη και θα μπορέσει να στηρίξει τις εργατικές του ανάγκες σε οποιοδήποτε τομέα ..

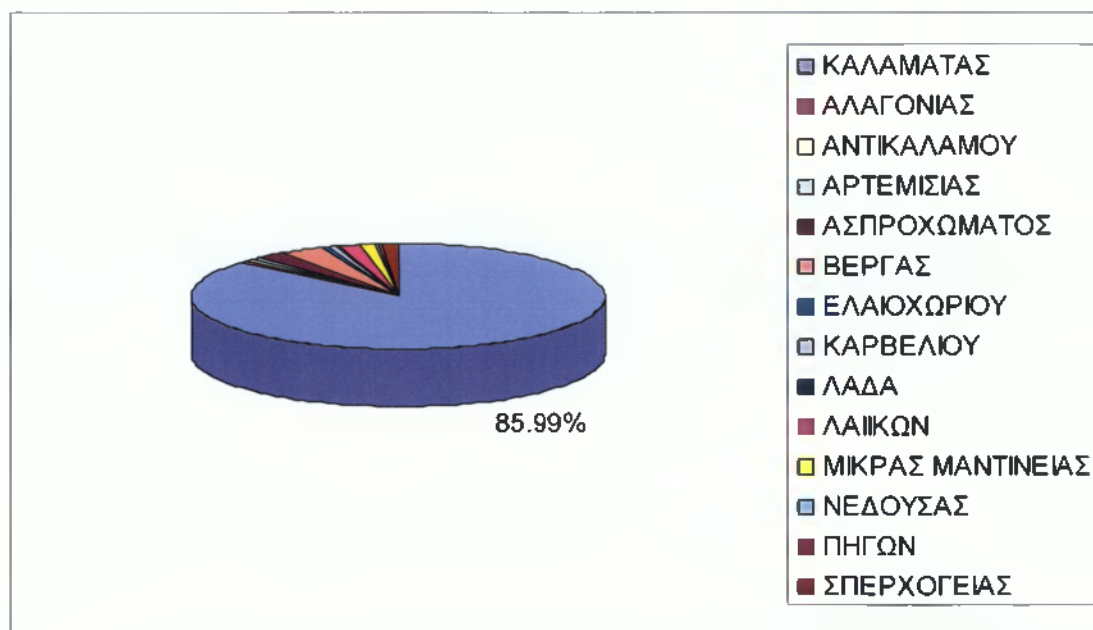
Καταγραφή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας κατά την απογραφή της 18-3-2001

Το 2001 τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου Καλαμάτας παραμένουν τα ίδια αλλά ο πληθυσμός τους, ιδιαίτερα αυτός του δημοτικού διαμερίσματος της Καλαμάτας, αυξήθηκε και έτσι ο δήμος έχει τώρα πληθυσμό 57620 άτομα. με 1)το δ.δ της Καλαμάτας να έχει 49550 κατοίκους (περιλάβανε της περιοχές της Καλαμάτας, του Κουταλά, των Μενινών, της Μονής Βελανιδιάς, του Μπουρνιά και του Προφήτη Ηλία), 2) το δ.δ της Αλαγονίας (περιλαμβάνει τις περιοχές της Αλαγονίας και του Μαχαλά) 360 κατοίκους, 3) του Αντικαλάμου (περιλαμβάνει τις περιοχή του Αντικαλάμου) 541 κατοίκους, 4)το δ.δ της Αρτεμισίας (περιλαμβάνει τις περιοχές της Αρτεμισίας και της Θεοτόκου) 310 κατοίκους, 5) το δ.δ του Ασπροχώματος (περιλαμβάνει τις περιοχές του Ασπροχώματος, των Ακοβίτικων, του Καλαμίου, και του Κατσικοβουνίου) 1231 κατοίκους, 6) το δ.δ της Βέργας (περιλαμβάνει τις περιοχές της παραλίας

²⁴ Πηγή: ΕΣΥΕ

της Βέργας, την Άνω Βέργα και την Κάτω Βέργα) 2110 κατοίκους, 7) το δ.δ του Ελαιοχωρίου (περιλαμβάνει τις περιοχές του Ελαιοχωρίου, της Αράχοβας, των Διάσελλων, της Μονής Δημιόβης και των Περιβολακίων) 385 κατοίκους, 8) το δ.δ του Καρβελίου (περιλαμβάνει τις περιοχές του Καρβελίου, της Αγίας Τριάδας, των Εμιαλών και του Κάτω Καρβελίου) 180 κατοίκους, 9) το δ.δ του Λαδά (περιλαμβάνει τις περιοχές του Λαδά, της Αγίας Μαρίνας και του Αγίου Βασιλείου) 223 κατοίκους, 10) το δ.δ των Λαιϊκών (περιλαμβάνει τις περιοχές των Λαιϊκών, των Κατσαραιϊκών, του Ξερόκαμπου, και τα Σπιτάκια) 926 κατοίκους, 11) το δ.δ της Μικράς Μαντίνειας (περιλαμβάνει την περιοχή της Μικράς Μαντίνειας) 688 κατοίκους, 12) το δ.δ της Νεδούσας (περιλαμβάνει την περιοχή της Νέδουσας) 158 κατοίκους, 13) το δ.δ Πηγών (περιλαμβάνει τις περιοχές των Πηγών και του Σκουρόλακου) 103 κατοίκους και 14) το δ.δ της Σπερχογείας (περιλαμβάνει την περιοχή της Σπερχογείας) 855 κατοίκους. Η κατανομή του πληθυσμού του δήμου στα δημοτικά του διαμερίσματα φαίνεται στο **διάγραμμα 38**.

Η χρήση της ποσοστιαίας κατανομής του πληθυσμού θα συμβάλει στην ευκολότερη κατανόηση της διαμορφωθείσας κατάστασης και φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

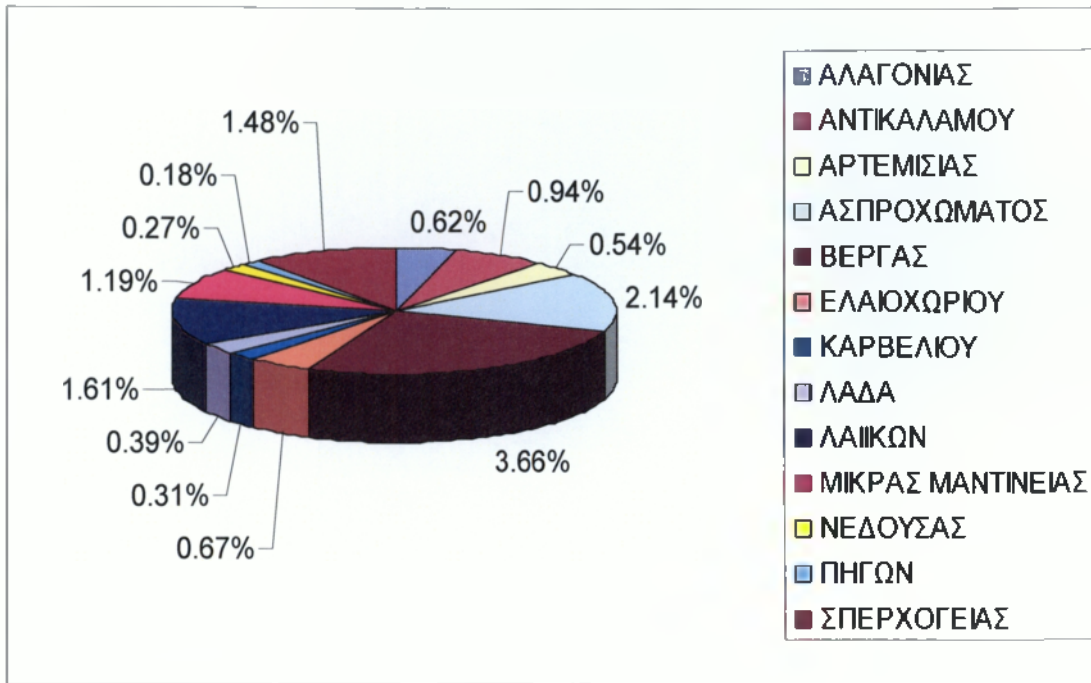
Διάγραμμα 37- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου.

Όπως βλέπουμε και πάλι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στο δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας (85,99%) ενώ στα επιμέρους δημοτικά διαμερίσματα του έχουν μόνο ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού (14,01%). Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στα δημοτικά αυτά διαμερίσματα φαίνεται στο **διάγραμμα 39**.

Διάγραμμα 38- Κατανομή του πληθυσμού του δήμου στα δημοτικά του διαμερίσματα

²⁵ Πηγή: ΕΣΥΕ

Διάγραμμα 39- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου Καλαμάτας πλην αυτού της Καλαμάτας

Περιοχές που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας

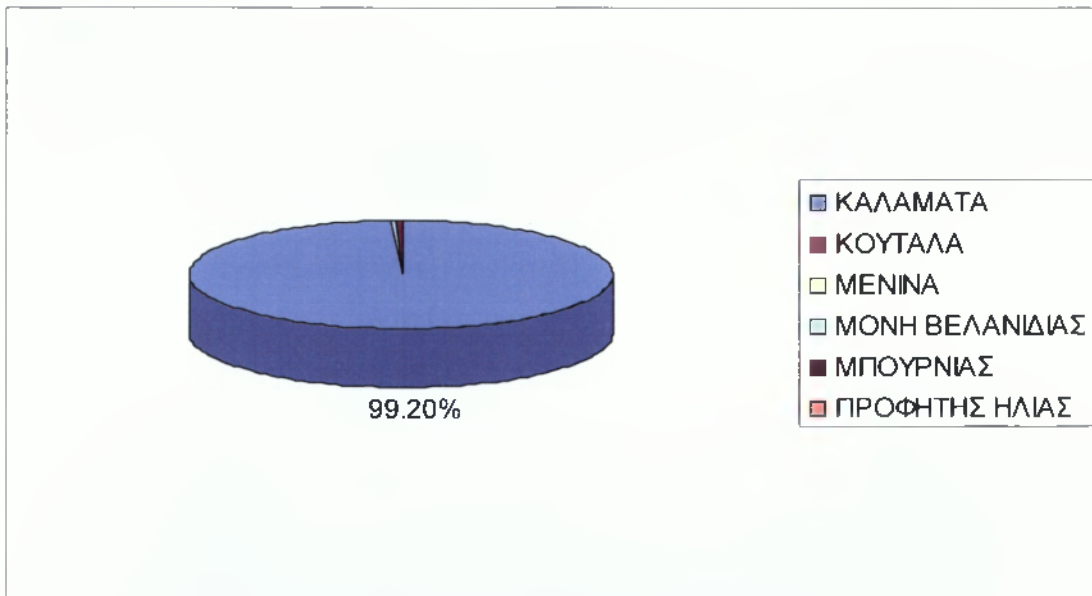
Επίσης το 2001 στις περιοχές που αποτελούσαν το δήμο Καλαμάτας επήλθε και πάλι μια αλλαγή. Η περιοχή της Καλλιθέας δεν αποτελούσε πια κομμάτι του δημοτικού διαμερίσματος της Καλαμάτας. Η απώλεια αυτής της περιοχής δεν επηρέασε την πληθυσμιακή κατάσταση της περιοχής καθώς, το δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας γνώρισε την μεγαλύτερη αύξηση στον πληθυσμό του κατά τη δεκαετία αυτή. Ο αριθμός των 5.529 ατόμων που προσήλθαν μέσα στην δεκαετία του 1991-2001 το αποδεικνύει αυτό και ανεβάζει τον συνολικό αριθμό των κατοίκων της στα 49154 άτομα. Η περιοχή όμως του Κουταλά κατά την απογραφή του 2001 είχε 18 μόνο κατοίκους όπως και η περιοχή των Μένινων, παρουσιάζοντας μείωση στους κατοίκους τους κατά 34 και 9 άτομα αντίστοιχα σε σχέση με την απογραφή της προηγούμενης δεκαετίας. Αντίθετα οι περιοχές της Μονής Βελανιδιάς και του Μπουρνιά παρουσίασαν αύξηση. Η περιοχή της Μονής της Βελανιδιάς κατά 27 άτομα και έχοντας έτσι 27 κατοίκους, δίνοντας πια νέα πνοή σε αυτή την περιοχή, και του Μπουρνιά κατά 60 άτομα. Έτσι έχει συνολικό αριθμό κατοίκων 271 άτομα, αριθμός σεβαστός. Η περιοχή του Προφήτη Ηλία όμως είχε μείωση κατά 23 άτομα και συνολικό αριθμό κατοίκων 62. Η κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που απαρτίζουν το δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

26

Διάγραμμα 40- Κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας

Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές αυτές θα επιτρέψει την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης που επικρατεί στο δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας.

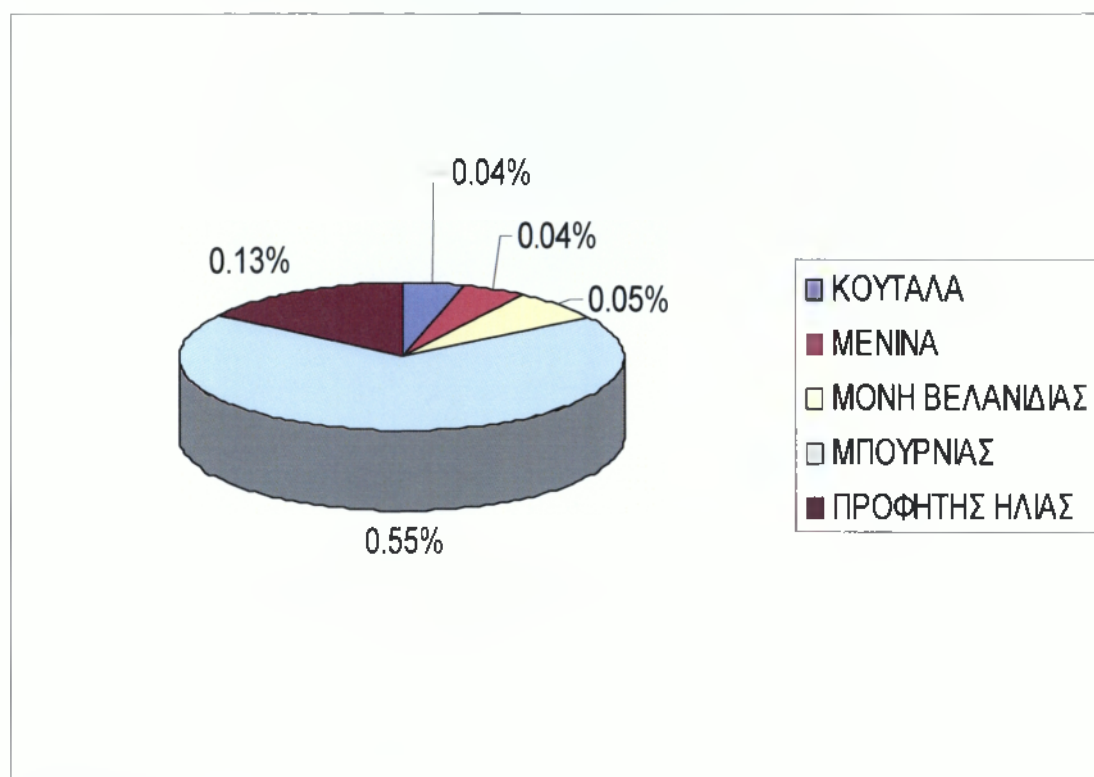

Διάγραμμα 41- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των περιοχών που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας.

Όπως βλέπουμε και πάλι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του δημοτικού διαμερίσματος αυτή τη φορά είναι συγκεντρωμένο στην περιοχή

²⁶ Πηγή: ΕΣΥΕ

της Καλαμάτας και καταλαμβάνει το 99,2% του πληθυσμού του ενώ οι υπόλοιπες περιοχές καταλαμβάνουν μόνο το 0,8%. Η ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των υπολοίπων περιοχών φαίνεται παρακάτω.

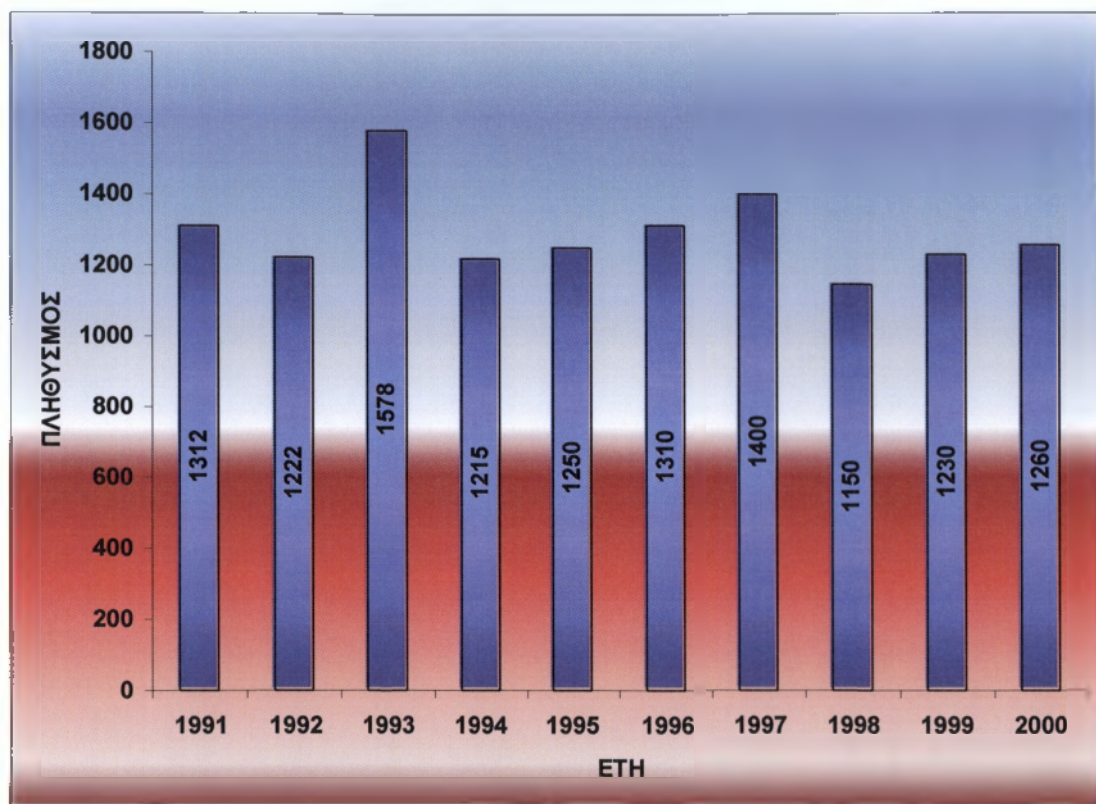

Διάγραμμα 42- Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των περιοχών που αποτελούν το δ.δ Καλαμάτας εκτός της περιοχής της Καλαμάτας

Η περιοχή του Μπουρνιά από τις υπόλοιπες περιοχές είναι αυτή που έχει την μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού με 0,55% και ακολουθεί η περιοχή των Μενινών με αρκετά μικρότερο ποσοστό (0,13%). Η περιοχή της Μονής Βελανιδιάς καταλαμβάνει την 4^η θέση στην πληθυσμιακή κατανομή του πληθυσμού, σημειώνοντας μεγάλη αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία όπου ο πληθυσμός της ήταν μηδενικός. Οι περιοχές του Κουταλά και του Προφήτη Ηλία ακολουθούν με ισόποση κατανομή του πληθυσμού σε αυτές, με το 0,04% του συνολικού πληθυσμού της περιοχής.

Γεννητικότητα στο δήμο Καλαμάτας

Παρόλη την σημαντική αύξηση του πληθυσμού του δήμου που πραγματοποιήθηκε με την προσθήκη πολλών νέων περιοχών στην επικράτειά του, δεν υπήρξε η αναμενόμενη άνοδος και στον αριθμό των γεννήσεων του δήμου αλλά διατηρήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα. Η πορεία των γεννήσεων ήταν η εξής:

27

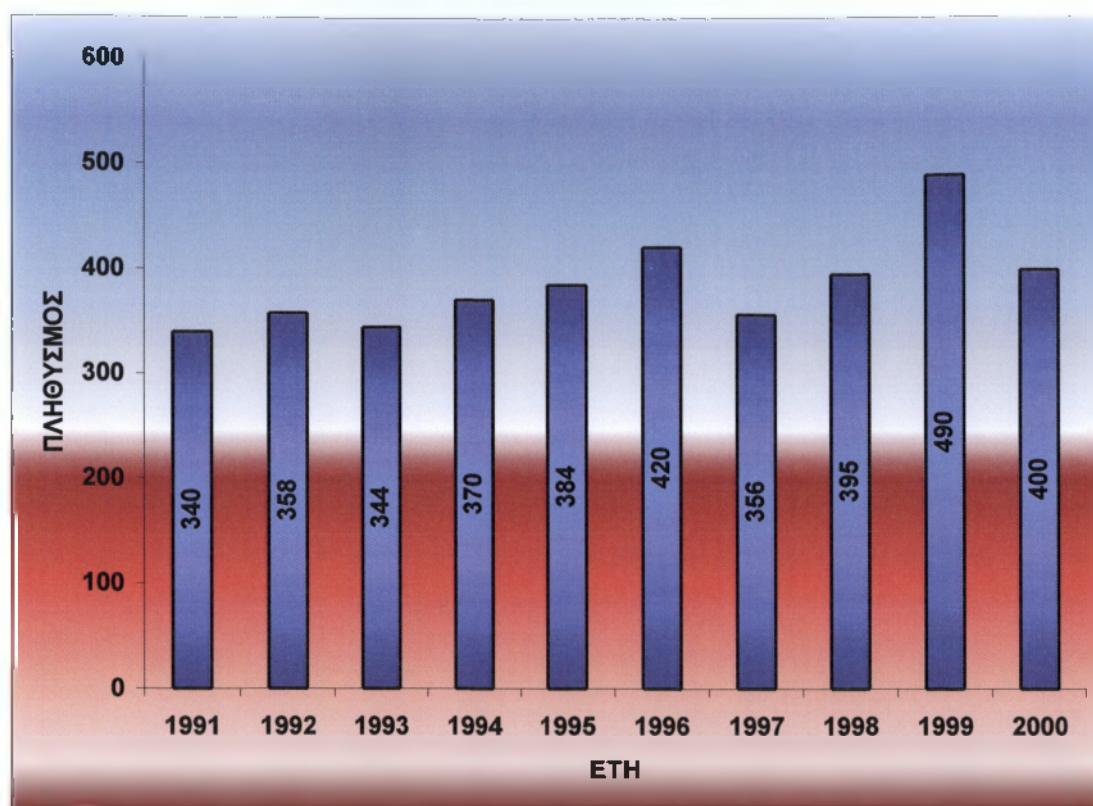
Διάγραμμα 43- Πορεία των γεννήσεων στο δήμο Καλαμάτας κατά τα έτη 1991-2000

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα κατά το έτος, 1991 έχουμε 1312 γεννήσεις ενώ το 1992 σημειώνεται μια πτώση του αριθμού τους κατά 100 και έχουμε 1222. Τον αμέσως επόμενο χρόνο (1993) όμως ο αριθμός τους αυξάνεται σημαντικά και φτάνουν τον αριθμό των 1578. Μετά τη μεγάλη αυτή αύξηση όμως σημειώνεται μια δραματική πτώση του αριθμού τους που τις κατεβάζει στις 1215. Το έτος αυτό αποτελεί και την αρχή της νέας ανοδικής πορείας του αριθμού τους που τερματίζεται το έτος 1997 και που ο αριθμός τους αγγίζει τις 1400 γεννήσεις.. Το 1998 έχουμε και πάλι μια σημαντική πτώση του αριθμού τους και από τις 1400 σημειώνονται μόνο 1150. Από το 1998 όμως και μετά αρχίζει μια νέα ανοδική πορεία (η τρίτη μέσα σε μία δεκαετία) των γεννήσεων του δήμου και που φτάνουν το έτος 2000 τις 1260.

Θνησιμότητα στο δήμο Καλαμάτας

Η πορεία των θανάτων κατά τη δεκαετία 1991-2000 όμως κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που σε συνδυασμό με τον χαμηλό αριθμό των γεννήσεων που πραγματοποιούνται στο δήμο είναι ένα ανησυχητικό φαινόμενο. Ο αριθμός των θανάτων κατά έτος, για τη δεκαετία αυτή φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα

²⁷ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Ληξιαρχείου.

28

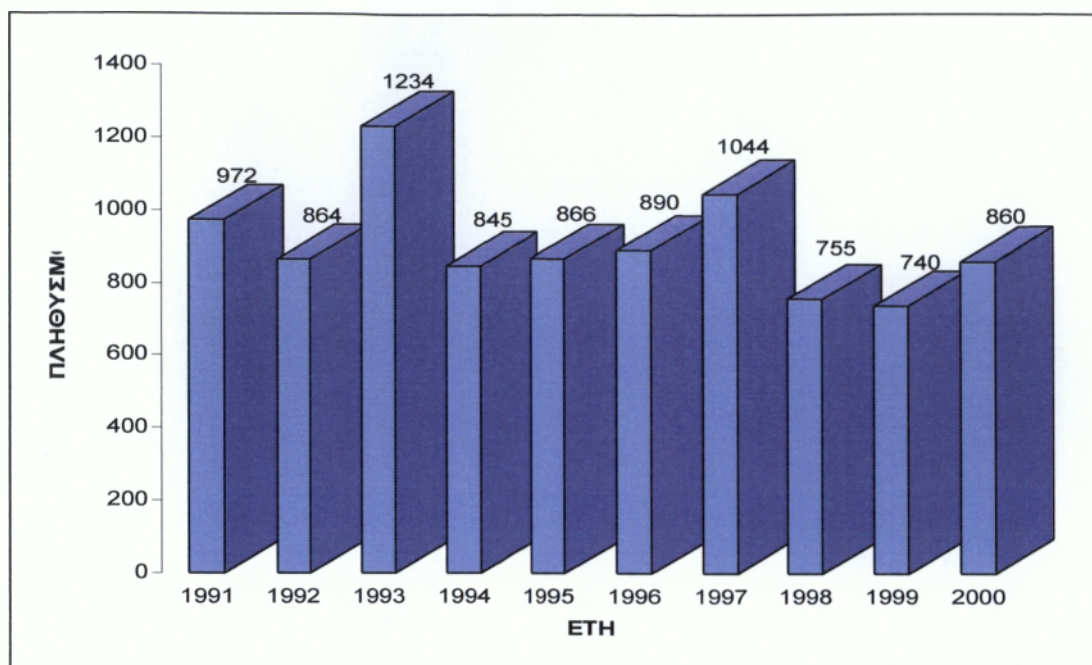
Διάγραμμα 44- Αριθμός των θανάτων ανά έτος στον δήμο Καλαμάτας κατά τα έτη 1991-2000

Οι θάνατοι, έχουν μια σχετικά σταθερή πορεία τριών χρόνων, με 340 θανάτους το 1991, 358 το 1992 και 344 το 1993. Από το έτος αυτό όμως και μετά παρατηρείται μια αύξουσα πορεία μέχρι το έτος 1996 όπου ο αριθμός ανέρχεται στους 420, γεγονός όμως αναμενόμενο καθώς το έτος αυτό προσαρτήθηκαν πολλές καινούργιες περιοχές στον δήμο Καλαμάτας με το σχέδιο "Καλοδίστριας" και έτσι οι θάνατοι που συνέβησαν στις περιοχές αυτές προστέθηκαν σε αυτούς του πρώην δήμου Καλαμάτας. Το έτος 1997 έχουμε μια μείωση των θανάτων που όμως διαρκεί για μικρό χρονικό διάστημα καθώς από το επόμενο έτος έχουν πάλι αυξητικό ρυθμό. Η ανοδική πορεία των θανάτων συνεχίζεται μέχρι το έτος 1999 (494 θάνατοι), τιμή που αποτελεί και τον μεγαλύτερο αριθμό θανάτων καθόλη τη δεκαετία. Τον επόμενο χρόνο (2000) έχουμε μια μείωση στον αριθμό τους κατά 90 θανάτους και ο αριθμός τους γίνεται 400 μειδιάζοντας κάπως την απώλεια των πολιτών λόγω θανάτων.

Διαφορά γεννηθέντων-θανόντων ανά έτος

Η διαφορά των γεννηθέντων και των θανόντων κατά τη δεκαετία αυτή παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.:

²⁸ Πηγή: Δήμος Καλαμάτας, Τμήμα Αξιαρχείου.

Διάγραμμα 45- Διαφορά γεννηθέντων- θανόντων ανά έτος κατά τη δεκαετία 1991-2000

Το έτος 1991 η διαφορά γεννηθέντων και θανόντων είναι 972, αριθμός αρκετά υψηλός αλλά μικρός σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό του δήμου. Το 1992 όμως πραγματοποιείται μια μείωση του αριθμού τους και μάλιστα κατά 108 άτομα φτάνοντας με τον τρόπο αυτό τον αριθμό τους στα 864 άτομα. Μείωση αρκετά σημαντική και πλήγμα μεγάλο για το δήμο της Καλαμάτας που έχει ανάγκη τους πολίτες του για να επιτύχει την δική του πληθυσμιακή ανάπτυξη. Κατά το έτος 1993 όμως ο αριθμός τους αυξάνεται κα πάλι σε σημαντικό βαθμό και ο αριθμός τους αγγίζει τα 1234 άτομα. Το 1994 έχουμε μια αρκετά μεγάλη πτώση κατά 389 άτομα επαναφέροντας με τον τρόπο αυτό τη διαφορά σε χαμηλά επίπεδα για το δήμο (845). Κατά τα επόμενα έτη αρχίζει και πάλι μια ανοδική πορεία μέχρι το 1997 όπου και πάλι ξεπερνά τον αριθμό των χιλίων ατόμων (1044). Το 1998 όμως έχουμε και πάλι μια κατακόρυφη πτώση του αριθμού τους (755) αποτελώντας εμπόδιο στην συνεχιζόμενη αυξητική αυτή τάση και μάλιστα με αριθμό άνω των 1000 ατόμων ανά έτος. Το έτος 1999 σημειώνεται μια νέα πτώση του αριθμού της διαφοράς τους κατά 15 άτομα και έτσι ο αριθμός τους για το έτος αυτό είναι 740. Κατά το έτος 2000 έχουμε αυξάνεται κατά 120 άτομα και έτσι ο αριθμός τους φτάνει τους 860 όπου και αποτελεί και το τελευταίο έτος της δεκαετίας..

Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού

Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού κατά τη δεκαετία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία λόγω της προσθήκης πολλών νέων περιοχών στο δήμο και πληθυσμού που ανήκει σε διαφορετικές ηλικιακές κατηγορίες;. Η χρήση της ηλικιακής κατανομής του πληθυσμού θα μπορέσει να βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση της κατάστασης που διαμορφώνεται στο δήμο κατά την περίοδο αυτή και έχει την παρακάτω μορφή όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα:

29

Διάγραμμα 46- Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας.

Όπως βλέπουμε ο δήμος Καλαμάτας εξακολουθεί να έχει μια αρκετή δυναμική παρουσία στις ηλικίες που μπορούν να προσφέρουν στην παραγωγική διαδικασία. Όμως τώρα ο δήμος έχει και μεγάλο αριθμό πολιτών ηλικίας από 45 ετών και πάνω και οι οποίοι δεν μπορούν να προσφέρουν τόσο αποτελεσματικά στην παραγωγή και που ο αριθμός τους αγγίζει τα 13.300 άτομα ενώ οι "αντικαταστάτες" τους, δηλαδή τα άτομα που θα αποτελέσουν και που αποτελούν την επόμενη γενιά πολιτών (ηλικίες 5-14 ετών) δεν έχουν τους απαραίτητους αριθμούς ώστε να μπορέσουν να καλύψουν το "κενό" που θα αφήσουν τα άτομα που σιγά- σιγά θα αποσύρονται από την ενεργό δράση.

Στην Καλαμάτα κατά τις τελευταίες δεκαετίες όπως είδαμε ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά πολύ. Μάλιστα όπως έδειξε και η τελευταία απογραφή ο πληθυσμός του δήμου Καλαμάτας αυξήθηκε κατά 6979 άτομα, στο οποίο συνέβαλε το γεγονός της προσάρτησης σε αυτόν των 14 δημοτικών διαμερισμάτων με το πρόγραμμα "Καποδίστριας".. Η τάση της πληθυσμιακής αύξησης του δήμου υπήρχε και κατά τις προηγούμενες δεκαετίες αλλά τίποτα δεν μπορούσε να υποδείξει ότι θα συνέβαινε μια τόσο ραγδαία αύξηση του πληθυσμού του δήμου.

Ενώ όμως με την πάροδο των χρόνων ο συνολικός πληθυσμός του δήμου αυξανόταν, οι υπόλοιπες περιοχές που τον αποτελούσαν αλλά και τα δημοτικά διαμερίσματα του αργότερα, εκτός από αυτό της Καλαμάτας, δεν είχαν ανάλογη αύξηση σε πληθυσμό. Ο αριθμός των κατοίκων που εγκαθίσταντο σε αυτά ήταν σχεδόν μηδενικός σε σχέση με αυτόν που εγκαθίσταντο στην πόλη της Καλαμάτας. Η κατάσταση αυτή όμως αποτέλεσε και μια τεράστια πληγή για τον δήμο, καθώς αποδυνάμωνε συνεχώς τις γύρω

²⁹ Πηγή: ΕΣΥΕ

από την Καλαμάτα περιοχές από τους κατοίκους της, αλλά και συγκέντρωσε σε αυτή το μεγαλύτερο, αν όχι όλο, τον όγκο των νέων πολιτών που έρχονταν στον δήμο δημιουργώντας και πολλά προβλήματα στην λειτουργικότητά του. Πιο συγκεκριμένα από τα 19.157 άτομα που προσήλθαν στο δήμο από το 1951 μέχρι και το 2001, τα 11.373 εγκαταστάθηκαν στην περιοχή και αργότερα δημοτικό διαμέρισμα της Καλαμάτας σημειώνοντας μια μεγάλη ανάπτυξη η περιοχή αυτή και οι υπόλοιπες να υποβαθμίζονται σταθερά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

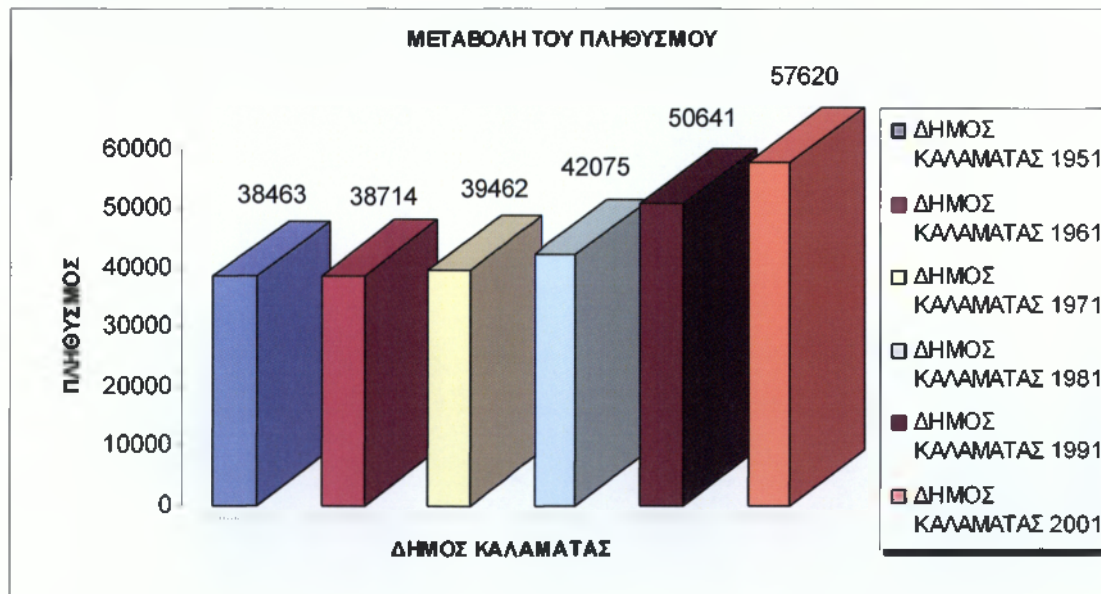
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Αυτές οι αυξητικές πληθυσμιακές τάσεις του δήμου της Καλαμάτας τον ωφέλησαν σημαντικά σε πολλούς τομείς και του επέτρεψαν στο να μετατραπεί ο μικρός δήμος της Καλαμάτας του 1951 σε μια από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας.

Το να φτάσει σε αυτή τη θέση δεν ήταν καθόλου εύκολη υπόθεση καθώς η Μεσσηνία είναι σε μια από τις λεγόμενες απομονωμένες περιοχές της Ελλάδος, λόγω κυρίως γεωγραφικών λόγων, αλλά και λόγω της αποστάσεως του από την Αθήνα και τις περισσότερο οικονομικά ανεπτυγμένες περιοχές. Παρόλα αυτά όμως τα κατάφερε και αυτή η δραστηριοποίηση του είχε σαν αποτέλεσμα να ωφεληθεί σημαντικά σε διάφορους τομείς. Μερικοί από τους τομείς αυτούς ήταν:

Πληθυσμιακή τόνωση του δήμου

Καταρχάς συνέβαλλε στην δημογραφική τόνωση της περιοχής καθώς λόγω της γεωγραφικής της θέσης ήταν σημαντικά υποβαθμισμένη. Τόνωσε το ανθρώπινο δυναμικό της αλλά και έδωσε πνοή ανανέωσης στην υποβαθμισμένη περιοχή της Καλαμάτας όπως βλέπουμε και στον παρακάτω πίνακα.

30

Διάγραμμα 47- Πληθυσμιακή πορεία του δήμου Καλαμάτας

³⁰ Πηγή: ΕΣΥΕ

Όπως παρατηρούμε ο δήμος της Καλαμάτας το 1951 είχε μόνο 38463 κατοίκους ενώ με την πάροδο των δεκαετιών ο πληθυσμός του άρχισε να αυξάνεται. Έτσι το 1961 ο δήμος είχε 38.714 κατοίκους, το 1971 39.462, το 1981 42.075 το 1991 τους 44.052 κατοίκους και από τη στιγμή που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα Καποδίστριας και μετά, ο πληθυσμός του δήμου “απογειώθηκε” φτάνοντας το 2001 τους 57.620.

Δημιουργία επιχειρήσεων

Με την προσέλευση του κόσμου, δημιουργήθηκαν καινούργιες επιχειρήσεις, διαφόρων ειδών, από απλά καταστήματα έως μεγάλες επιχειρηματικές μονάδες τονώνοντας με αυτό τον τρόπο την τοπική οικονομία, καθώς δεν υπήρχε η αναγκαία υποδομή για την δημιουργία οικονομικής δραστηριότητας αλλά ούτε και η θέληση ούτε και δυνατότητα, λόγω της δυσμενής οικονομικής κατάστασης των ατόμων και των κακών συνθηκών διαβίωσης τους. Τέτοιες επιχειρήσεις είναι η Συκική η οποία ένα αρκετά μεγάλο προσωπικό στην υπηρεσία της, η οινοποιεία του Λιναρδάκη, η ποτοποιεία Ούζου του Καλικούνη, η μεγάλη αλυσίδα επιχειρήσεων Hondos Center και πολλές άλλες. Μεγάλη επιχείρηση και η οποία λειτουργεί ακόμη και σήμερα είναι τα Μπετά Μπαρούνη.

Δημιουργία βιομηχανιών- βιοτεχνιών

Επίσης η περιοχή, μετά την ανοδική πορεία του πληθυσμού της, αποτέλεσε πόλο έλξης για πολλές βιομηχανίες και βιοτεχνίες, προσφέροντας έτσι εργασία σε πολλά άτομα τα οποία μπορεί να εγκατέλειπαν την περιοχή για να αναζητήσουν την τύχη τους σε άλλες περιοχές, μειώνοντας έτσι περισσότερο τον ήδη χαμηλό πληθυσμό της περιοχής. Ιδιαίτερα από το 1967 και μετά, λόγω του εμφυλίου πολέμου και της κατάστασης που επικρατούσε τότε οι κάτοικοι αναζήτησαν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης σε άλλες περιοχές, συνήθως στο εξωτερικό. Το φαινόμενο αυτό δεν παρατηρήθηκε μόνο στο νομό της Μεσσηνίας αλλά σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο. Μερικές από τις βιομηχανίες και βιοτεχνίες που δημιουργήθηκαν και που μερικές ακόμη υπάρχουν στο δήμο είναι η βιοτεχνία των μαγιό Yansen, η βιοτεχνία κλωστοϋφαντουργίας του Φρέντζου, η βιοτεχνία κεραμοποιείας του Αναγνωσταρά και άλλες. Αντίστοιχα δημιουργήθηκαν και πολλές βιομηχανίες όπως η βιομηχανία επίπλων Μαυρέα, η βιομηχανία καπνού, του Καρέλια όπως και αυτή του Δαμηλάτη παλιότερα αλλά και η βιομηχανία ενδυμάτων Levis και άλλες.

Ενδυνάμωση οικονομικής κατάστασης πολιτών

Άλλο θετικό αποτέλεσμα της πληθυσμιακής και οικονομικής ανάπτυξης του δήμου Καλαμάτας είναι και η ενδυνάμωση της οικονομικής κατάστασης των κατοίκων της. Λόγω της ευρέσεως εργασίας η οικονομική κατάσταση των ατόμων βελτιώθηκε σημαντικά όπως διαπιστώνεται και από τις καταθέσεις στις τράπεζες αλλά και από τις αγοροπωλησίες ακινήτων, κατασκευή

κατοικιών κτλ. δίνοντάς τους έτσι τη δυνατότητα για βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου αλλά και δίνοντας τους τη δυνατότητα για πολλές άλλες ανέσεις που δεν είχαν μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Αύξηση της δύναμης πίεσης του δήμου

Με την αύξηση του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας αυξήθηκαν και τα αιτήματα των κατοίκων του, αλλά αυξήθηκε και η δύναμη της επιβολής του πάνω στα αρμόδια κρατικά όργανα. Για παράδειγμα το κλείσιμο της προηγούμενης χωματερής του δήμου Καλαμάτας. Τα παράπονα των δημοτών που κατοικούσαν γύρω από αυτή την περιοχή, αλλά και η έλλειψη χώρου φυσικά οδήγησαν τον δήμο της Καλαμάτας να βρει διάφορες λύσεις για την αντιμετώπιση της κατάστασης, όπως η μεταφορά της χωματερής σε διαφορετική περιοχή, πιο μακριά από τις κατοικημένες περιοχές του δήμου, μεγαλύτερη σε έκταση, που θα μπορούσε να επιτύχει την αποθήκευση μεγαλύτερων ποσοτήτων απορριμμάτων και η οποία, λόγω της χωρητικότητας, της θα είχε μεγαλύτερη διάρκεια λειτουργίας. Παρόμοιο πρόβλημα ήταν και αυτό του βιολογικού καθαρισμού που δημιουργήθηκε στον δήμο. Η αύξηση του πληθυσμού του δήμου Καλαμάτας αύξησε τις ανάγκες του και πρόβαλε τα σημαντικά προβλήματα που είχε όσον αφορούσε το αποχετευτικό σύστημα της. Με την δημιουργία και λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού όμως το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικότερα. Το ίδιο συνέβη και σε πολλές άλλες περιπτώσεις που ήταν αναγκαίο. Βέβαια αυτή η δύναμη πίεσης δεν εφαρμόζεται μόνο προς τις δημοτικές αρχές για την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών αλλά και προς την κεντρική εξουσία μέσω των αρμόδιων φορέων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός τόσο πιο μεγάλη δύναμη πίεσης έχει καθώς έχει πολύ μεγάλη εκλογική δύναμη.

Εργοστάσιο Λιπασματοποίησης

Το εργοστάσιο της λιπασματοποίησης που δημιούργησε ο δήμος της Καλαμάτας είναι ένα ακόμα αποτέλεσμα της δύναμης των πολιτών, που απαίτησαν μια δυναμική λύση στο θέμα των σκουπιδιών. Λόγω των καταστάσεων και συνθηκών που υπήρχαν ήταν απαραίτητη η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος και απαίτησαν την δημιουργία και λειτουργία του. Το γεγονός αυτό είχε και άλλες θετικές προεκτάσεις, εκτός από το γεγονός ότι απορροφούσε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό από τα σκουπίδια που δημιουργούσε ο δήμος. Τα μετέτρεπε σε λίπασμα. Έτσι αποφευχόταν σημαντική μόλυνση προς το περιβάλλον, και μάλιστα το ευνοούσε, καθώς το λίπασμα που εδημιουργείτο από αυτό χρησιμοποιούνταν πολλές φορές σε γεωργικές και άλλου είδους καλλιέργειες, αντί για τα χημικά λιπάσματα που είναι επιβλαβή για τον υδροφόρο ορίζοντα.. Ένα άλλο θετικό αποτέλεσμα της δημιουργίας του είναι ότι ένας σημαντικός αριθμός οικογενειών εγκαταστάθηκαν στο δήμο λόγω της εργασίας τους στο εργοστάσιο λιπασματοποίησης.

Βελτίωση του οδικού δικτύου

Λόγω της κίνησης που απέκτησε ο δήμος της Καλαμάτας τόσο λόγω της αύξησης της εμπορικής κίνησης, αλλά και λόγω της μετακίνησης του πληθυσμού από αλλά και προς την Καλαμάτα, αναγκάστηκε ο δήμος και απαίτησε την βελτίωση του εθνικού οδικού δικτύου έτσι ώστε να μπορεί να γίνει εύκολη και ασφαλής η κυκλοφορία. Επίσης ο δήμος της Καλαμάτας αναγκάστηκε να δημιουργήσει καλούς δρόμους και μέσα στην επικράτειά του ώστε να μπορούν οι δημότες του να μετακινούνται εύκολα και να εξυπηρετούνται. Ένα ζωντανό παράδειγμα είναι η συνεχής βελτίωση του δρόμου Καλαμάτας- Αθηνών. Παλαιότερα η μετακίνηση ανάμεσα σε αυτές τις δύο πόλεις ήταν ιδιαίτερα κουραστική. Το ταξίδι διαρκούσε 8 ώρες και καταπονούσε τους ταξιδιώτες τόσο λόγω της μεγάλης του διάρκειας όσο και της μη καλής κατάστασης του οδοστρώματος. Σήμερα όμως η κατάσταση έχει βελτιωθεί κατά πολύ. Η διάρκεια του ταξιδιού είναι μόλις 3 ώρες και με την παράδοση μερικών νέων τμημάτων σύντομα η διάρκεια του θα γίνει ακόμα μικρότερη. Η ποιότητα του οδοστρώματος είναι πάρα πολύ καλή προσφέροντας με αυτό τον τρόπο άλλο ένα πλεονέκτημα σε αυτούς που επιθυμούν τη μετακίνησή τους γρήγορα και ασφαλέστερα.

Επάρκεια εργατικών χεριών

Με την αύξηση του πληθυσμού στον δήμο της Καλαμάτας αυξήθηκε όπως είναι φυσικό, και η προσφορά εργατικών χεριών. Έτσι ο δήμος είχε ένα σημαντικό μεγάλο αριθμό ατόμων διαθέσιμα για να πραγματοποιεί τις εργασίες που ήθελε. .

Αύξηση της τουριστικής κίνησης

Επίσης με την ανάπτυξη του πληθυσμού στον δήμο Καλαμάτας συνέβαλλε σημαντικά και στην αύξηση της τουριστικής κίνησης σε αυτόν και στις γύρω περιοχές καθώς δημιουργήθηκαν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις, ξενοδοχεία, εκμετάλλευση αρχαιολογικών χώρων και διαμόρφωση τους κτλ. Καθώς τα άτομα που προσήλθαν στο δήμο κάλυψαν πολλά επαγγέλματα Υπήρχε βέβαια τουρισμός και πριν, αλλά ήταν περιορισμένος και μια από τις αιτίες ήταν ότι δεν υπήρχε η υποδομή για να καλύψει τις απαιτήσεις του. Όταν όμως δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες επιχειρήσεις άρχισε να υπάρχει και μια προβολή του δήμου σαν τουριστικό μέρος, το οποίο όμως τώρα είχε την υποδομή για την κάλυψη των αναγκών των τουριστών, σε μεγαλύτερο βαθμό με αποτέλεσμα την αύξηση της τουριστικής κίνησης.

Παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών

Ένα δίκτυο οικισμών δεν είναι δυνατό να παρουσιάζεται σαν κάτι απλό αλλά ούτε και να μην χρίζεται της απαραίτητης προσοχής διότι αποτελεί έναν

οργανισμό, ο οποίος μεταβάλλεται ανάλογα με τις καταστάσεις και αποτελεί μια κοινωνία σύνθετη, η οποία αποτελεί το αποτέλεσμα, την συνισταμένη των επιθυμιών αλλά και των αντιθέσεων των ατόμων που την αποτελούν.

Ο δήμος της Καλαμάτας με την πάροδο των χρόνων, έχοντας στην διάθεσή του περισσότερους πόρους, προσωπικό αλλά και δυνατότητες μπόρεσε να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και όλο και καλύτερα στις απαιτήσεις των πολιτών του και να ικανοποιήσει τις ανάγκες του.

Για το λόγο αυτό θα πρέπει και οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ενεργοποιηθούν αποτελεσματικά τόσο ως προς το είδος και την ποιότητα των υπηρεσιών που θα πρέπει να παρέχουν στους πολίτες ούτως ώστε να αποτελέσει μια αιτία για την προσέλευση πολιτών στην περιοχή τους. Μέχρι το 1971, λόγω της έλλειψης δυναμισμού των επαρχιακών πόλεων και συνεπώς και των μη επαρκών υπηρεσιών που προσέφεραν στους πολίτες τους, η ύπαιθρος αποδυναμώθηκε σχεδόν ολοκληρωτικά από τους κατοίκους της, χωρίς ωστόσο να μπορέσουν να επωφεληθούν οι επαρχιακές πόλεις από αυτή την εσωτερική μετανάστευση των πολιτών. Οι μόνες πόλεις που αποτέλεσαν εξαίρεση από αυτό τον κανόνα ήταν η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την μετανάστευση προς το εξωτερικό και την μείωση του ενεργού πληθυσμού της Ελλάδος γενικότερα αλλά και από τις επιμέρους περιοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΟΡΕΙΑ

Παράλληλα όμως με τα προτερήματα αυτής της αύξησης του δήμου Καλαμάτας παρουσιάστηκαν και διάφορα προβλήματα.

Αυτή η αύξηση εκτός από τα επιθυμητά αποτελέσματα δημιουργεί και πολλά προβλήματα, αλλά η κατάσταση βελτιώθηκε με το πέρασμα του χρόνου και με τη σταθεροποίηση της κατάστασης. Στο δήμο όμως υπήρχαν κάποιες παράμετροι και καταστάσεις που εμπόδιζαν και που εμποδίζουν την πληθυσμιακή του εξέλιξη του μέχρι και σήμερα, το καθένα βέβαια με τον τρόπο του. Τα πιο σημαντικά παρατίθενται παρακάτω.

Χαμηλή κινητικότητα λιμένος Καλαμάτας

Ένας σοβαρός λόγος μη ανάπτυξης της πόλης της Καλαμάτας είναι η χαμηλή έως μηδενική κίνηση του λιμανιού της τόσο από απόψεως μετακίνησης επιβατών όσο και εμπορευμάτων. Το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αχρήστευση του αλλά και τον καταναγκασμό των ατόμων που ασχολούνταν με τον λιμενικό και ναυτικό τομέα να αναγκασθούν να αναζητήσουν αλλού εργασία, αν μπορούσαν. Από απόψεως λιμενικού τομέα λοιπόν η πόλη της Καλαμάτας ήταν σχεδόν «νεκρή». Με το γεγονός αυτό πολλά επαγγέλματα που σχετίζονταν με το λιμενικό τομέα αντιμετώπισαν σοβαρά οικονομικά προβλήματα ή και έκλεισαν εντελώς. Έτσι πολλά άτομα έμειναν χωρίς εργασία είτε γιατί απολύθηκαν από την εργασία τους αφού δεν υπήρχαν έσοδα είτε γιατί έκλεισαν οι επιχειρήσεις στις οποίες δούλευαν. Έτσι πολλά από τα άτομα αυτά λοιπόν αναγκάστηκαν να αναζητήσουν αλλού εργασία αλλά λόγω των κοινωνικοπολιτικών γεγονότων που συνέβαιναν εκείνη την περίοδο δεν έβρισκαν εργασία και αναγκάστηκαν να αναζητήσουν εργασία σε άλλους δήμους που δεν αντιμετώπιζαν, τουλάχιστον σε τέτοιο βαθμό, όπως ο δήμος Καλαμάτας προβλήματα και θα μπορούσαν να βρουν ευκολότερα εργασία. Το ίδιο γεγονός συνεχίζεται μέχρι και σήμερα λόγω κυρίως της μικρής κινητικότητας του λιμανιού της Καλαμάτας με αποτέλεσμα την πληθυσμιακή μείωση του δήμου έστω και σε μικρό βαθμό, καθώς ένας σημαντικός αριθμός επαγγελματιών, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αιτία συγκέντρωσης πληθυσμού, παραμένουν αδρανής λόγω της κατάστασης αυτής, εκτός από το γεγονός ότι μια σημαντική πηγή εσόδων έχει σχεδόν καταργηθεί.

Η χαμηλή κινητικότητα που παρουσιάζεται στο λιμενικό τομέα υπάρχει τόσο στον χερσαίο μεταφορικό τομέα όσο και στον αεροπορικό μεταφορικό τομέα του δήμου.

Μικρή κίνηση αερολιμένος Καλαμάτας

Ο αερολιμένας της Καλαμάτας παρουσιάζει μικρή κίνηση και αυτή μόνο του εσωτερικού. Δηλαδή δεν υπάρχει κίνηση από και προς το εξωτερικό καθώς δεν βρίσκουν κανένα λόγο μετακίνησης τους προς τα εκεί από τον αερολιμένα Καλαμών. Οι περισσότεροι έφευγαν και φεύγουν είτε οδικώς είτε από τα αεροδρόμια μεγαλύτερων πόλεων όπου είχαν και έχουν περισσότερες δυνατότητες στον τόπο προορισμού. Πολύ μικρή ήταν και η εμπορευματική κίνηση του. Η μικρή κίνηση του αερολιμένα Καλαμάτας σήμαινε ότι απασχολείτο ένας πολύς μικρός αριθμός εργαζομένων σε αυτό και επομένως, ενώ υπήρχε η δυνατότητα για απασχόληση προσωπικού, να υπολειπουργεί. Επίσης λόγω της κατάστασης αυτής, πολλά άτομα που θα μπορούσαν να εργασθούν στον εν λόγω τομέα και δεν έβρισκαν αλλού εργασία αναγκάστηκαν να στραφούν σε άλλες ευκαιρίες εκτός του δήμου και να εγκατασταθούν σε άλλες περιοχές κοντά στην εργασία που θα βρουν αλλού, συντελώντας στην μείωση του πληθυσμού. Σημαντικό γεγονός και πρόβλημα για το δήμο ήταν και είναι ότι ένας ξεκούραστος και ταχύς τρόπος μετακίνησης του πληθυσμού είναι σχεδόν καταργημένος και εξετάζοντας και αυτό το γεγονός, καινούργια άτομα δεν έρχονται να εγκατασταθούν σε μια περιοχή όπου είναι πολύ περιορισμένοι οι τρόποι μετακίνησής του. Επομένως η κατάσταση αυτή στο αεροδρόμιο Καλαμάτας αποτελεί και ένα πολύ σημαντικό παράγοντα μη προσέλευσης πληθυσμού στο δήμο.

Μικρή κίνηση οδικού - σιδηροδρομικού δικτύου

Οι χερσαίες μεταφορές διαχωρίζονται σε οδικές και σιδηροδρομικές. Η μεγαλύτερη κίνηση παρουσιάζεται στο οδικό δίκτυο της Καλαμάτας τόσο σε εμπορεύματα όσο και σε επιβάτες. Η Καλαμάτα σε αυτό τον τομέα παρουσιάζει μικρή κίνηση αλλά με μικρές αυξητικές τάσεις, που δείχνει την κίνηση του ενδιαφέροντος προς την περιοχή. Παλιότερα το οδικό δίκτυο προς το δήμο ήταν σε κακή κατάσταση δυσκολεύοντας κατά πολύ την μετακίνηση του πληθυσμού προς αυτόν και συνεπώς τα άτομα δεν προτιμούσαν να έρθουν να εγκατασταθούν σε μια περιοχή όπου θα αντιμετώπιζαν προβλήματα πρόσβασης ή θα ταλαιπωρούνταν πολύ στις μετακινήσεις τους. Συνεπώς ο δήμος της Καλαμάτας αλλά και η Μεσσηνία γενικότερα δεν ήταν στις προτιμήσεις του πληθυσμού για εγκατάσταση σε αυτόν.

Από απόψεως μεταφορών μέσω του σιδηρόδρομου, η Καλαμάτα παρουσίαζε χαμηλού ενδιαφέροντος εμπορευματική κίνηση αλλά υψηλή σε επιβατική. Ο κόσμος δηλαδή χρησιμοποιούσε κυρίως την σιδηροδρομική προσέγγιση για την Καλαμάτα. Σήμερα όμως λόγω της μεγάλης βελτίωσης του, το οδικό δίκτυο, παρά τα όποια προβλήματά του, αποτελεί τον κυριότερο τρόπο μετακίνησης του πληθυσμού ενώ αυτός του σιδηροδρόμου έχει αρχίσει να παραγκωνίζεται κατά πολύ, κυρίως λόγω της παλαιότητάς του, αλλά και λόγω των μεγάλων χρονικών διαστημάτων που απαιτούνται για τη διενέργεια ταξιδιού με το μέσο αυτό. Ενώ και ο πληθυσμός που διέμενε στα χωριά από

όπου περνούσε το τραίνο αναγκάζονται να φύγουν από αυτά για διάφορους λόγους με τους κυριότερους από αυτούς να είναι η έλλειψη εργασίας και εισοδημάτων και να εγκαθίστανται σε άλλους δήμους όπου τα χωριά τους είναι κοντά σε αυτούς και που μπορούν να τους προσφέρουν έστω τουλάχιστον μια εργασία για να μπορέσουν να ζήσουν ή συγκεντρώνονται στην Καλαμάτα κάνοντας το πρόβλημα της αστυφιλίας ακόμη πιο έντονο.

Η Καλαμάτα εξαιτίας των λόγων αυτών έχει χαμηλή πληθυσμιακή ελκυστικότητα αλλά και αντιμετωπίζει προβλήματα τόσο στην προμήθεια προϊόντων αλλά και άλλων υλικών, ενώ τα προϊόντα που έχει είναι σαφώς ακριβότερα από άλλες εμπορικότερες πόλεις. Όλα αυτά τον καθιστούν μη ελκυστικό στους πολίτες..

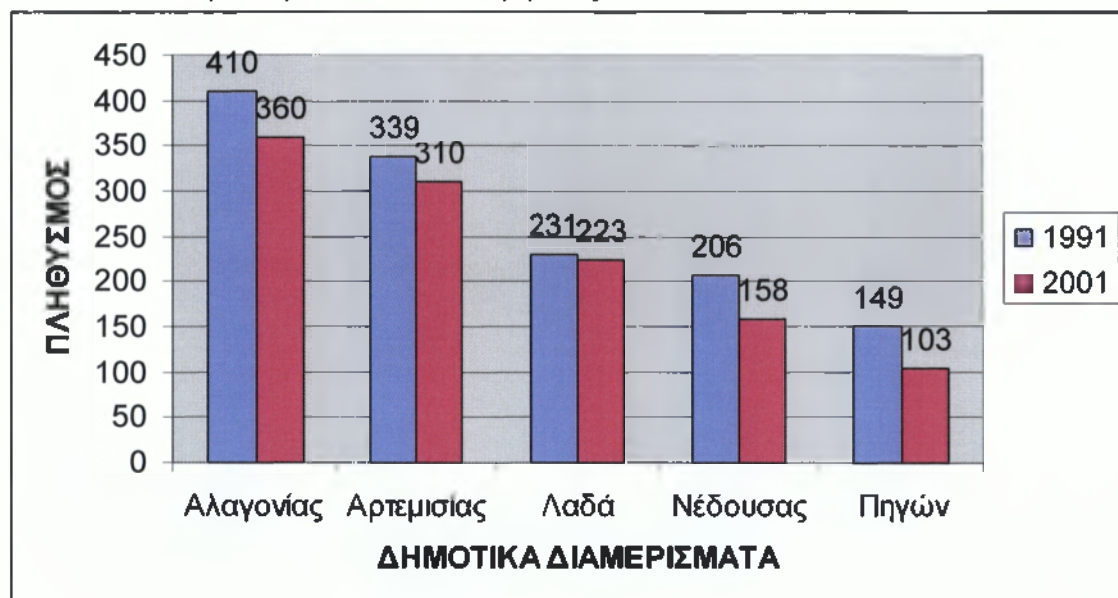
Ρυμοτομικό σχέδιο

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που προκύπτει από την μεγάλη και απότομη αύξηση του πληθυσμού μιας περιοχής είναι η μη σωστή σχεδίαση της ρυμοτομικής γραμμής της περιοχής με αποτέλεσμα μετά να προκαλούνται πολλά προβλήματα σε σχέση με την σωστή διαρρύθμιση της, την οριοθέτηση των δρόμων που πρέπει να γίνουν και πολλά άλλα προβλήματα σχετικά με την δόμηση των σπιτιών, φαινόμενο σύνηθες όταν δεν υπάρχει η κατάλληλη οργάνωση αλλά και εξαιτίας των τότε συνθηκών. Σημαντική βοήθεια στη δημιουργία αυτής της κατάστασης ήταν τα αυθαίρετα κτίσματα. Η αυθαίρετη δόμηση των σπιτιών δεν είναι ένα γεγονός που θα πρέπει να παραβλεφθεί αλλά θα πρέπει να λάβει την απαραίτητη σοβαρότητα από τα αρμόδια άτομα. Αναγνωρίζοντας το πρόβλημα αυτό ο δήμος και αφού λαμβάνοντας υπόψη του και την κατάσταση που είχε διαμορφωθεί στις παλιές συνοικίες της Καλαμάτας, ιδιαίτερα κοντά στον κάστρο όπου είναι και η παλιά πόλη, με τα πολύ στενά σοκάκια και την πλήρη έλλειψη ρυμοτομικής υποδομής, εφάρμοσε ένα ρυμοτομικό σχέδιο πιο αυστηρό για την σωστή διαμόρφωση της πόλης της Καλαμάτας, κάπως καθυστερημένα όμως, που είχε αρκετά καλά αποτελέσματα και συνέβαλλε στην καλύτερη διαμόρφωσή της.

Αστικοποίηση- εγκατάλειψη αγροτικών περιοχών

Η προσέλευση των ατόμων σε μια περιοχή είναι σίγουρα θετικό και επιθυμητό γεγονός αλλά έχει και ένα μεγάλο μειονέκτημα. Τα άτομα αυτά συγκεντρώνονται συνήθως σε ένα αστικό κέντρο, στην μεγαλύτερη πόλη της περιοχής και αποδυναμώνουν πληθυσμιακά τις γύρω περιοχές όπως τα μικρά χωριά. Το γεγονός αυτό είναι σίγουρα ανησυχητικό καθώς παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση του πληθυσμού σε αυτή την πόλη, η οποία από ένα σημείο και ύστερα αδυνατεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των πολιτών αυτών, ενώ οι γύρω περιοχές στην καλύτερη των περιπτώσεων μειώνεται σταθερά ο πληθυσμός τους. Αυτή η απομύζηση των γύρω περιοχών από τους κατοίκους τους, καθώς τα άτομα επιθυμούν να προσέλθουν στην πόλη όπου θα βρουν ευκολότερα εργασία λόγω των επιχειρήσεων που θα δημιουργηθούν σε αυτή, εμφανίστηκε και στο δήμο Καλαμάτας. Έτσι οι γύρω περιοχές παρουσιάζουν

μια όλο και περισσότερο μείωση του πληθυσμού τους, που σε πολλές από αυτές φτάνει και τα επίπεδα της ερήμωσης κατά καιρούς. Το φαινόμενο αυτό είναι αναμενόμενο επειδή ο δήμος Καλαμάτας, ιδιαίτερα μετά το σχέδιο “Καποδίστριας”, είναι ένας μεγάλος δήμος και ο κόσμος ήθελε να εγκατασταθεί σε αυτόν ή τουλάχιστον κοντά σε αυτόν ώστε να απολάμβανε τις υπηρεσίες που μπορούσε να προσφέρει. Έτσι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών επέλεξαν την εγκατάστασή τους στο κοντινότερο αστικό κέντρο, για να μπορούν να έχουν πλήρη εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους. Με τον τρόπο αυτό όμως ο πληθυσμός των περιοχών αυτών μειώνεται επηρεάζοντας με αρνητικό τρόπο την πληθυσμιακή δυναμικότητα τους. Για να γίνει περισσότερο κατανοητό το πρόβλημα παρατίθενται οι παρακάτω πίνακες που τα στοιχεία τους προέρχονται από τις απογραφές της 17-3-1991 και της 18-3-2001 όπου το φαινόμενο είναι πιο εμφανές.

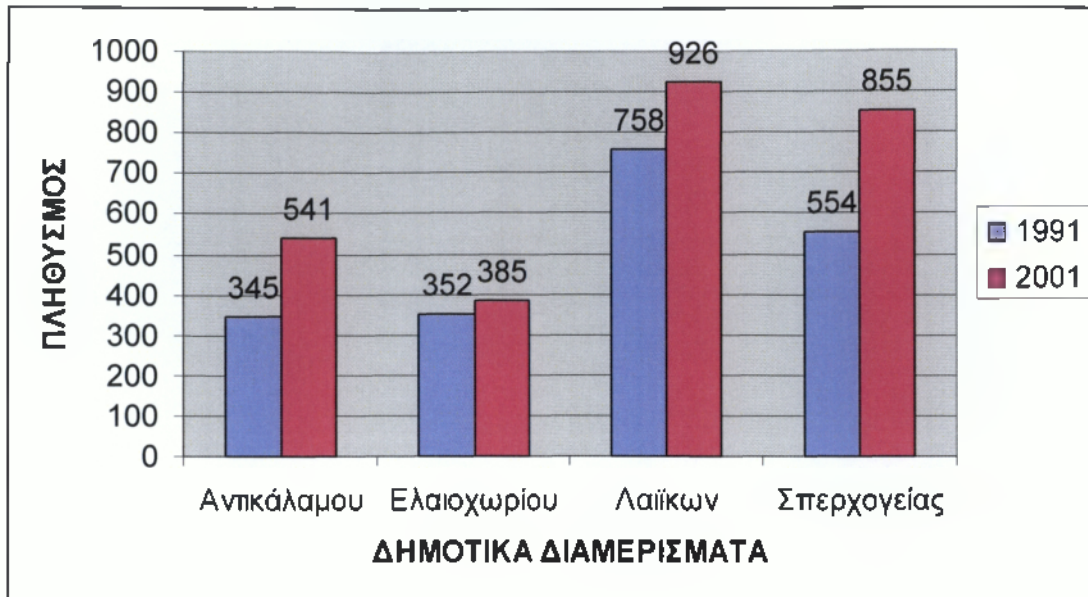

31

Διάγραμμα 48- Αγροτικά δημοτικά διαμερίσματα με φθίνουσα πληθυσμιακή πορεία

Βέβαια υπήρχαν και αγροτικά δημοτικά διαμερίσματα των οποίων ο πληθυσμός αυξήθηκε, όμως αν παρατηρήσει κάποιος πιο προσεκτικά θα δει ότι αυτά τα δημοτικά διαμερίσματα βρίσκονται πάρα πολύ κοντά στην πόλη της Καλαμάτας σε αντίθεση με τα προηγούμενα των οποίων η απόστασή τους από αυτή είναι σεβαστή, κυρίως λόγω της περιοχής που είναι εγκατεστημένα.

³¹ Πηγή:ΕΣΥΕ

32

Διάγραμμα 49- Αγροτικά δημοτικά διαμερίσματα με ανοδική πληθυσμιακή πορεία.

Και τέλος είναι το δημοτικό διαμέρισμα του Καρβελίου το οποίο παρέμεινε ανεπηρέαστο από τα γεγονότα και δεν παρουσίασε καμία μεταβολή στον πληθυσμό του κατά τις δύο απογραφές (180 κάτοικοι).

Μείωση γεωργικής –κτηνοτροφικής παραγωγής

Με την απομύζηση αυτών των περιοχών όμως δημιουργείται και ένα άλλο πρόβλημα στον δήμο της Καλαμάτας. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της γεωργικής, κτηνοτροφικής παραγωγής. Τα άτομα που εγκαθίστανται στον δήμο της Καλαμάτας, και ιδιαίτερα στην πόλη της Καλαμάτας δεν έχουν πια τη δυνατότητα να ασχοληθούν με αυτά τα επαγγέλματα ή έφυγαν από τις προηγούμενες κατοικίες τους για να μην αναγκάζονται να ασχολούνται με αυτά τα επαγγέλματα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η εναπομείνουσα παραγωγή να είναι μικρότερη κάθε χρόνο και να μην επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών της τοπικής κοινωνίας. Με την κατάσταση αυτή όπως διαμορφώνεται, ο δήμος Καλαμάτας αναγκάζεται, για να καλύψει την ζήτηση αυτών των προϊόντων, να αυξήσει τις εισαγωγές ξένων γεωργικών προϊόντων αλλά και κτηνοτροφικών με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών των προϊόντων της αγοράς και να έχει διαθέσιμα σημαντικά χρηματικά ποσά γι' αυτό. Το γεγονός αυτό μπορεί να πάρει και πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις αν αναλογιστεί κανείς ότι η Μεσσηνία αποτελεί μια από τις κύριες αγροτικές περιοχές της Ελλάδας. Η μείωση της γεωργικής της παραγωγής θα έχει αντίκτυπο στην συνολική γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή της.

³² Πηγή: ΕΣΥΕ

Αύξηση ανεργίας

Η μεγάλη αυτή αύξηση του πληθυσμού μπορεί να φέρει την επιθυμητή ανάπτυξη. Όμως δεν έχει μόνο σαν αποτέλεσμα μόνο αυτό. Η ύπαρξη μεγάλων αριθμών πολιτών σε μια περιοχή συνεπάγεται πολλές φορές και σε μεγάλη ανεργία. Μπορεί μερικές περιοχές να έχουν μεγάλο δείκτη απορροφητικότητας και να μπορούν να δημιουργούν καινούργιες θέσεις εργασίας πολύ πιο γρήγορα από ότι δημιουργείται η ζήτηση για αυτές. Περιοχές τέτοιες είναι αυτές που ακολουθούν μια συνεχή πρόοδο ή να βρίσκονται στα πρώτα στάδια της αναπτύξεως τους και λόγω των συνθηκών που επικρατούν εκεί να μπορούν να προσφέρουν εργασία σε πολλά άτομα. Όμως αυτές οι περιοχές αποτελούν εξαίρεση από τον γενικό κανόνα. Η ανεργία είναι πολύ σοβαρό πρόβλημα των μεγάλων δήμων και πόλεων, ιδιαίτερα τις σύγχρονες μέρες λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού σε αυτές. Το φαινόμενο της ανεργίας υπάρχει και στο δήμο Καλαμάτας από το 1951 και η πορεία του κατά το πέρασμα των δεκαετιών φαίνεται καλύτερα στον παρακάτω πίνακα.

Δήμος Καλαμάτας	Ανεργοί
1951	1962
1961	1870
1971	1732
1981	1589
1991	2360
2001	2698 ³³

Εφόσον δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας για να απασχοληθεί ο κόσμος είναι λογικό να στραφούν σε άλλες περιοχές όπου θα μπορέσουν να βρουν εργασία και να ζήσουν τον εαυτό τους και την οικογένειά τους. Όμως με τον τρόπο αυτό έχουμε αποδυνάμωση του δήμου σε πληθυσμιακό επίπεδο.

Εγκληματικότητα

Ένα άλλο πολύ σημαντικό πρόβλημα που προκύπτει από την συγκέντρωση πολλών ατόμων σε μια περιοχή, που έχει και μεγάλο δείκτη ανεργίας είναι και η εγκληματικότητα. Η εγκληματικότητα μπορεί να πάρει πολλές μορφές και αποτελεί μια από τις σύγχρονες μάστιγες των μεγάλων πόλεων. Μερικές από τις μορφές της είναι η βία, τα ναρκωτικά, οι ληστείες κ.α. Στον δήμο της Καλαμάτας δεν έχουν παρουσιαστεί τόσο έντονα τα προβλήματα αυτά, αν και υπαρκτά. Τα τελευταία χρόνια όμως παρουσιάζεται μια έξαρση των ληστειών σε σπίτια και καταστήματα, τόσο μέσα στην πόλη της Καλαμάτας αλλά και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της. Τα φαινόμενα αυτά είναι πιο έντονα στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, εκτός της πόλης της Καλαμάτας, καθώς σε αυτές, μένουν κυρίως ηλικιωμένοι και οι ληστές μπορούν να εκτελέσουν τις παράνομες δραστηριότητες τους με μεγαλύτερη ευκολία

³³ ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ

Υπερπληθυσμός σε μερικές περιοχές

Είδαμε πως ο δήμος της Καλαμάτας είχε μια αύξηση στον πληθυσμό του με το πέρασμα των δεκαετιών και ιδιαίτερα η πόλη της Καλαμάτας. Αυτή η αύξηση είχε πολλά θετικά αποτελέσματα στον δήμο. Βοήθησε δυναμικά στην ανάπτυξη του, οικονομική και τεχνολογική αλλά και σε επίπεδο υποδομής. Αυτές οι αυξήσεις όταν είναι μικρές δίνουν την δυνατότητα στον δήμο που συμβαίνουν να οργανωθεί κατάλληλα και να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις των καιρών. Όταν όμως έχουμε πολύ μεγάλες και απότομες αυξήσεις στον πληθυσμό τότε δεν μπορεί να ανταποκριθεί ή μπορεί να ανταποκριθεί εν μέρει και όχι ιδιαίτερα αποτελεσματικά.

Το ίδιο συνέβη και στον δήμο της Καλαμάτας. Στην αρχή αυτές οι αυξήσεις ήταν μικρές και έτσι δινόταν η δυνατότητα σε αυτόν να οργανωθεί, να στελεχώσει τις υπηρεσίες του και να ανταποκριθεί δυναμικά στα αιτήματα των πολιτών, νέων και παλιών, καθώς όσο αναπτύσσεται μια πόλη τόσο αυξάνονται και οι απαιτήσεις των πολιτών αλλά και οι ανάγκες διοίκησης και ορθής λειτουργίας της. Αργότερα όμως, όταν οι αυξήσεις έγιναν απότομες και μεγάλες η πόλη είχε πολλά προβλήματα τόσο με την ικανοποίηση των αναγκών τους όσο και με την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάζονταν στις διάφορες περιοχές. Τα άτομα αυτά επιθυμούσαν να εγκατασταθούν κοντά στην εργασία τους συνήθως και όχι σε πιο απομακρυσμένες περιοχές ούτως ώστε να μην ταλαιπωρούνται κατά την καθημερινή τους μετακίνηση στην περιοχή. Έτσι δημιουργήθηκε το πρόβλημα, με αποτέλεσμα μερικές περιοχές να έχουν προβλήματα υπερπληθυσμού και άλλες να είναι σχεδόν ερημωμένες. Μία τέτοια περίπτωση είναι αυτή του κέντρου της Καλαμάτας το οποίο είναι αρκετά κορεσμένο πληθυσμιακά ενώ η περιοχή "Γουλιμίδες" για παράδειγμα είναι αρκετά αραιοκατοικημένη και δεν υπάρχουν σχέδια για αξιοποίηση της περιοχής αυτής σε σύντομο χρονικό διάστημα λόγω της αποστάσεως της από το κέντρο της πόλης.

Μείωση του μισθού- ημερομισθίου

Παράλληλα με την μεγάλη αύξηση του πληθυσμού όμως σε μια πόλη αρχίζουν και δημιουργούνται και διάφορα προβλήματα άλλα, εκτός από το φαινόμενο της ανεργίας. Όσο μεγάλη και αν είναι η πόλη και όσο πολλές θέσεις εργασίας και αν έχει και όσες και αν δημιουργούνται συνέχεια είναι σίγουρο ότι από κάποιο σημείο και μετά δεν θα μπορεί να καλύψει ολοκληρωτικά τη ζήτηση της εργασίας είτε με την δημιουργία νέων επιχειρήσεων είτε με άλλους τρόπους. Και όσο περισσότερος κόσμος θα συγκεντρώνεται στην περιοχή αυτή τόσο πιο έντονο θα γίνεται το φαινόμενο.

Αποτέλεσμα αυτής της έντονης προσφοράς εργασίας και την μικρή, σε σχέση με την προσφορά, ζήτηση εργατικών χεριών ήταν η μείωση των μισθών και ημερομισθίων που έπαιρναν τα άτομα. Έτσι πολλές φορές πολλά άτομα αναγκάζονται και δουλεύουν για πολύ λίγα χρήματα, ενώ η πραγματική αξία της εργασίας τους είναι πολύ μεγαλύτερη, για να μπορέσουν να ικανοποιήσουν

τις ανάγκες τους, τόσο τις δικές τους όσο και της οικογένειάς τους. Αυτή η μείωση των ημερομισθίων επηρέασε σοβαρά και τον δήμο της Καλαμάτας καθώς παρουσιάστηκε και εξακολουθεί να υπάρχει οικονομική δυσχέρεια των κατοίκων της. Έτσι παρουσιάζονται φαινόμενα όπως η μεγάλη δανειοληπτική δραστηριότητα των ατόμων για να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες τους, μικρότερη δραστηριότητα δημιουργίας επιχειρήσεων κτλ. Με την κατάσταση αυτή όπως διαμορφώνεται και λόγω των οικονομικών προβλημάτων που θα αντιμετωπίζουν, οι πολίτες θα αναγκαστούν να εγκατασταθούν σε άλλες περιοχές και δήμους όπου θα έχουν δυνατότητες για καλύτερες χρηματικές απολαβές για την εργασία τους. Έτσι ο πληθυσμός του δήμου θα μειωθεί και ήδη υπάρχουν τέτοια φαινόμενα, αν και σε μικρό ακόμα βαθμό, μετοίκησης ατόμων στην Αθήνα και σε άλλες μεγάλες πόλεις.

Μόλυνση του περιβάλλοντος λόγω συγκέντρωσης πληθυσμού

Το πρόβλημα της μόλυνσης του περιβάλλοντος είναι εξίσου σοβαρό με όλα τα άλλα που μπορεί να αντιμετωπίσει μια πόλη με όλο και περισσότερο αυξανόμενο πληθυσμό. Μία μορφή μόλυνσης είναι και τα σκουπίδια που δημιουργούνται από τους κατοίκους. Όσο περισσότερο αυξάνεται ο πληθυσμός μιας πόλης, τόσο περισσότερο αυξάνεται και ο όγκος των σκουπιδιών που δημιουργούνται από τους κατοίκους της. Έτσι αν μια πόλη δεν έχει προνοήσει για την διαχείριση των σκουπιδιών της, λαμβάνοντας υπόψη της και τις ενδεχόμενες αυξήσεις στον πληθυσμό της, τότε αργότερα θα έχει προβλήματα τόσο εναπόθεσης τους όσο και διακομιδής τους όπως αντιμετωπίζει και ο δήμος Καλαμάτας τα τελευταία χρόνια. Ο δήμος τώρα έχει πρόβλημα όσον αφορά την εύρεση χώρων εναπόθεσης των σκουπιδιών του. Πολλές περιοχές έχουν προταθεί κατά καιρούς αλλά για διάφορους λόγους δεν επελέγησαν. Κατά το έτος 2003 το φαινόμενο της μη αποκομιδής των σκουπιδιών έγινε πιο έντονο με αποκορύφωμα τα γεγονότα που συνέβησαν την 17^η Αυγούστου, που για κάποιο λόγο εκδηλώθηκε φωτιά στον χώρο εναπόθεσης σκουπιδιών. Μετά το γεγονός αυτό οι κάτοικοι της γύρω περιοχής έκαναν μπλόκο στον δρόμο που οδηγούσε σε αυτόν, με αποτέλεσμα να γεμίσει η πόλη της Καλαμάτας σκουπίδια, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που απειλήθηκε η υγεία των κατοίκων της και αποτέλεσε αιτία επέμβασης εισαγγελέα. Το πρόβλημα αυτό όμως, σύμφωνα με το δημοτικό συμβούλιο του δήμου Καλαμάτας, πρόκειται πολύ σύντομα να λυθεί με πολύ αποτελεσματικό τρόπο και για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα..

Βιομηχανική ρύπανση

Παράλληλα με την αύξηση του πληθυσμού σε μία περιοχή όμως, που έχει αναπτυξιακή πορεία προσελκύονται και διάφορες νέες επιχειρήσεις, εργοστάσια, βιομηχανίες και βιοτεχνίες και άλλες τέτοιου είδους εγκαταστάσεις ακολουθώντας το παράδειγμα προηγούμενων από αυτούς. Αυτές όμως με την δημιουργία τους αλλά και την λειτουργία τους προκαλούν μεγάλη μόλυνση του περιβάλλοντος κάνοντας με τον τρόπο αυτό πιο έντονο το πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί από τις προηγούμενες επιχειρήσεις. Δηλαδή

εκτός από την μόλυνση του περιβάλλοντος που προκαλείται από την συσσώρευση μεγάλου αριθμού ατόμων σε μια περιοχή υπάρχει και η μόλυνση που δημιουργείται από την λειτουργία των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες εκεί. Ο δήμος Καλαμάτας έχει τέτοια φαινόμενα, αλλά τουλάχιστον όχι τόσο έντονα τουλάχιστον, όσο σε άλλες μεγάλες πόλεις αν και έχουν αρχίσει να παρουσιάζονται κάποια γεγονότα όπως αυτό της μόλυνσης της δυτικής παραλίας της Καλαμάτας κάνοντας με αυτό τον τρόπο μια τουριστικότατη περιοχή σχεδόν άχρηστη. Το γεγονός της μόλυνσης της δυτικής παραλίας δεν είναι το μοναδικό φαινόμενο. Παλιότερα, η μόλυνση του ποταμού που περνάει μέσα από την Καλαμάτα, του Νέδοντα, ήταν σοβαρό πρόβλημα. Αιτία του ήταν ότι ρίχνονταν μέσα σε αυτόν αποχετεύσεις αλλά και διάφορα άλλα απορρίμματα που χρησιμοποιούνταν στην αγορά έκαναν την ατμόσφαιρα αποπνικτική και αποτελούσε μια εστία μόλυνσης. Σήμερα, ύστερα από τα μέτρα που πήρε ο δήμος το πρόβλημα αυτό έχει σχεδόν εξαλειφθεί. Ο γενικός κανόνας είναι όμως ότι όσο περισσότερο αναπτύσσεται ο δήμος τόσο περισσότερο θα αντιμετωπίζει τέτοια προβλήματα..

Έλλειψη πρασίνου

Εξίσου σημαντικό είναι και το πρόβλημα και της έλλειψης πρασίνου και πλατειών. Όσο περισσότερο μεγαλώνει μια πόλη, τόσο γίνονται απαραίτητοι οι χώροι για την δημιουργία νέων κατοικιών για να στεγάσουν τα άτομα που εγκαθίστανται στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται οι λεγόμενες «τσιμεντοπόλεις», οι οποίες δεν παρέχουν τίποτα άλλο στον πολίτη παρά μόνο εργασία και ένα κατάλυμα για να μπορεί να ξεκουραστεί και στην οποία μετατρέπεται σιγά σιγά και η πόλη της Καλαμάτας όπου συγκεντρώνει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού του δήμου. Στις πόλεις αυτές τα άτομα δεν έχουν πολλές κοινωνικές επαφές, εκτός από τις απαραίτητες τυπικές με τους γείτονες τους, δημιουργώντας έτσι μια κοινωνία ψυχρή, απρόσωπη, με έντονο κλίμα αδιαφορίας για οτιδήποτε άλλο εκτός από το ατομικό συμφέρον. Τα πάρκα όμως αποτελούν, εκτός από μια πηγή οξυγόνου μέσα σε μια πόλη και ένα μέρος κοινωνικής συναναστροφής. Ο δήμος της Καλαμάτας αυτή τη στιγμή έχει σαν μοναδικά πάρκα αυτά του ΟΣΕ και αυτό που βρίσκεται πάνω από το λιμεναρχείο της πόλεως. Αυτά τα δύο πάρκα όμως είναι σε άθλια κατάσταση λόγω κυρίως της εγκατάλειψης αλλά και άλλων λόγων όπως οι βανδαλισμοί που γίνονται σε αυτά κάθε βράδυ. Τα δύο αυτά γεγονότα έχουν σαν αποτέλεσμα η πόλη της Καλαμάτας να μην έχει έναν χώρο όπου μπορεί να πάει ένα άτομο για να απολαύσει λίγη ησυχία και να ξεφύγει λίγο από την καθημερινή ρουτίνα, που να μπορεί να ηρεμήσει και να χαλαρώσει και όχι να είναι συνεχώς πιεσμένος και να ζει συνέχεια μέσα σε τσιμεντοπόλεις.

Κυκλοφοριακή κίνηση

Η κυκλοφοριακή κίνηση είναι επίσης σημαντικό πρόβλημα. Τα παλιότερα χρόνια ο αριθμός των αυτοκινήτων ήταν πολύ μικρός και δεν υπήρχε τέτοιο πρόβλημα. Με την πάροδο των χρόνων όμως και λόγω της

αύξησης του πληθυσμού ο αριθμός των αυτοκινήτων αυξήθηκε στο δήμο της Καλαμάτας και έγινε ένα πρόβλημα έντονο, που κορυφώνεται τις σημερινές μέρες. Πολλοί δρόμοι στην πόλη της Καλαμάτας, καθώς αποτελεί το κύριο σημείο συγκέντρωσης των πολιτών, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες είναι κυριολεκτικά απροσπέλαστοι, όπως η Ναβαρίνου κατά τις νυχτερινές ώρες και η Φαρόν και η Αριστομένους τις μεσημεριανές. Οι κεντρικότερες οδοί της Καλαμάτας δηλαδή αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα. Παράλληλα όμως με την αύξηση του αριθμού των αυτοκινήτων δημιουργήθηκε και ένα άλλο πρόβλημα. Το πρόβλημα της στάθμευσης των αυτοκινήτων. Οι χώροι στάθμευσης που είχε δημιουργήσει ο δήμος της Καλαμάτας κατά τα προηγούμενα χρόνια, λαμβάνοντας υπόψη του τα στοιχεία εκείνης της χρονικής στιγμής, ήταν επαρκής, αλλά την σημερινή εποχή κρίνονται απλώς λιγοστοί. Έτσι παρουσιάζονται τα φαινόμενα του διπλοπαρκαρίσματος, της παράνομης στάσης και στάθμευσης και πολλών άλλων. Το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι η επιδείνωση ακόμα περισσότερο της άσχημης κυκλοφοριακής κατάστασης του δήμου και ιδιαίτερα στην Καλαμάτα, καθώς αναγκάζουν τους οδηγούς να κάνουν διάφορες μανούβρες για να μπορέσουν να αποφύγουν τα εμπόδια που προκαλούνται από τα άλλα οχήματα. Πολλές φορές όμως ακινητοποιούνται για μεγάλα χρονικά διαστήματα καθώς κάποια μεγαλύτερα οχήματα δεν μπορούν να περάσουν από τους δρόμους λόγω των γεγονότων αυτών προκαλώντας εκνευρισμό στους οδηγούς αλλά και πολλά άλλα προβλήματα.

Προβλήματα υδροδότησης

Σημαντικότερο πρόβλημα στον δήμο της Καλαμάτας, ιδιαίτερα μετά από την τελευταία αύξηση στον πληθυσμό της, είναι το πρόβλημα της ύδρευσης. Παλαιότερα οι ποσότητες του νερού ήταν υπεραρκετές για την ικανοποίηση των αναγκών του δήμου αλλά με το πέρασμα του χρόνου, από τη μία πλευρά το πρόβλημα της ξηρασίας και η άσκοπη σπάταλη του νερού, για διάφορους λόγους όπως ζημιές στο δίκτυο, ανευθυνότητα από μέρος των πολιτών, αλλά και από την άλλη η εγκατάσταση δικτύων για την ικανοποίηση άλλων περιοχών σε νερό, εκτός του δήμου Καλαμάτας, οδήγησε στην δραματική μείωση των αποθεμάτων του σε νερό. Το γεγονός αυτό δεν έχει γίνει ακόμα έντονα αντιληπτό αλλά τα προσεχή χρόνια θα αποτελέσει ένα μεγάλο πρόβλημα για το δήμο, αλλά και για τις γύρω περιοχές που χρησιμοποιούν τις ίδιες πηγές. Το καλοκαίρι αυτό μάλιστα η στάθμη του νερού στις πηγές από τις οποίες υδροδοτείται ο δήμος, έπεσε κάτω από το όριο ασφαλείας τονίζοντας με τον τόπο αυτό το σοβαρότατο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο δήμος. Η ΔΕΥΑΚ (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Καλαμάτας), τόσο με ανακοινώσεις της αλλά και μέσω διάφορων ενημερωτικών σποτ στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο, πρότεινε διάφορους τρόπους και μέτρα για την εξοικονόμηση νερού. Τις προτάσεις της αυτές τις έδινε και μέσα στους λογαριασμούς του νερού, σε ενημερωτικά φυλλάδια. Όμως δεν σταμάτησε εκεί αλλά και προέβη και στην δημοσίευση τους σε

διάφορες εφημερίδες και σε άλλα έντυπα και προέτρυνε τους κατοίκους να μετριάσουν την αλόγιστη χρήση του νερού.

Προβλήματα αποχέτευσης

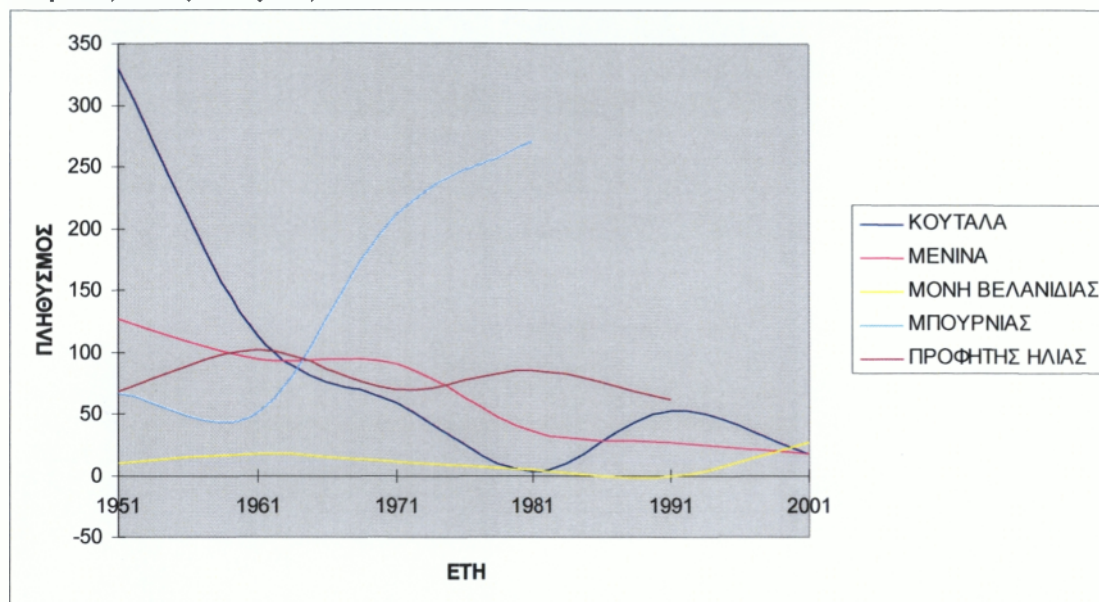
Παράλληλα με το πρόβλημα της ύδρευσης στο δήμο υπάρχει και το πρόβλημα της αποχέτευσης. Ο δήμος της Καλαμάτας έχει αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα με την δημιουργία και λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού που έχει εγκατασταθεί στην περιοχή Κορδία (Άγιος Διονύσιος) αλλά και πάλι πολλές περιοχές δεν έχουν εγκατεστημένο δίκτυο αποχέτευσης δημιουργώντας έτσι ένα σοβαρό πρόβλημα σε αυτές που όμως θα πρέπει να λυθεί σύντομα. Ο βιολογικός καθαρισμός του δήμου Καλαμάτας μέχρι σήμερα καλύπτει τις ανάγκες του δήμου Καλαμάτας σε όσες περιοχές υπάρχει εγκατεστημένο δίκτυο αποχέτευσης, αλλά καθώς έχει δημιουργηθεί εδώ και κάποια χρόνια και κάτω από διαφορετικές παραμέτρους, όπως ο πληθυσμός του δήμου, οι ποσότητες των λυμάτων κ.α , αν αυξηθεί και άλλο ο πληθυσμός, σύντομα δεν θα μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του δήμου και θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος αυτού. Ο δήμος είχε προβλήματα κάπως έντονα λόγω των λυμάτων αποχέτευσης όταν οι εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού είχαν κλείσει για ένα διάστημα και το οποίο αντιμετωπίστηκε σε μεγάλο βαθμό όταν άνοιξε και πάλι. Το πρόβλημα της αποχέτευσεως είναι πολύ σημαντικό για το δήμο γιατί είναι ένα πρόβλημα που απειλεί τη δημόσια υγεία και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί γρήγορα και αποτελεσματικά..

Απομύζηση των γειτονικών περιοχών

Η συγκέντρωση του πληθυσμού στην πόλη της Καλαμάτας όμως προκάλεσε προβλήματα και στον πληθυσμό που έμεινε στα δημοτικά διαμερίσματα γύρω από αυτήν, παρουσιάζοντας μείωση στον πληθυσμό τους. Όπως είναι φυσικό οι περισσότερες Διοικητικές, Ιατρικές και κάθε άλλου είδους υπηρεσίες, είναι εγκατεστημένες στην Καλαμάτα καθώς συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του δήμου. Αυτό όμως είχε σαν αποτέλεσμα πολλές περιοχές να παραμεληθούν και πολλές από αυτές να μην έχουν ούτε την στοιχειώδη ιατρική κάλυψη για την αντιμετώπιση διαφόρων καταστάσεων. Έτσι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών είναι αναγκασμένοι να προσέρχονται στην Καλαμάτα για την κάλυψη των αναγκών τους. Το γεγονός αυτό είναι ανεπίτρεπτο καθώς αν συμβαίνει κάτι σοβαρό, οι κάτοικοι των πιο απομακρυσμένων περιοχών μπορεί να αντιμετωπίσουν σοβαρά προβλήματα, τόσο κατά τη μεταφορά τους στο νοσοκομείο π.χ. όσο και στην αντιμετώπιση της κατάστασής τους. Λόγω των συνθηκών αυτών οι κάτοικοι έφυγαν από τις προηγούμενες κατοικίες τους και εγκαταστάθηκαν στην Καλαμάτα ή τουλάχιστον κοντά σε αυτή για να μην αντιμετωπίζουν αυτά τα προβλήματα. Το φαινόμενο αυτό θα γίνει περισσότερο κατανοητό με το παρακάτω διάγραμμα που παρουσιάζει τις αγροτικές περιοχές του δήμου Καλαμάτας και

τον πληθυσμό τους σύμφωνα με τις απογραφές της 17^{ης} Μαρτίου 1991 και της 18^{ης} Μαρτίου του 2001 καθώς είναι πιο εμφανές κατά τις περιόδους αυτές..

Παρατηρείται η φθίνουσα πορεία των περιοχών που αποτελούν τις περιοχές του δήμου Καλαμάτας χωρίς όμως βέβαια και να υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις με πιο ζωντανό παράδειγμα την περιοχή του Μπουρνιά. Οι μικρές ανοδικές τάσεις που παρατηρούνται κατά καιρούς σίγουρα δεν μπορούμε να πούμε ότι αμβλύνουν το σοβαρό αυτό πρόβλημα της μείωσης του πληθυσμού τους αλλά αποτελούν μικρές τονωτικές βοήθειες στην πληθυσμιακή τους πορεία.

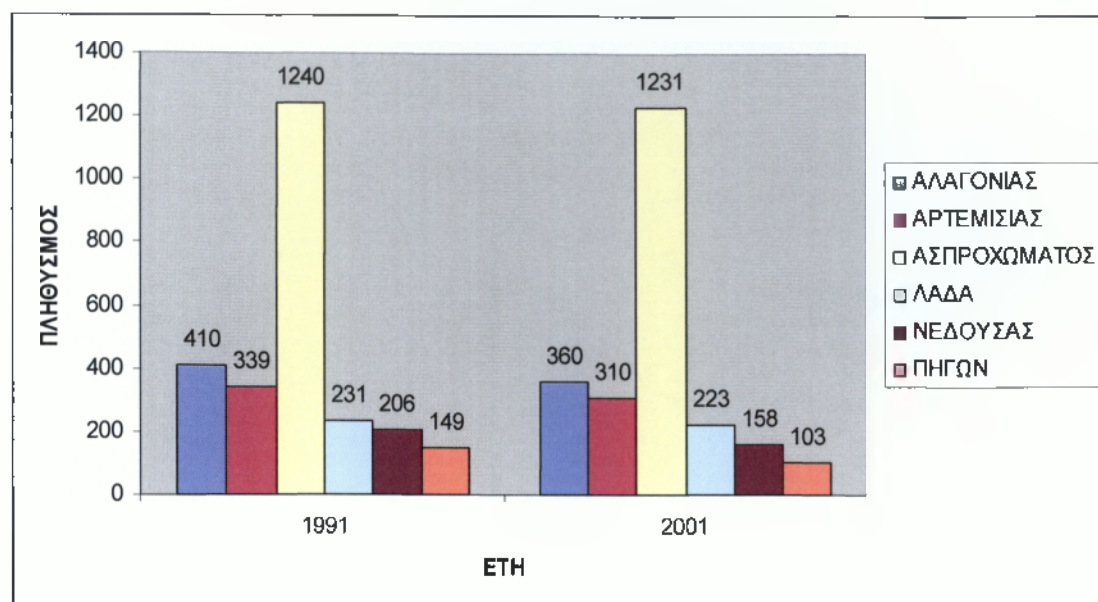

34

Διάγραμμα 50- Πληθυσμιακή πορεία των περιοχών του δήμου

Και κατά τα έτη 1991 και μετά που στον δήμο Καλαμάτας προσαρτήθηκαν πολλές νέες περιοχές αλλά και σε αυτήν την περίπτωση τα πιο μακρινά από τον δήμο δημοτικά διαμερίσματα αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της συνεχούς μείωσης του πληθυσμού τους όπως φαίνεται και στο **διάγραμμα 51**.

³⁴ Πηγή: ΕΣΥΕ

35

Διάγραμμα 51- Δημοτικά διαμερίσματα του δήμου με φθίνουσα πληθυσμιακή πορεία.

Οι μειώσεις βέβαια εδώ δεν είναι τόσο μεγάλες αλλά δείχνουν ότι το πρόβλημα υπάρχει και στο μέλλον μπορεί να πάρει πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις αν δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα.

Έλλειψη προσωπικού του δήμου για πλήρη ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών

Ένα από τα προβλήματα που είχε ο δήμος της Καλαμάτας ήταν το περιορισμένο των υπηρεσιών που είχε την δυνατότητα να προσφέρει τότε στους πολίτες του καθώς δεν είχε ούτε τη οικονομική δυνατότητα αλλά ούτε και την οργάνωση για να μπορέσει να τους εξυπηρετήσει. Αλλά κατά την περίοδο του 1951 ο δήμος δεν μπορούσε και να προσφέρει τίποτα περισσότερο στους πολίτες εκτός από τις βασικές υπηρεσίες καθώς ήταν μια περίοδος ανασύνταξης και προσπαθούσε να συνέλθει από τα προβλήματα που άφησε ο γερμανικός ζυγός ενώ και οι πολίτες δεν ήταν τόσο απαιτητικοί. Με την πάροδο των χρόνων όμως, καθώς οι συνθήκες μεταβάλλονταν συνεχώς, οι πολίτες άρχιζαν και είχαν μεγαλύτερες απαιτήσεις. Ο δήμος προσπάθησε, αλλά για να το επιτύχει αυτό πρέπει να αναπροσαρμόζεται διαρκώς στις νέες καταστάσεις αλλά και να είναι στελεχωμένος με καταρτισμένα άτομα και με αρκετό προσωπικό. Όμως αυτό δεν είναι εφικτό πλήρως καθώς όλο και καινούργιες απαιτήσεις δημιουργούνται αλλά και ο δήμος, λόγω των περιορισμένων οικονομικών του πόρων δεν μπορεί να διατηρεί τόσο μεγάλο αριθμό υπαλλήλων για την απασχόληση τους με τόσα πολλά θέματα. Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο το προσωπικό του δήμου να έχει ένα μεγάλο αριθμό αρμοδιοτήτων που είτε δεν μπορεί να τα προλάβει όλα επαρκώς είτε δεν είναι τόσο αποτελεσματικοί.

³⁵ Πηγή: ΕΣΥΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων ο δήμος θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί και να προσφέρει λύσεις ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει καλύτερα και να επιτευχθεί μια απαραίτητη ισορροπία στην περιοχή.

Δημιουργία ερεθισμάτων για προσέλκυση επιχειρηματιών

Ο δήμος της Καλαμάτας θα πρέπει να δώσει τα κατάλληλα ερεθίσματα στους βιομηχάνους αλλά και σε άλλους επαγγελματίες ώστε να δημιουργήσουν τις επιχειρήσεις τους μέσα στην επικράτεια του δήμου έτσι ώστε να αποτελέσουν πόλους περαιτέρω ανάπτυξης για αυτόν. Αλλά θα πρέπει να λάβει και τα απαραίτητα μέτρα για την ομοιόμορφη ανάπτυξη της περιοχής για να μην παρατηρηθεί, όπως παλιότερα, το φαινόμενο της συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού ατόμων στην πόλη της Καλαμάτας και η ερήμωση των γύρω από αυτή περιοχών, όσο βέβαια είναι αυτό δυνατό.

Προστασία του περιβάλλοντος

Παράλληλα όμως θα πρέπει να λάβει μέτρα και για την προστασία του περιβάλλοντος από την λειτουργία αυτών των βιομηχανιών, βιοτεχνιών και των λοιπών επιχειρήσεων και να μην υπάρξουν πάλι φαινόμενα όπως ενός εργοστασίου αποφλοιώσης, που έριχνε τα λύματα του στο ποτάμι της περιοχής, καταστρέφοντας ολοκληρωτικά την τοπική χλωρίδα και πανίδα. Τα μέτρα θα πρέπει να γίνουν πιο αυστηρά και να ακολουθούνται απόλυτα προκειμένου να δίνεται άδεια για την λειτουργία της επιχείρησης. Επίσης δεν θα πρέπει να έχουν μόνο χαρακτήρα ελέγχου και φόβητρου αλλά θα πρέπει και να εφαρμόζονται και μάλιστα με πολύ αυστηρό τρόπο ώστε να αναγκάζει τα άτομα να τους εφαρμόζουν και να τους ακολουθούν και όχι να αδιαφορούν γι' αυτούς και να μην τους παίρνουν στα σοβαρά. Ένας δήμος που σέβεται το περιβάλλον και που προσπαθεί να το προστατεύσει όσο μπορεί, αποκτά μια πολύ θετική εικόνα στα μάτια των πολιτών και μπορεί να αποτελέσει μια αιτία προσέλκυσης πληθυσμού σε αυτόν. Βέβαια η προστασία του περιβάλλοντος και η προσπάθεια για συγκέντρωση βιομηχανιών είναι δυο πράξεις αντίθετες, τόσο από οικονομικής άποψης (τα μηχανήματα πχ που θα απορροφούν τα βλαβερά καυσαέρια του εργοστασίου για το όζον είναι πολύ ακριβά και συνήθως οι επιχειρηματίες "ξεχνούν" να τα τοποθετήσουν), ωστόσο πιστεύω ότι μπορεί να βρεθεί μια λύση που θα τους ικανοποιεί όλους αλλά θα παρέχεται και η αναγκαία προστασία στο περιβάλλον.

Βελτίωση υποδομής και λειτουργίας στα δ.δ

Επίσης θα πρέπει να βελτιώσει την υποδομή λειτουργίας και οργάνωσης στα δημοτικά της διαμερίσματα που με τη σειρά τους θα βελτιώσουν τους όρους διαβίωσης σε αυτά. Έτσι τα άτομα δεν θα είναι υποχρεωμένα να διανύσουν αποστάσεις μεγάλες για να έχουν μερικές απαραίτητες, για ποιοτική διαβίωση, παροχές αγαθών και δικαιώματα. Παράλληλα θα πρέπει να φροντίσει ο δήμος να δημιουργηθούν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις για την αντιμετώπιση ιατρικών και άλλων αναγκών που επείγουν στα απομακρυσμένα διαμερίσματά του ή τουλάχιστον στο μεγαλύτερο από αυτά καθώς το κόστος είναι μεγάλο, και αν είναι κάτι πάρα πολύ σοβαρό να μεταφέρονται στην Καλαμάτα. Δηλαδή οι κάτοικοι των πιο απομακρυσμένων δ.δ να έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις επείγουσες ανάγκες τους και να μην είναι αναγκασμένοι να διανύουν μεγάλες αποστάσεις και με το φόβο μήπως είναι πολύ αργά όταν έρθουν στην Καλαμάτα. Η βελτίωση της υποδομής είναι ένα σοβαρό θέμα και ο δήμος θα πρέπει να κάνει ενέργειες για τη συνεχή βελτίωσή της ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται συνεχώς στις ανάγκες των πολιτών. Η καλή λειτουργία του δήμου και η άμεση ανταπόκριση του στις ανάγκες των πολιτών του συντελούν στην δημιουργία καλής φήμης για αυτόν και συντελούν στην συγκέντρωση του πληθυσμού, καθώς οι πολίτες θα θέλουν να γίνουν και αυτοί αποδέκτες των καλών του υπηρεσιών.

Μείωση της μεταναστευτικής κίνησης από τα περιβάλλοντα δ.δ του δήμου Καλαμάτας

Μια ενέργεια που θα πρέπει να κάνει ο δήμος θα πρέπει να είναι αυτή που θα συντελέσει, έστω και μερικώς στη μείωση της μετανάστευσης των πολιτών από τα γύρω δ.δ αλλά και από την πόλη της Καλαμάτας, σε άλλες περιοχές. Με τον τρόπο αυτό ο δήμος θα έχει μια καλύτερη ανοδική πορεία και σίγουρα καλύτερη από αυτή που πραγματοποιεί αυτή τη στιγμή. Λόγω της γεωγραφικής του θέσης ο δήμος Καλαμάτας βρίσκεται σε λίγο δυσμενή θέση και για το λόγο αυτά τα προϊόντα που έρχονται σε αυτόν έχουν μεγαλύτερες τιμές, δεν υπάρχει πλήρης διαθεσιμότητα προϊόντων και πολλά άλλα. Επίσης λόγω του μικρότερου μεγέθους του και των χαμηλότερων οικονομικών του αποθεμάτων δεν μπορεί να ικανοποιήσει όλα τα αιτήματα των πολιτών του. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι ότι το Νοσοκομείο του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει πάρα πολύ σοβαρά γεγονότα και αποστέλλονται σε μεγαλύτερες πόλεις (Αθήνα, Πάτρα κ.τ.λ.). Για όλους αυτούς τους λόγους αλλά και για πολλούς άλλους οι πολίτες που δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους, αναζητούν άλλες περιοχές να εγκατασταθούν που θα τους παρέχει όλα αυτά αλλά και πολλά περισσότερα. Για να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή ο δήμος θα πρέπει να βρει τους κατάλληλους τρόπους (βελτίωση της πρόνοιας, παροχή καλύτερης ιατρικής κάλυψης κτλ) ώστε να κρατήσει ένα μεγάλο αριθμό από αυτούς τους πολίτες κοντά του.

Στήριξη αγροτικών – γεωργικών και κτηνοτροφικών περιοχών

Μια άλλη ενέργεια που θα πρέπει να κάνει ο δήμος για την ομοιόμορφη ανάπτυξη της περιοχής αλλά και για τη στήριξη των αγροτικών και κτηνοτροφικών περιοχών είναι η εφαρμογή τόσο μέτρων που ευνοούν αυτές τις δραστηριότητες αλλά και η παροχή επιδοτήσεων αλλά και κινήτρων ώστε να μην εγκαταλείψουν τα άτομα αυτά τις εργασίες τους. Με τον τρόπο αυτό θα τονωθεί η γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή και αυτό σαν αποτέλεσμα θα έχει αφενός την τόνωση της τοπικής οικονομίας, καθώς οι πολίτες θα αγοράζουν τοπικά προϊόντα, και αφετέρου την τόνωση της εθνικής οικονομίας καθώς η παραγωγή αυτή θα καλύψει τις ανάγκες και άλλων περιοχών του ελλαδικού χώρου και θα περιοριστεί κάπως η εισαγωγή ξένων προϊόντων. Δεν θα πρέπει δηλαδή ο δήμος να αδιαφορεί για τις οποιεσδήποτε καταστάσεις που διαμορφώνονται στα δ.δ ή να μη τα θεωρεί εξίσου σημαντικά με αυτά της κεντρικής πόλης αλλά θα πρέπει να μεριμνά και γι' αυτά και με περισσότερο μάλιστα ζήλο ώστε να επιτευχθούν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα στην ανάπτυξη και εκείνων των περιοχών. Οι ενέργειες αυτές θα συμβάλλουν στην δημιουργία μιας ισόρροπης ανάπτυξης του δήμου, αποφεύγοντας προβλήματα όπως υπερβολικής συγκέντρωσης πληθυσμού στην πόλη της Καλαμάτας και ερήμωση των γύρω περιοχών, και στην δημιουργία ενός δυνατού δήμου. Επίσης μπορεί να μετριαστεί και το φαινόμενο της φυγής των νέων των αγροτικών περιοχών κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα όπως η Αθήνα και η Πάτρα όπου οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες που έχουν για καλύτερες συνθήκες ζωής, κατά τη γνώμη τους, είναι περισσότερες από ότι στην περιοχή της Καλαμάτας.

Προβολή της περιοχής τουριστικά

Ο δήμος της Καλαμάτας, για την περαιτέρω οικονομική και γενική του ανάπτυξη, θα πρέπει να προβάλλει τις ομορφιές και τα τουριστικά σημεία του περισσότερο, για την προσέλκυση τουριστών και την αύξηση της τουριστικής κίνησης τόσο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες όσο και τους χειμερινούς. Ήδη από φέτος έχει ξεκινήσει μια τέτοια προσπάθεια, με πρωτοβουλία του καναλιού NET (Νότια Ελληνική Τηλεόραση) της Καλαμάτας, της διαφήμισης της Μεσσηνίας, μέσω τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σποτ που προβάλλονται και στα μεγάλα κανάλια και σταθμούς των Αθηνών αλλά και σε άλλα μικρότερα. Η ενέργεια αυτή προσέλκυσε τουρίστες στην Μεσσηνία αλλά τα αποτελέσματα είναι ακόμη πολύ μικρά, αν και η απαίτηση αυτή είναι πολύ μεγάλη για μια προσπάθεια που ξεκίνησε τόσο πρόσφατα. Η προσέλκυση περισσότερων τουριστών σημαίνει και μεγαλύτερα εισοδήματα από αυτή τη δραστηριότητα αλλά και μείωση της ανεργίας καθώς όλο και περισσότερα άτομα θα απασχολούνται στον τομέα των τουριστικών επιχειρήσεων για την κάλυψη των αναγκών των ξένων. Επίσης ο δήμος εκτός από την αύξηση της τουριστικής κίνησης θα επιτύχει και την περαιτέρω ανάπτυξη του καθώς θα δεσμευτούν κονδύλια από την κεντρική διοίκηση καθώς θα αναγνωρίσει την προσπάθεια του αυτή και θα θελήσει να την στηρίξει. Η τουριστική προβολή λοιπόν του δήμου είναι σημαντική στην αναπτυξιακή του πορεία και θα

πρέπει να υποστηριχτεί από αυτόν περισσότερο ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Δημιουργία των απαραίτητων εγκαταστάσεων για στήριξη της τουριστικής κίνησης

Για να μπορέσει όμως να στεφθεί με επιτυχία αυτή η ενέργεια της τουριστικής προβολής του θα πρέπει να δημιουργηθούν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις, όπως ξενοδοχεία, κάμπινγκ κτλ για την διαμονή των τουριστών αλλά θα πρέπει και να διαμορφωθούν κατάλληλα και οι τουριστικές περιοχές και τα τουριστικά αξιοθέατα ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση σε αυτά αλλά και να προκαλούν το ενδιαφέρον των τουριστών. Επίσης θα πρέπει να ενθαρρύνει τους επιχειρηματίες να ασχοληθούν με τις τουριστικές επιχειρήσεις δημιουργώντας έτσι ένα πιο ολοκληρωμένο σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής. Ο δήμος με τον τρόπο αυτό θα έχει την ευκαιρία για επενδυτική και επιχειρηματική κινητικότητα, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό αναμόχλευση του κεφαλαίου και ευκαιρίες για επενδυτικές αναπτυξιακές ενέργειες. Επίσης σε μια αναπτυσσόμενη τουριστικά περιοχή που έχει την απαραίτητη υποστήριξη από τον δήμο ή τον κρατικό φορέα η δημιουργία νέων επιχειρήσεων είναι σαφώς πιο εύκολη από όταν δεν υπάρχει η απαραίτητη υποδομή ή υποστήριξη και έτσι καθίσταται πιο εύκολη η προσέλκυση των επιχειρηματιών και συνεπώς και των ατόμων που θα αποτελέσουν το ανθρώπινο δυναμικό αυτών των επιχειρήσεων συμβάλλοντας θετικά στην ανοδική πορεία του δήμου. Δηλαδή εκτός από το γεγονός ότι ο τουρισμός θα αποτελέσει μια σημαντική πηγή εσόδων για το δήμο, θα συμβάλλει και στην πληθυσμιακή του τόνωση

Βελτίωση του οδικού δικτύου

Σοβαρή μέριμνα του δήμου όμως θα πρέπει να είναι και η βελτίωση του οδικού δικτύου, με δικές του ενέργειες στην επικράτεια του, ώστε να γίνονται οι μετακινήσεις των πολιτών με ασφάλεια αλλά και με ξεκούραστο τρόπο, αλλά και να θέσει στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες αιτήματα για την βελτίωση του οδικού δικτύου σε ολόκληρη τη Μεσσηνία, καθώς αποτελεί την πρωτεύουσα του νομού, για να επιτυγχάνεται ασφαλής οδική μετακίνηση. Το οδικό δίκτυο σήμερα είναι αυτό που χρησιμοποιείται περισσότερο από τους πολίτες και για το λόγο αυτό ο δήμος θα πρέπει να εξασφαλίσει την ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη μετακίνηση των δημοτών του και όχι μόνο. Με την βελτίωση του οδικού δικτύου ο δήμος γίνεται πιο ευκολοπρόσιτος και το γεγονός αυτό μπορεί να συντελέσει σημαντικά στην βελτίωση των πιθανοτήτων συγκέντρωσης πληθυσμού καθώς δεν θα υφίστανται πλέον τα προβλήματα λόγω της κατάστασης του οδικού δικτύου.

Εύρεση εναλλακτικών πηγών ύδρευσης

Σοβαρό πρόβλημα για τον δήμο της Καλαμάτας, που απαιτεί λύση σύντομα, καθώς τα επόμενα έτη θα τον απασχολήσει σημαντικά, είναι το πρόβλημα της ύδρευσης. Τα υπάρχοντα αποθέματα νερού δεν επαρκούν πλήρως για την ικανοποίηση τόσο πολιτών, γεγονός που έγινε πασιφανές φέτος το καλοκαίρι καθώς η στάθμη του νερού έπεσε κάτω από τα όρια ασφαλείας, αλλά ευτυχώς δεν δημιουργήθηκαν περαιτέρω προβλήματα. Ο δήμος θα πρέπει να βρει τρόπους εξοικονόμησης νερού. Η αντικατάσταση των παλιών δικτύων ύδρευσης, που έχουν και τις περισσότερες απώλειες σε νερό, είναι μια λύση, αν και δαπανηρή. Όμως με την αντικατάστασή τους τα προβλήματα θα περιοριστούν και η άσκοπη σπατάλη νερού το ίδιο. Ένα άλλο μέτρο που θα μπορούσε να πάρει ο δήμος είναι να περάσει μηνύματα στον κόσμο σχετικά με την υπάρχουσα κατάσταση στον δήμο και να τους παροτρύνει να μειώσουν όσο μπορούν περισσότερο την άσκοπη σπατάλη νερού λέγοντάς τους και το πώς θα το καταφέρουν αυτό. Το μέτρο αυτό ήδη εφαρμόζεται από την ΔΕΥΑΚ και έχει βρει ανταπόκριση, αλλά θα πρέπει να προβληθεί σε μεγαλύτερο βαθμό έτσι ώστε ο κόσμος να αρχίσει να το καταλαβαίνει και όχι απλώς να το ακούει και να το προσπερνάει σαν άλλη μα προειδοποίηση.

Δημιουργία θέσεων παρκαρίσματος

Επίσης σημαντικό είναι και το πρόβλημα της στάθμευσης που υπάρχει στο δ.δ της Καλαμάτας κατά τα τελευταία χρόνια. Ο δήμος θα πρέπει να βρει τρόπους ώστε να εξομαλύνει την κατάσταση για να μην υπάρχει αυτό το πρόβλημα, σε αυτό το βαθμό τουλάχιστον. Θα πρέπει να δημιουργήσει νέους χώρους στάθμευσης ώστε να μην παρατηρείται το φαινόμενο του διπλοπαρκαρίσματος αλλά ούτε και άλλων παράνομων καταστάσεων όπως παρκάρισμα πάνω στο πεζοδρόμιο κτλ. Οι ενέργειες αυτές των οδηγών προκαλούν προβλήματα τόσο στην μετακίνηση των πεζών όσο και των αυτοκινήτων και θα πρέπει σύντομα να λυθεί. Το δ.δ της Καλαμάτας μπορεί να γνώρισε μεγάλη αύξηση στον πληθυσμό του τα τελευταία χρόνια και μεγάλη δομική δραστηριοποίηση αλλά έχει ακόμα χώρους σε καίριες τοποθεσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη αυτών των αναγκών. Ο δήμος έχει αναγνωρίσει ήδη το πρόβλημα και έχει στα άμεσα σχέδιά του τη δημιουργία τέτοιων χώρων αλλά θα πρέπει και να μεριμνήσει και για την μελλοντική διεύρυνσή τους για την εξυπηρέτηση μεγαλύτερων αναγκών σε χώρους στάθμευσης για να μην αντιμετωπίζει ξανά το ίδιο πρόβλημα σε μικρό χρονικό διάστημα..

Δημιουργία πλατειών και γώρων πρασίνου

Παράλληλα με τις ενέργειες αυτές ο δήμος θα πρέπει να προβεί και στην δημιουργία πλατειών και χώρων με πράσινο μέσα στην πόλη ώστε να την καλλωπίσει αλλά και να της προσφέρει πόρους οξυγόνου. Οι χώροι αυτοί είναι απαραίτητοι καθώς δίνουν στους πολίτες και μόνο με τη θέα τους, την

αίσθηση της ηρεμίας και της ξεκούρασης και τη δυνατότητα να ξεφύγουν για λίγο τουλάχιστον από την βαρετή ζωή της πόλης και την ρουτίνα.. Τα πάρκα αυτά θα δώσουν στον πολίτη εκτός από τη δυνατότητα της ξεκούρασης και της φυγής από το φαινόμενο της τσιμεντούπολης και την επικοινωνία με άλλα άτομα, αποφεύγοντας έτσι τη δημιουργία μιας απρόσωπης κοινωνίας. Βέβαια θα πρέπει να αναλάβει και την ευθύνη της φύλαξης των χώρων αυτών αλλά και της καλής διατήρησής τους για να αποφευχθούν φαινόμενα όπως αυτά που συμβαίνουν σήμερα στα υπάρχοντα πάρκα του ΟΣΕ και της περιοχής πάνω από το λιμεναρχείο.

Στελέχωση και οργάνωση υπηρεσιών για δυναμική ανταπόκριση στις απαιτήσεις των πολιτών

Μια άλλη σημαντική ενέργεια που θα πρέπει να κάνει ο δήμος είναι να οργανώσει με τέτοιο τρόπο τις υπηρεσίες του ώστε να μπορεί να αντιδρά δυναμικά στις απαιτήσεις των πολιτών και να ανταποκρίνεται με ταχύτητα και με τρόπο αποτελεσματικό. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την στελέχωση τους με το απαραίτητο προσωπικό, που θα έχει την αναγκαία εκπαίδευση αλλά αυτό από μόνο του δεν είναι αρκετό. Θα πρέπει να προβεί και στην εξοικονόμηση των απαραίτητων οικονομικών κονδυλίων ώστε να δώσει στις υπηρεσίες αυτές τη δυνατότητα να μπορούν να κινηθούν με ευκολία και να αντιμετωπίσουν οποιοδήποτε γεγονός παρουσιαστεί. Επίσης θα πρέπει να μεριμνήσει για τη συνεχή ανανέωση των υπηρεσιών του δήμου έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πολιτών.. Οι ενέργειες αυτές όμως εκτός από αρκετά δαπανηρές είναι και εξαιρετικά χρονοβόρες. Όμως εάν πραγματοποιηθούν αυτές, ο δήμος θα έχει την δυνατότητα της συνεχούς προόδου του αλλά θα αποκτήσει και την απαραίτητη ευελιξία για να μπορεί να αξιοποιήσει κατάλληλα τις διάφορες ευκαιρίες που θα του παρουσιάζονται σε οποιονδήποτε τομέα και να είναι αυτός. Παρόλη αυτή τη μεγάλη αναπτυξιακή δραστηριότητα του δήμου είναι προφανές ότι χρειάζεται ακόμη πολύ εργασία για να μπορέσει να φτάσει τα επίπεδα των μεγάλων, ανεπτυγμένων πόλεων.

Παρά την ανάπτυξη της Καλαμάτας και την βελτίωση της θέσης της κατά τα χρόνια που πέρασαν δεν έχει καταφέρει να φτάσει σε εκείνο το σημείο της ανάπτυξης που θα μπορούσε να είχε φτάσει. Σημαντικοί λόγοι της στέρησαν αυτή τη δυνατότητα αλλά και τη δύναμη της. Το πιο σημαντικό από όλα είναι η έλλειψη πόρων οικονομικών. Πολλές φορές κατά τις δεκαετίες αυτές ο δήμος της Καλαμάτας βρέθηκε σε δυσμενή θέση και αναγκάστηκε να προβεί σε δανειοδοτήσεις από τράπεζες και από αλλού για να μπορέσει να εκτελέσει τις βασικές τουλάχιστον δραστηριότητές του με αποτέλεσμα τώρα ή και σε άλλες χρονικές περιόδους να μην μπορεί να επιτύχει τους στόχους του λόγω αυτών των καταστάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο δήμος της Καλαμάτας δεν επαναπαύτηκε παρόλη την καλή του πορεία αλλά εξακολουθεί να κάνει έργα και να συμμετέχει ενεργά στην δημιουργία και την εκτέλεση νέων που θα ωφελήσουν και το δήμο και τους πολίτες του και που θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξή του. Από τα πιο σημαντικά αναπτυξιακά έργα του δήμου είναι τα ακόλουθα.

ΕΖΕΣ

Μια σημαντική ενέργεια του δήμου είναι η υλοποίηση του προγράμματος ΕΖΕΣ (Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών) και που ένα από αυτά είναι η δημιουργία του Τραμ του δήμου. Σκοπός του έργου αυτού είναι η σύνδεση της παραλίας με το κέντρο της πόλεως αλλά και της περιμέτρου της Καλαμάτας. Με την πραγματοποίηση του έργου αυτού οι πολίτες θα εξυπηρετούνται ταχύτερα, οικονομικότερα και πιο αποτελεσματικά καθώς η διαδρομή του θα περιλαμβάνει σχεδόν το σύνολο της περιοχής της Καλαμάτας. Ο προϋπολογισμός του έργου αυτού είναι 2.000.000 €.

Ανάπλαση παραλιακής ζώνης

Ένα άλλο αναπτυξιακό έργο που εντάσσεται στο πρόγραμμα αυτό είναι η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης. Σκοπός του έργου αυτού είναι η βελτίωση της εικόνας της παραλιακής ζώνης τόσο σε επίπεδο λειτουργικότητας όσο και σε επίπεδο υποδομής. Μερικές από αυτές τις ενέργειες θα είναι η βελτίωση του οδικού δικτύου στις περιοχές αυτές ,με το κυριότερο από αυτά να είναι η αποπεράτωση της οδού Κρήτης που θα έχει σαν αποτέλεσμα την αποσυμφόρηση της παραλιακής οδού Ναβαρίνου. Επίσης σημαντικό έργο θα είναι και η κατασκευή χώρου πάρκινγκ στις περιοχές αυτές έτσι ώστε να μπορεί ο κόσμος να απολαμβάνει την παραλία χωρίς να αντιμετωπίζει τα προβλήματα στάθμευσης που υπάρχουν σήμερα. Εκτός όμως από τα παραπάνω το έργο αυτό περιλαμβάνει και την λειτουργία και κατασκευή καινούργιων ξενοδοχειακών μονάδων για την φιλοξενία των πολιτών, τουριστών και μη που έρχονται στο δήμο. Σημαντικές επεμβάσεις όμως θα γίνουν και στα υπάρχοντα καταστήματα παντός είδους, από ξενοδοχεία μέχρι και τα διάφορα μαγαζιά. Η μορφή τους θα αλλάξει έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα παρέχοντας στον κόσμο ανώτερου επιπέδου υπηρεσίες. Για να μπορέσουν οι επαγγελματίες να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτές θα πρέπει πιθανώς να προσλάβουν νέο προσωπικό, που με τη σειρά τους σημαίνει μείωσης της ανεργίας αλλά και την συγκέντρωση νέου πληθυσμού στο δήμο για να επωφεληθούν και αυτοί από τις νέες ευκαιρίες που δημιουργούνται. Επίσης για να δημιουργήσουν ή να κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές στα καταστήματά τους ή στις επιχειρήσεις τους θα πρέπει

να προσλάβουν τα απαραίτητα συνεργεία για να πραγματοποιήσουν αυτές τις ενέργειες. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η απασχόληση και συντελεί, έστω και σε μικρό βαθμό στην νέα προσέλκυση πληθυσμού που επιζητά ευκαιρίες για εργασία. Ο προϋπολογισμός του έργου αυτού είναι 1.000.000 €.

Ανάπλαση κεντρικής ζώνης Καλαμάτας

Η ανάπλαση της κεντρικής ζώνης είναι ένα άλλο σημαντικό έργο που εντάσσεται μέσα στο πρόγραμμα ΕΖΕΣ. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου αυτού ανέρχεται στα 1.000.000 € και αυτός και σαν στόχο του έχει την βελτίωση και τροποποίηση του κέντρου και της γύρω από αυτής ζώνης της Καλαμάτας. Σκοπός της ανάπλασης της κεντρικής ζώνης της πόλης της Καλαμάτας είναι για την βελτίωση της λειτουργικότητας της τόσο όσον αφορά την μετακίνηση των πολιτών μέσα από το κέντρο της πόλης όσο και η βελτίωση της αισθητικής της εικόνας και την αναμόρφωσή της σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Οι ενέργειες αυτές θα μεταμορφώσουν την κεντρική ζώνη της πόλης της Καλαμάτας σε ένα λειτουργικό μέρος χωρίς τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα, τουλάχιστον όχι σε αυτό το βαθμό.

Τα έργα αυτά χρηματοδοτούνται κατά 85% από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και κατά 15% από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Κατασκευή υπόγειων χώρων στάθμευσης

Ένα άλλο σημαντικό αναπτυξιακό έργο είναι η κατασκευή υπόγειων χώρων στάθμευσης στην κεντρική ζώνη. Το έργο αυτό θα φτιαχτεί κάτω από το διοικητήριο της Καλαμάτας και θα διευρύνεται και περιμετρικά αυτού. Το έργο αυτό θα λύσει ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η πόλη της Καλαμάτας.

Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικών Περιοχών

Σημαντικό έργο αποτελεί και η ολοκλήρωση του προγράμματος ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (ΟΠΑΑΧ) στην περιοχή Αλαγονίας του Ταυγέτου. Σκοπός του προγράμματος αυτού είναι η ανάπτυξη της περιοχής αυτής του δήμου για να μπορέσει να αναπτυχθεί. Με την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών ο δήμος θα ωφεληθεί διπλά καθώς όχι μόνο θα σταματήσει το ρεύμα της αστικοποίησης, όσο βέβαια είναι αυτό δυνατό, από τις περιοχές αυτές αλλά και θα προσελκυσθούν άτομα σε αυτές λόγω της αναπτυξιακής τους πορείας.

Κατασκευή μεγάρου χορού

Ένα μεγάλο έργο που αφορά τον δήμο είναι η κατασκευή μεγάρου χορού. Το κτίριο αυτό θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διάφορες σημαντικές εκδηλώσεις είτε τοπικού χαρακτήρα είτε άλλων μεγάλων εκδηλώσεων, όπως το φεστιβάλ χορού, προσελκύνοντας και πολίτες από άλλες περιοχές για την παρακολούθησή τους. Με το έργο αυτό η Καλαμάτα κατά τη διάρκεια των

εκδηλώσεων, με την προσέλευση ατόμων, εκτός από τα άλλα πλεονεκτήματα που θα έχει από την λειτουργία του, θα έχει και ένα σημαντικό αριθμό εσόδων συμβάλλοντας σημαντικά στην οικονομική του τόνωση. Παράλληλα με το μέγαρο χορού θα δημιουργηθούν και νέες επιχειρήσεις που σχετίζονται με τη δραστηριότητα αυτή αποτελώντας ακόμη μια σημαντική πηγή εσόδων. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται από το Γ' Κ.Π.Σ. και ο προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 12.350.000 €.

Πολεοδόμηση περιοχής Κηπούπολης Καλαμάτας

Σημαντικό έργο είναι και αυτό της πολεοδόμησης της περιοχής της Κηπούπολης Καλαμάτας. Η πολεοδόμηση της περιοχής θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της καθώς αρκετός πληθυσμός θα αρχίσει να μετακινείται προς τα εκεί. Η πολεοδόμηση της περιοχής αυτής θα συμβάλλει και στην αποκέντρωση της πόλης της Καλαμάτας και θα συμβάλλει στην λύση του σοβαρού προβλήματος της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού στο κέντρο της, με όλα τα παρελκόμενα από αυτό. Επίσης λόγω της σύγχρονης πολεοδόμησής της η διαμόρφωση της περιοχής θα είναι καλύτερη, και θα αποφευχθούν τα προβλήματα που υπάρχουν σε παλαιότερες περιοχές του δήμου (στενοί δρόμοι κτλ).

Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004 – Ολυμπιακά προπονητήρια»

Η υλοποίηση του προγράμματος «Ελλάδα 2004 – Ολυμπιακά προπονητήρια» είναι ακόμη ένα σημαντικό έργο που πρόκειται να εκτελεστεί από το δήμο Καλαμάτας. Το έργο αυτό πρόκειται να ολοκληρωθεί σύντομα για να χρησιμοποιηθεί στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004. Είναι ένα σημαντικό έργο που θα προσφέρει στην Καλαμάτα σημαντική ανάπτυξη αλλά και θα συντελέσει στην προβολή του σε Πανελλήνιο επίπεδο. Επίσης το έργο αυτό μπορεί να αποτελέσει και έναν πόλο συγκέντρωσης πληθυσμού καθώς θα συμβάλλει στη συγκέντρωση αθλητών από πολλές περιοχές που δεν έχουν τη δυνατότητα ή τα μέσα για να ασχοληθούν με τον αθλητισμό όσο θα μπορούν στις σύγχρονες εγκαταστάσεις του. Επίσης το έργο αυτό θα αποτελέσει και μια σημαντική πηγή εσόδων για το δήμο, αλλά και για τους πολίτες, καθώς στους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 θα υπάρχουν θα προσέλθουν στο δήμο αθλητές για να συμμετάσχουν σε αυτούς αλλά και πολλοί πολίτες, που θα για να τους δουν από κοντά, αφήνοντας ένα σημαντικό ποσό στους επιχειρηματίες (ξενοδόχους, εστιατόρες κτλ) του δήμου. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 1.700.000 €.

Κατασκευή εγκαταστάσεων σκοπευτηρίου

Ένα άλλο έργο, σχετικό και αυτό με αθλητικές δραστηριότητες, το οποίο πρόκειται να δημιουργήσει ο δήμος Καλαμάτας είναι οι αθλητικές αθλητικών εγκαταστάσεις σκοπευτηρίου. Ο προϋπολογισμός του έργου αυτού

ανέρχεται στα 520.000 € και χρηματοδοτείται από η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Ήδη στην Καλαμάτα κάθε χρόνο γίνεται μια εκδήλωση στον ήδη υπάρχοντα χώρο του σκοπευτηρίου και στην οποία συγκεντρώνεται αρκετός κόσμος. Εάν γίνει μια οργανωμένη προσπάθεια από τον δήμο, έχοντας βέβαια την κατάλληλη υποδομή και εγκαταστάσεις, τότε μπορεί αυτή η εκδήλωση μπορεί να πάρει πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις και να αποτελέσει μια σημαντική πηγή εσόδων για το δήμο καθώς θα προσέρχονται άτομα από πολλές περιοχές για να συμμετάσχουν σε αυτό αν κρίνουμε από την προσέλευση του κόσμου στις μέχρι τώρα εκδηλώσεις.

Κατασκευή περιφερειακού δρόμου Καλαμάτας

Σημαντικότερο έργο είναι και η κατασκευή του περιφερειακού δρόμου της Καλαμάτας και ο οποίος θα διευκολύνει σημαντικά τη συγκοινωνία και θα καταστήσει ταχύτερες τις μετακινήσεις προς άλλες περιοχές. Εν μέρει αυτό θα επιτευχθεί με την μη άσκοπη είσοδο στην πόλη της Καλαμάτας Έτσι στο δήμο θα επιτυγχάνεται γρήγορη και ξεκούραστη μετακίνηση πολιτών και υψηλή αποτελεσματικότητα στις μεταφορές εμπορευμάτων κάθε είδους.

Πρόγραμμα αστικής ανάπτυξης περιοχών

Η υλοποίηση του προγράμματος Αστικής ανάπτυξης περιοχών ‘Ράχης’ και ‘Φραγκοπήγαδων’ Καλαμάτας είναι ένα έργο το οποίο σαν σκοπό του έχει την δημιουργία ανεπτυγμένων περιοχών εκτός Καλαμάτας. Η ανάπτυξη στις περιοχές αυτές εκτός από τα οικονομικά οφέλη που θα δημιουργήσει στους κατοίκους τους μπορεί και να συμβάλλει και στην άνοδο της πληθυσμιακής τους κατάστασης ανακόπτοντας την καθοδική πληθυσμιακή τους πορεία και μετριάζοντας το φαινόμενο της αστικοποίησης που υπάρχει στο δήμο. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης (Γ' Κ.Π.Σ.) και ο προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 3.300.00 €.

Η ΑΔΕΚ (Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Καλαμάτας είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) και αποτελεί μια αμιγή δημοτική επιχείρηση του δήμου Καλαμάτας.). Ιδρύθηκε το 1989 και τα κεντρικά γραφεία της βρίσκονται στο ΒΙΟ.ΠΑ. (Βιοτεχνικό Πάρκο Καλαμάτας) στα άμεσα σχέδιά της είναι η εκπόνηση μερικών αναπτυξιακών έργων και τα οποία βοηθούν την αναπτυξιακή προσπάθεια του δήμου.

Εκπόνηση προγράμματος Business Plan

Ένα από τα έργα αυτά είναι η εκπόνηση του Business Plan των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου με πεδίο αναφοράς τους πέντε (5) δήμους της γεωγραφικής περιοχής Αλαγονίας και που είναι επιλέξιμες στα Ολοκληρωμένα προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικών περιοχών (ΟΠΑΑΧ). Το έργο αυτό έχει σαν σκοπό του την τόνωση της απασχόλησης στις περιοχές αυτές σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς αλλά και την υποβοήθηση των

μειονεκτικών ομάδων πληθυσμού. Μέσω του προγράμματος αυτού οι περιοχές που εντάσσονται σε αυτό θα αυξήσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και θα αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για μια μείωση του αριθμού των ανέργων σε αυτές λόγω του γεγονότος αυτού. Επίσης λόγω των αναπτυξιακών ενεργειών που θα συμβούν στις περιοχές αυτές μπορεί να προσελκυσθούν και άτομα από άλλες περιοχές. Επίσης ο γεγονός αυτό θα τονώσει πληθυσμιακά τις περιοχές αυτές, αλλά και άλλες με τις οποίες συνορεύουν και μαζί με την αναπτυξιακή προσπάθεια θα τις βοηθήσει στο να ξεφύγουν από την τωρινή τους κατάσταση. Ο προϋπολογισμός του έργου αυτού ανέρχεται στα 1.100.000 €.

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Σημαντικό έργο είναι το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» το οποίο έχει πεδίο αναφοράς την γεωγραφική ενότητα που είναι επιλέξιμη στα ΟΠΑΑΧ. Ο γενικός στόχος του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» είναι η παροχή μιας οργανωμένης προσπάθειας κοινωνικής φροντίδας η οποία παρέχεται από ειδικούς επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη αλλά και από φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης και εθελοντές, σε άτομα τα οποία δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν μόνα τους, όπως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρίες. Προτεραιότητα δίνεται στα άτομα που μένουν μόνα τους και των οποίων ο μισθός δεν είναι αρκετός για να μπορέσουν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Με την πραγματοποίηση του προγράμματος αυτού θα επιτευχθεί η παραμονή των ατόμων αυτών στο οικείο περιβάλλον τους, φυσικό και κοινωνικό και η αποφυγή καταστάσεων όπως ο αποκλεισμός τους από την κοινωνία. Επίσης η πραγματοποίηση του προγράμματος αυτού θα εξασφαλίσει έως ένα βαθμό την υγιά και αξιοπρεπή διαβίωση των ατόμων αυτών.

Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

Η ΑΔΕΚ εκπονεί επίσης και τη μελέτη και τη σύνταξη του φακέλου για το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) ηλικίας 6-12 ετών. Τα κέντρα αυτά είναι μονάδες δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών και στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και παιδιά με ελαφριάς μορφής κινητικά ή αισθητηριακά προβλήματα.

Το πρόγραμμα αυτό έχει σαν σκοπό του την παροχή βοήθειας στην εργαζόμενη μητέρα με την μορφή της «απαλλαγής» αυτών από τα μητρικά της καθήκοντα για μερικές ώρες την ημέρα ώστε να μπορέσει να κάνει και τις άλλες δραστηριότητες που επιθυμεί όπως να πάει στην εργασία της, να κάνει διάφορες δουλειές του σπιτιού κτλ. Με την παραμονή του εκεί το παιδί θα έχει ευκαιρίες για να κάνει κάποιες εργασίες που θα αποτελέσουν για αυτόν εφόδια στην περαιτέρω πορεία του ως πολίτης αλλά και θα τον βοηθήσουν στην ευκολότερη ένταξή του μέσα στον κοινωνικό περιβάλλον. Τέτοιες ενέργειες είναι η παροχή κινήτρων και ευκαιριών σε κάθε παιδί για να το βοηθήσει να

αναπτύξει την δική του αυτοπεποίθηση, να καταλάβει τις δυνατότητές του και να αξιοποιήσει σωστά τον ελεύθερο χρόνο του.

Τα δύο αυτά προγράμματα έχουν σαν σκοπό τους την εξυπηρέτηση του κοινού σε πολλούς τομείς, διευκολύνοντας τη ζωή τους. Αρκετοί πολίτες θα καλοδεχτούν την παροχή αυτών των υπηρεσιών καθώς τα προβλήματα αυτά είναι αρκετά συνηθισμένα τη σημερινή εποχή.

Συμμετογή και Συμβουλευτική Υποστήριξη από ΑΔΕΚ στα ΟΠΑΑΧ

Επίσης σημαντική δραστηριότητα της ΑΔΕΚ είναι η συμμετοχή και συμβουλευτική υποστήριξη στη σύνταξη φακέλων κτλ στα έργα του ιδιωτικού τομέα του ΟΠΑΑΧ. Η δραστηριότητα αυτή είναι σε εξέλιξη και έχει καταληκτική ημερομηνία την 12/12/2003. Στόχος της δραστηριότητας αυτής είναι η δημιουργία εισοδημάτων στις περιοχές του Ταυγέτου ώστε να επιτευχθεί συγκράτηση του πληθυσμού σε αυτές και να μην εγκαταλειφθούν. Με το έργο αυτό θα επιτευχθεί και η αποκέντρωση του δήμου Καλαμάτας και η καλύτερη κατανομή του πληθυσμού στις περιοχές..

Αστικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα

Σημαντικά για το δήμο είναι και τα αστικά ολοκληρωμένα προγράμματα στα οποία είναι εταίρος η ΑΔΕΚ και τα οποία έχουν σαν σκοπό τους την ενθάρρυνση των εξαγωγών και τη διεθνοποίηση των επιχειρήσεων, την δημιουργία των κατάλληλων υποδομών για την επίτευξη αυτών των ολοκληρωμένων προγραμμάτων, αλλά και τη συμμετοχή των τοπικών επιχειρήσεων σε διαγωνισμούς γευστιγνωσίας όπως τα Great Taste Awards. Με τα προγράμματα αυτά θα ενισχυθεί, έστω και λίγο η κίνηση του λιμανιού της Καλαμάτας αλλά και θα βελτιωθεί και η οικονομική θέση του δήμου λόγω της αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και της διεθνοποίηση των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Παρόλη την ανάπτυξη που έχει επιτύχει ο δήμος της Καλαμάτας μπορεί να προβεί σε μερικές ενέργειες που θα βελτιώσουν περισσότερο την κατάσταση του και θα του επιτρέψουν μεγαλύτερη πρόοδο και ευδοκίμηση. Οι παρακάτω προτάσεις είναι κατά προσωπική εκτίμηση, αυτές που θα συμβάλλουν περισσότερο σε αυτή την προσπάθεια του δήμου.

Δημιουργία διπολικού κέντρου ανάπτυξης

Μια ενέργεια που θα ευνοήσει και το δήμο της Καλαμάτας αλλά και τη Μεσσηνία γενικότερα και θα επιτρέψει την ταχύρυθμη ανάπτυξή της, είναι η δημιουργία του κέντρου Καλαμάτας- Μεσσήνης σαν κέντρο περιφερειακής ανάπτυξης. Αυτό το διπολικό κέντρο θα δημιουργήσει μια κατάσταση αντίστοιχη με αυτή της Αθήνας – Πειραιά, αλλά όπως είναι φυσικό σε μικρότερο βαθμό. Με την ενέργεια αυτή θα επιτευχθεί η ομοιόμορφη ανάπτυξη της περιοχής αλλά και θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις για μεγαλύτερη κίνηση προϊόντων και υπηρεσιών.

Η περιοχή της Καλαμάτας προσφέρεται για μια τέτοια ενέργεια καθώς και πληθυσμιακά αλλά και λόγω της θέσης της είναι σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές. Η δημιουργία αυτού του διπολικού κέντρου στην περιοχή θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση του διοικητικού ελέγχου από την κεντρική εξουσία προς αυτήν αλλά και θα της δοθούν περισσότερες ευκαιρίες για αυτονομία. Παράλληλα θα συντελέσει και στην δικαιολόγηση της επιτόπιας ανάπτυξης δραστηριοτήτων αποφεύγοντας έτσι τη σημαντική χρονική καθυστέρηση της προέγκρισης ή του ελέγχου από την κεντρική διοίκηση των Αθηνών.

Ένα άλλο σημαντικό αποτέλεσμα από τη δημιουργία αυτού του κέντρου ανάπτυξης, την εδραίωσή του και την εφαρμογή του είναι ότι θα γίνεται όλο και περισσότερο οικονομικά ασύμφορη η μεταφορά όλων των υπηρεσιών από την Αθήνα και για την αντιμετώπισή του θα δημιουργηθούν στο δήμο οι κατάλληλες εγκαταστάσεις και θα γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις ώστε οι πιο σημαντικές κρατικές υπηρεσίες να αποκτήσουν παραρτήματα σε αυτόν. Με τον τρόπο αυτό η περιοχή θα αποκτήσει σχετική αυτονομία αλλά και περισσότερες δραστηριότητες από ότι την υπάρχουσα χρονική στιγμή. Παράλληλα με τα πλεονεκτήματα και τις νέες δυνατότητες που θα αποκτήσει η διοίκηση θα ευνοηθούν σημαντικά και οι πολίτες, στην διεκπεραίωση των υποθέσεων τους με τρόπο πιο αποτελεσματικό και στην ταχύτητα της επιλύσεως τους. Επίσης λόγω αυτής της μεγαλύτερης αυτονομίας που θα αποκτήσει ο δήμος, θα θεσπιστούν καλύτερα κίνητρα που θα είναι άκρως δελεαστικά για τους επιχειρηματίες και θα αποτελέσουν σοβαρό λόγο για την εγκατάστασή τους στην περιοχή. Οι επιχειρήσεις αυτές θα είναι

διαφόρων ειδών, από απλές μεταποιητικές έως βαριές βιομηχανίες καλύπτοντας με αυτό τον τρόπο σχεδόν το σύνολο των αναγκών της περιοχής αλλά και προσφέροντας εργασία σε πολλά άτομα. Με την κίνηση αυτή θα εγκατασταθούν στην περιοχή και άτομα που θα ξεκινήσουν τις δικές τους επιχειρήσεις καλύπτοντας έτσι ένα ακόμα μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς και αλλά και υπηρεσιών κοινωνικών και πολιτιστικών. Λόγω της δραστηριοποίησης αυτής του δήμου σε πολλούς τομείς, θα αυξηθούν οι ανάγκες του σε χρηματικά ποσά. Τις ανάγκες του αυτές ο δήμος θα τις καλύψει μερικώς με ιδίους πόρους αλλά θα χρειαστεί και τη συνδρομή της κεντρικής διοίκησης για να μπορέσει να αντεπεξέλθει πλήρως στις ανάγκες του. Με τη σειρά της η κεντρική διοίκηση αναγνωρίζοντας τις καινούργιες ανάγκες του δήμου και προκειμένου να στηρίξει αυτή την αναπτυξιακή του προσπάθεια, θα προβεί στην παροχή μεγαλύτερων οικονομικών κονδυλίων προς αυτόν, μέσω του προγράμματος Δημοσίων επενδύσεων της χώρας, δίνοντας του έτσι τα θεμέλια για την οικονομική του επάρκεια σε πόρους αλλά και κίνητρα για την συνέχεια της προσπάθειας αυτής.

Ενδυνάμωση της τουριστικής κίνησης

Ένας άλλος τομέας που θα πρέπει να προσεχθεί και να του δοθεί ώθηση έτσι ώστε να επιτευχθεί η περαιτέρω ευδοκίμηση του δήμου είναι αυτός του τομέα του τουρισμού. Ο δήμος πληροί τις προϋποθέσεις για τουριστική κίνηση και έχει περιοχές που μπορούν να προσελκύσουν τουρισμό, αλλά δεν το έχει συνειδητοποιήσει ακόμη πλήρως, με αποτέλεσμα να μην τις έχει αξιοποιήσει ακόμα.. Οι αρμόδιοι θα πρέπει να κινήσουν ενέργειες για την προβολή του δήμου, ώστε να δημιουργηθεί μεγαλύτερο τουριστικό ενδιαφέρον σε αυτόν και να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Ήδη φέτος ξεκίνησε μια τέτοια προσπάθεια, πανελλαδικού χαρακτήρα, που είχε κάποια αποτελέσματα, αλλά για να μπορέσει αυτή να στεφθεί με επιτυχία, πρέπει υπάρξει η απαραίτητη οργάνωση και υποβοήθησή από τις αρμόδιες υπηρεσίες, με διάφορα μέτρα (οργάνωση των τουριστικών περιοχών, συντήρησή τους κτλ) και προσφορά κινήτρων για την δημιουργία επιχειρήσεων (ξενοδοχεία, εστιατόρια) που θα διευκολύνουν την παραμονή των τουριστών στην περιοχή. Επίσης μια σημαντική συμβολή στην αύξηση της τουριστικής κίνησης είναι η βελτίωση τόσο του οδικού δικτύου όσο και των υπολοίπων δικτύων μετακίνησης (του σιδηροδρομικού, με την αντικατάσταση των τραίνων με άλλα ταχύτερα, με την συντήρηση και αντικατάσταση των φθαρμένων σιδηροδρομικών ράγων με καινούργιες και με συχνότερα δρομολόγια τόσο στον αεροπορικό, οδικό και λιμενικό τομέα). Με αυτή την αύξηση των τρόπων και μέσων προσέλευσης αλλά και τη βελτίωση των της ποιότητας μετακίνησης θα αυξηθεί η τουριστική και μη κίνηση στο δήμο δίνοντας του νέες δυνατότητες.

Επαναλειτουργία λιμένος Καλαμάτας

Ο δήμος θα πρέπει να μεριμνήσει και για την επαναλειτουργία του λιμανιού του και την απόκτηση της κίνησης που είχε κατά τις προηγούμενες

δεκαετίες. Η ενέργεια αυτή θα τονώσει τον δήμο σε πολλούς τομείς και θα του εξασφαλίσει νέους πόρους. Ένας από αυτούς είναι ο οικονομικός, καθώς με την κίνηση των εμπορευμάτων και των επιβατών αντίστοιχα από εμπορικά και επιβατικά πλοία αλλά και του πληρώματος αυτών, θα ευνοηθεί η εμπορική κίνηση στην περιοχή. Με τα χρήματα αυτά θα τονωθεί και η οικονομική κατάσταση των πολιτών της Καλαμάτας και του δήμου. Η επαναλειτουργία του λιμανιού θα ευνοήσει σημαντικά το δήμο καθώς θα αποτελεί την πύλη της βαλκανικής από και προς τη βόρειο Αφρική καθώς είναι το μοναδικό κομμάτι της Βαλκανικής ηπείρου που βρίσκεται τόσο κοντά σε αυτή. Συνεπώς θα αποκτήσει μεγάλη κίνηση, επιβατική και εμπορική αφήνοντάς του μεγάλα κέρδη. Με την επαναλειτουργία του όμως θα ανακουφιστεί και το λιμάνι του Πειραιά που αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, τόσο όσον αφορά την εξυπηρέτηση των πολιτών όσο και της χωρητικότητας του σε πλοία καθώς είναι το μοναδικό λιμάνι στην Ελλάδα που έχει δρομολόγια για οποιαδήποτε περιοχή. Επίσης το λιμάνι της Καλαμάτας μπορεί να αποτελέσει και μια εναλλακτική λύση προσέλευσης πλοίων εκτός από το λιμάνι Πατρών. Ας μην ξεχνάμε ότι παλιότερα, το κεντρικό λιμάνι της Πελοποννήσου ήταν αυτό της Καλαμάτας και αργότερα, για διάφορους λόγους, όλη η κίνηση μεταφέρθηκε σε αυτό των Πατρών. Εκτός όμως από τις ενέργειες της επαναλειτουργίας του λιμανιού ο δήμος θα πρέπει να αναλάβει και την συντήρηση του καθώς έχουν παρουσιαστεί προβλήματα καθίζησης αλλά και διάβρωσής του σε μερικά τμήματα λόγω των θαλάσσιων ρευμάτων. Θα πρέπει δηλαδή να φροντίσει και για την καλή κατάστασή του έτσι ώστε να μπορεί να το αξιοποιήσει και να το εκμεταλλευτεί πλήρως. Σημαντική μέριμνα για το δήμο θα πρέπει να είναι και οι μελέτες για μια μελλοντική ανάπτυξη του και διεύρυνση του λιμανιού του θα πρέπει να φροντίσει για την εξοικονόμηση των απαραίτητων κονδυλίων για τις ενέργειες αυτές. Ένα σημαντικό ξεκίνημα της προσπάθειας αυτής είναι να κινήσει το ενδιαφέρον των πολιτών για την μετακίνησή τους για το δρομολόγιο Καλαμάτα –Κρήτη μέσω του πλοίου που το εκτελεί αυτή τη στιγμή, τη Μυρτιδιώτισσα, με πρωτοβουλία της ANEN.

Υποστήριξη της γεωργικής παραγωγής

Ο δήμος θα πρέπει να φροντίσει και για την τόνωση της γεωργικής παραγωγής στην περιοχή καθώς είναι τομέας αναγκαίος για την οικονομική ζωή του τόπου αλλά και για την εύρυθμη λειτουργία της τοπικής αγοράς. Ο τομέας της γεωργίας είναι ένας τομέας απασχόλησης που απαιτεί ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα της ημέρας ούτως ώστε ο παραγωγός να επιτύχει τα επιθυμητά αποτελέσματα παραγωγής. Αυτό δεν επιτυγχάνεται πάντα καθώς τα προϊόντα του επηρεάζονται πολύ είτε από τις συνθήκες της φύσης είτε από τις διάφορες αρρώστιες. Η ξηρασία, μια απότομη και δυνατή βροχή ή μια αρρώστια των φυτών που δεν μπόρεσε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, μπορεί να αποφέρει καταστρεπτικές συνέπειες στην παραγωγή του και να του προξενήσει μεγάλη οικονομική ζημιά με αποτέλεσμα να μην μπορεί μετά να ανταποκριθεί στις οικονομικές του ανάγκες και τις υποχρεώσεις του. Λόγω

των καταστάσεων αυτών είναι επαγγέλματα που σχετίζονται με την γεωργική παραγωγή είναι μη επιθυμητά από τους νέους ανθρώπους, αλλά αποτελούν νευραλγικά τμήματα της οικονομίας και θα πρέπει να διατηρηθούν. Για να επιτευχθεί αυτό ο δήμος θα πρέπει να προβεί στην παροχή παροχών και διευκολύνσεων προς τα άτομα αυτά ώστε να συνεχίσουν να ασχολούνται με αυτά και να μην τα εγκαταλείψουν. Ο δήμος για την διευκόλυνση των παραγωγών μπορεί να κάνει αρδευτικά έργα που θα αρδεύουν σωστά και αποτελεσματικά τις καλλιέργειες της περιοχής. Επίσης θα πρέπει μεριμνήσει για την εξασφάλιση, με γεωτρήσεις ή με άλλους τρόπους, για την επάρκεια της ποσότητας νερού για την άρδευση των καλλιεργειών. Με την δημιουργία τους όμως θα πρέπει να αναλάβει και την συντήρηση αυτών των έργων, τις τροποποιήσεις και τις βελτιώσεις που θα πρέπει να γίνονται κατά καιρούς έτσι ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα αποτελέσματα αλλά και να μην παρατηρείται άσκοπη σπατάλη νερού λόγω διαρροών στο δίκτυο. Με τις ενέργειες αυτές θα διευκολυνθούν σημαντικά οι γεωργοί αλλά και θα συμβάλλουν στην επίτευξη μεγαλύτερων και ποιοτικότερων παραγωγών. Εκτός όμως από την παροχή του τόσο απαραίτητου νερού ο δήμος θα πρέπει να μεριμνήσει και για την ευκολία της πρόσβασης των γεωργών στις καλλιέργειες τους αλλά και να αναλάβει και την συντήρηση και τη βελτίωση των αγροτικών και δασικών δρόμων. Με τον τρόπο αυτό θα επιτύχει την άνετη, ασφαλή και ταχεία μετάβαση και επιστροφή στις αγροτικές και δασικές περιοχές και θα διευκολύνει σημαντικά τους γεωργούς/καλλιεργητές. Η συντήρηση και βελτίωση των δασικών και αγροτικών οδών δεν έχουν μόνο ως σκοπό την ευκολία της μετακίνησης των ατόμων. Η καλή κατάσταση αυτών θα βοηθήσει και στην ασφαλή μεταφορά του εμπορεύματος καθώς σε μερικά προϊόντα ακόμα και η παραμικρή ζημιά μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα για την μη πώληση του ή για την πώληση του σε πολύ χαμηλή τιμή που δεν θα καλύπτει το κόστος παραγωγής του. Μια άλλη, πολύ δύσκολη ενέργεια που αν την επιτύχει ο δήμος θα ευνοηθούν σημαντικά οι γεωργοί είναι η δημιουργία ή η συμβολή στην δημιουργία γεωργικών βιομηχανιών. Με τον τρόπο αυτό το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της περιοχής θα τυποποιείται και θα συσκευάζεται και θα μπορεί να πωληθεί ευκολότερα στην αγορά. Έτσι οι παραγωγοί θα έχουν ένα σίγουρο πόρο απορρόφησης της παραγωγής τους, που θα αγοράζει τα προϊόντα τους σε τιμές πιο υψηλές από ότι θα τις πούλαγαν σε λιανική τιμή ή σε διάφορους εμπόρους με συνέπεια το οικονομικό όφελος αυτών. Με την παροχή αυτών των ευκολιών θα τονωθεί η αγροτική παραγωγή και θα αποφευχθεί η τεράστια μείωση του αγροτικού πληθυσμού. Παράλληλα όμως με αυτό θα επιτευχθεί και η μείωση του φαινομένου της αστικοποίησης που είναι ένα σοβαρό πρόβλημα της σημερινής εποχής.

Επισκευή και συντήρηση οδικού δικτύου

Όσον αφορά το οδικό δίκτυο ο δήμος δεν πρέπει να ασχοληθεί με αυτό που οδηγεί μόνο σε τουριστικές περιοχές ή που εξυπηρετούν ειδικές ανάγκες αλλά θα πρέπει να δώσει προσοχή και στις κύριες και δευτερεύουσες οδικές

αρτηρίες της περιοχής. Ήδη έχουν ξεκινήσει εργασίες, και το οδικό δίκτυο έχει βελτιωθεί κατά πολύ, αλλά θα πρέπει να επισπευσθούν, όσον αφορά τα τμήματα στα οποία υπεύθυνος είναι ο δήμος ώστε να παραδοθούν μερικά τμήματα που θα βελτιώσουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Επίσης θα πρέπει να πιέσει τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες στην Αθήνα, για τα τμήματα για τα οποία υπεύθυνη είναι η κεντρική εξουσία, για την ταχύτερη εκτέλεση των εργασιών όπως αυτό του τμήματος Καλαμάτας- Τρίπολης και θα κάνουν τη μετακίνηση των πολιτών πιο γρήγορη και ασφαλή. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η ποιοτικότερη και ασφαλέστερη μετακίνηση των πολιτών.

Επισκευή και συντήρηση σιδηροδρομικού δικτύου

Όσον αφορά το σιδηροδρομικό δίκτυο της, παρόλο που δεν είναι ευρέως χρησιμοποιημένο τώρα πια και δεν το προτιμά ο κόσμος για τις μετακινήσεις του, κυρίως λόγω της μεγάλης βελτίωσης του οδικού δικτύου αλλά και της μεγάλης χρονικής διάρκειας που απαιτεί η χρήση αυτού του μέσου, θα πρέπει να προβεί σε ενέργειες για την επαναδραστηριοποίηση του. Για να το επιτύχει αυτό θα πρέπει να προβεί στην αντικατάσταση των υπαρχόντων γραμμών και την προσαρμογή τους στα νέα πρότυπα. Επίσης θα πρέπει να προβεί στην αγορά νέων, σύγχρονων και γρήγορων τραινών για την ταχύτερη μετακίνηση των πολιτών. Με τον τρόπο αυτό θα αυξηθεί η χρήση αυτού του μέσου από τους πολίτες καθώς και θα έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε αυτό λόγω του εκσυγχρονισμού τους. Για παράδειγμα στην Ιταλία, με την χρήση των νέων υπερταχειών ο κόσμος στράφηκε ξανά στην χρήση των τραινών καθώς είναι φθηνότερα, ταχύτερα και ασφαλέστερα και μειώθηκε η χρήση του αυτοκινήτου σαν μέσο μεταφοράς. Η ενέργεια αυτή του δήμου μπορεί να δώσει ξανά ζωή σε πολλά χωριά που τώρα έχουν ερημωθεί και να μετριαστεί το φαινόμενο της απομύζησης των περιοχών αυτών και της αστυφιλίας.

Εκσυγχρονισμός του αερολιμένα Καλαμάτας

Προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στον αερολιμένα της Καλαμάτας. Η παρούσα κίνηση του είναι σχεδόν μηδενική και στον τομέα της μετακίνησης εμπορευμάτων αλλά και στον τομέα μετακίνησης επιβατών. Ο δήμος θα πρέπει να προβεί στην ενδυνάμωση του αερολιμένα του με σύγχρονα και αξιόπιστα αεροπλάνα αλλά και τη επάνδρωσή τους με το κατάλληλο προσωπικό. Έτσι ένας σημαντικός και γρήγορος τρόπος μετακίνησης θα επαναενεργοποιηθεί παρέχοντας στους πολίτες σημαντικές διευκολύνσεις. Αυτό όμως από μόνο του δεν επαρκεί. Θα πρέπει να συνεννοηθεί με τις αεροπορικές εταιρείες ώστε να το συμπεριλάβουν στα δρομολόγια τους αλλά και θα πρέπει και να κάνει γνωστό στον κόσμο την επαναλειτουργία του, τις υπηρεσίες και το δρομολόγιο που προσφέρει κτλ ώστε να προκληθεί το ενδιαφέρον του κόσμου και να το χρησιμοποιούν για τις διάφορες ανάγκες τους. Με την ενέργεια αυτή θα αυξηθεί ο πληθυσμός της γύρω περιοχής καθώς αποκτά ενδιαφέρον εμπορικό, κινησιακό κτλ. Ο αερολιμένας της Καλαμάτας φέτος είχε μια αρκετά καλή

κινητικότητα λόγω της ζημιάς που προκλήθηκε στην εθνική οδό και κινδύνευσε να αποκοπεί η Μεσσηνία από την υπόλοιπη Ελλάδα. Ο δήμος όμως θα πρέπει να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες για την συνέχιση της λειτουργίας του αερολιμένος του αλλά και να τον στηρίξει με οποιοδήποτε τρόπο μπορεί.

Αποκεντρωτικές ενέργειες

Η σημαντικότερη από όλες τις ενέργειες που θα πρέπει να κάνει ο δήμος είναι η άμεση εκκίνηση διαδικασιών ώστε να πετύχει έστω και μικρό βαθμό αποκέντρωσης. Η μεταφορά ορισμένων υπηρεσιών από την Αθήνα προς το δήμο Καλαμάτας θα αποσυμφορούσε το κέντρο και θα βοηθούσε την περιφέρεια στην προσπάθεια της ανάπτυξής της. Έχουν γίνει τέτοιες ενέργειες με παράδειγμα την σχολή Ικάρων, τμήμα της οποίας λειτουργεί στην Καλαμάτα, χρησιμοποιώντας και το εκεί αεροδρόμιο σαν χώρο για την πρακτική εξάσκηση αεροπόρων. Με την αποκέντρωση οι διάφορες διαδικασίες θα γίνονται ταχύτερα και θα δώσουν στο δήμο της Καλαμάτας ελευθερία κινήσεων. Η μεγαλύτερη αυτονομία, θα δώσει στο δήμο τη δυνατότητα για την ταχύτερη ανάπτυξη του σε όλους τους τομείς περιλαμβάνοντας και τον πληθυσμιακό, όσο βέβαια είναι αυτό δυνατό, καθώς πάντα θα υπάρχει έλεγχος από την κεντρική εξουσία. Επίσης θα μετριαστεί σε μεγάλο βαθμό η γραφειοκρατία και ο δήμος θα μπορεί να ανταποκρίνεται γρήγορα και δυναμικά στα οποιαδήποτε προβλήματα που παρουσιάζονται.

Δημιουργία θέλητρων για προσέλκυση μεγάλων επιχειρηματικών μονάδων

Όσον αφορά τον τομέα της βιομηχανίας – βιοτεχνίας – μεταποίησης ο δήμος θα πρέπει να προβεί στην προσφορά ιδιαίτερας ευνοϊκών, για τους επιχειρηματίες, ρυθμίσεις για να τους προσελκύσει στη περιοχή. Αυτές οι παροχές μπορεί να είναι η χαμηλότερη φορολογία προς αυτούς, η παροχή δανείων, η θέσπιση ρυθμίσεων ευνοϊκών προς αυτούς κτλ. Με την προσφορά αυτών των παροχών η περιοχή θα γίνει ιδιαίτερα δελεαστική για τους επιχειρηματίες και με την εγκατάστασή τους στην περιοχή θα συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της σε οικονομικό, πληθυσμιακό και εμπορικό επίπεδο. Η δημιουργία επιχειρήσεων στην περιοχή θα συμβάλλει σημαντικά και στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών. Οι επιχειρήσεις αυτές θα έχουν γνώση των απαιτήσεων και των αναγκών της περιοχής και θα προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για την πληρέστερη, όσον είναι δυνατόν, ικανοποίησή τους, μετριάζοντας έτσι την ‘‘απώλεια’’ χρήματος προς άλλες περιοχές όπου στρέφονται οι καταναλωτές τώρα καθώς δεν μπορούν να βρουν τα αγαθά που επιθυμούν στην τοπική αγορά. Σημαντικό επίσης γεγονός με την δημιουργία νέων επιχειρήσεων θα είναι και η επίτευξη της μείωσης της ανεργίας που αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα στο δήμο αλλά και θα του δώσει τη δυνατότητα για την περαιτέρω ανάπτυξη του τόσο πληθυσμιακά όσο και οικονομοτεχνικά

Όλες αυτές οι ενέργειες θα συντελέσουν σημαντικά στην ανάπτυξη του δήμου σε πολλούς τομείς αλλά και θα θέσουν τα θεμέλια για την περαιτέρω πορεία του.

Όλες αυτές οι ενέργειες είναι πολύ σημαντικές για την ανάπτυξη του δήμου αλλά για να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα θα πρέπει να τηρηθούν κάποιες προϋποθέσεις. Αυτές είναι: α) ο προγραμματισμός, β) η οργάνωση και η κατανομή των καθηκόντων, γ) ο συντονισμός και η παρακολούθηση και δ) ο έλεγχος της προόδου των ενεργειών αυτών.

Όσον αφορά τον προγραμματισμό στα έργα, σημαίνει ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο τεχνικό πρόγραμμα σε ένα λογικό χρονικό διάστημα και εάν γίνεται όσο το δυνατόν πιο σύντομα, και να οριστεί η χρονική στιγμή της έναρξης των εργασιών αλλά και οι προθεσμίες παράδοσής των έργων έχοντας εξασφαλίσει και τα απαραίτητα χρήματα για την πραγματοποίησή τους, ενώ όσον αφορά τις υπόλοιπες ενέργειες του δήμου, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν όταν οι συνθήκες κρίνονται κατάλληλες, παρέχοντας στο δήμο το μεγαλύτερο όφελος από την διενέργειά τους.

Η οργάνωση των εργασιών είναι πολύ σημαντική παράμετρος για την επίτευξη των στόχων αυτών, για την αξιοποίηση των εν καιρώ παρουσιαζόμενων ευκαιριών αλλά και για την αντιμετώπιση και λύση των διαφόρων προβλημάτων που θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των έργων. Για την σωστή οργάνωση των δραστηριοτήτων του δήμου, των έργων αλλά και οποιονδήποτε άλλων ενεργειών, τα αρμόδια άτομα θα πρέπει να επιδείξουν ενδιαφέρον αλλά και να έχουν ενεργή συμμετοχή σε αυτά. Τα άτομα αυτά θα πρέπει να έχουν πλήρη γνώση των γενομένων, ο καθένας στον τομέα του βέβαια, ώστε να μπορούν να προτείνουν λύσεις και να επεμβαίνουν αποτελεσματικά στις διάφορες καταστάσεις. Επίσης θα πρέπει να παρακολουθούν την πορεία των έργων και να προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες εάν παρατηρείται καθυστέρηση ή κάποιο πρόβλημα στην πορεία τους και να αναζητούν την αιτία και τη λύση της οποιασδήποτε κατάστασης.

Ο δήμος της Καλαμάτας θα πρέπει να αναλάβει και τον συντονισμό των ενεργειών, καθώς τα έργα αφορούν την ανάπτυξη του. Δηλαδή ο δήμος θα πρέπει να αποτελέσει τον μεσάζοντα που θα συντονίζει τα διάφορα τμήματα που θα έχουν αναλάβει την εκτέλεση της ενέργειας και να φροντίσει για την καλή συνεργασία τους ούτως ώστε όλα τα τμήματα να εκτελούν την εργασία που αποτελεί αρμοδιότητά τους μέσα στα χρονικά όρια που έχουν προβλεφθεί για να έχει το έργο μια ομαλή πορεία.

Τέλος είναι ο έλεγχος της πορείας των εργασιών. Ο έλεγχος αυτός θα έχει σαν σκοπό του την τακτική ενημέρωση των αρμοδίων για τα έργα, την πορεία τους αλλά και για όλα τα γεγονότα που σχετίζονται με αυτά. Με τον τρόπο αυτό τα άτομα αυτά θα μπορούν να πάρουν αποφάσεις τόσο για τις διορθωτικές ενέργειες που θα πρέπει να κάνουν για την καλύτερη πορεία των έργων όσο και για τις μεθόδους που θα πρέπει να υιοθετήσουν για να καταφέρουν την πληρέστερη και αποδοτικότερη πορεία τους.

Με την υιοθέτηση αυτών των μέτρων ο δήμος θα έχει μια πλήρη εικόνα των γεγονότων και θα μπορεί να επιτύχει τους στόχους του γρήγορα, αποτελεσματικά και με όσο το δυνατό λιγότερα προβλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την πορεία αυτή του δήμου και έχοντας πια μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης του δήμου κατέληξα στα παρακάτω συμπεράσματα.

1. Ένα από τα μεγάλα πλεονεκτήματα του δήμου Καλαμάτας είναι ότι ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα πόρο συγκέντρωσης πληθυσμού, αυξάνοντας συνεχώς το πληθυσμιακό του δυναμικό. Βέβαια όμως μπορεί να επιτύχει καλύτερα αποτελέσματα εάν κάνει ενέργειες που θα έχουν σαν σκοπό την προβολή του δήμου που θα έχει και σαν αποτέλεσμα την μεγαλύτερη προσέλευση του πληθυσμού σε αυτόν τονώνοντας έτσι την πληθυσμιακή του κατάσταση σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό.
2. Ο δήμος της Καλαμάτας ενώ έχει τη δυναμικότητα και την θέληση για ανάπτυξη, αντιμετωπίζει ένα σημαντικό πρόβλημα. Δεν έχει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για να επιτύχει τα έργα που θέλει για την ανάπτυξή του. Πολλά μάλιστα κονδύλια τα οποία δίνονται από το κράτος για την πραγματοποίηση τέτοιων έργων, ενώ επιτυγχάνονται από τους γειτονικούς δήμους, ο δήμος Καλαμάτας δεν κατορθώνει να πάρει και αυτός. Σαφώς λοιπόν θα πρέπει να ενεργήσει δραστικά για να βρει αυτούς τους πόρους..
3. Επίσης λόγω της γεωγραφικής θέσης του αλλά και λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζει στο οδικό και σιδηροδρομικό του δίκτυο (πεπαλαιωμένο, με πολλές ζημιές) δεν αποτελεί και την κυριότερη προτίμηση των πολιτών που θέλουν να έχουν εύκολη πρόσβαση στην κατοικία τους αλλά και στην μετακίνησή τους σε άλλες περιοχές για να πραγματοποιούν τις δουλειές τους.. Για το λόγο αυτό ο δήμος θα πρέπει να προβεί στην συνεχή βελτίωση του οδικού του δικτύου αλλά και του σιδηροδρομικού που πρέπει να βελτιωθεί σε πολλά σημεία ώστε να μπορεί να χαρακτηριστεί πλήρως λειτουργικό.
4. Σύμφωνα με τα στοιχεία από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, ο δήμος έχει μεγάλη μεταναστευτική κίνηση κάθε χρόνο. Ο δήμος θα πρέπει να βρει τρόπους για να μετριάσει αυτήν την μεταναστευτική κίνηση από τον δήμο Καλαμάτας και να τους προσφέρει τα κατάλληλα ερεθίσματα αλλά και παροχές για να τους

κρατήσει κοντά του και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε αυτόν συνεισφέροντας στην αναπτυξιακή πορεία του δήμου..

5. Ο δήμος έχει εξελισσόμενη τουριστική ανάπτυξη και συνεπώς δημιουργούνται οι ανάλογες επιχειρήσεις (ξενοδοχεία κάμπινγκ κτλ) και συνεπώς καινούργιες θέσεις εργασίας δημιουργούνται προσελκύοντας νέο πληθυσμό στο δήμο. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να υποστηριχτούν από το δήμο για να μπορέσουν να φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα στην περιοχή και στον βαθμό που αυτός επιθυμεί.
6. Οι επιχειρήσεις που ήταν εγκατεστημένες μέσα στα όρια του δήμου Καλαμάτας αλλά και σε περιοχές γύρω από αυτόν κλείνουν, με αποτέλεσμα πολλά άτομα που εργαζόντουσαν σε αυτές να μένουν άνεργα και έτσι πολλά από αυτά να αναζητήσουν σε άλλες περιοχές εργασία. Τέτοια παραδείγματα είναι το εργοστάσιο του LEVIS αλλά και το εργοστάσιο Κλωστοϋφαντουργίας του ΛΕΚΑ. Ο δήμος θα πρέπει να εφαρμόσει τέτοια πολιτική ώστε να κάνει την περιοχή του δήμου θεμιτή στους επιχειρηματίες για να έρθουν να δημιουργήσουν εδώ τις επιχειρήσεις τους, που με τη σειρά τους θα αποτελέσουν μια αιτία για την πληθυσμιακή και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο δήμος της Καλαμάτας κατά το χρονικό αυτό διάστημα υπέστη πολλές μεταβολές. Μεταβολές που τον επηρέασαν σημαντικά σε πολλούς τομείς και που τον βοήθησαν στην μετατροπή του από ένα μικρό δήμο μικρής εμβέλειας και δυναμικότητας σε ένα δήμο με αξιόλογο αριθμό κατοίκων, και με μια ευρεία περιοχή δραστηριότητας. Η πληθυσμιακή αυτή όμως ανάπτυξη του δήμου προκάλεσε και πολλά σε αυτόν προβλήματα που άλλοτε αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά και εξαλείφθηκαν και άλλοτε όχι. Παρόλα αυτά όμως ο δήμος κατόρθωσε να ξεπεράσει τα οποιαδήποτε προβλήματά του και να συνεχίσει την πορεία του. Όμως δεν θα πρέπει να επαναπαυτεί νιώθοντας σίγουρος με ότι έχει επιτύχει μέχρι σήμερα αλλά θα πρέπει να συνεχίσει την προσπάθειά του για να επιτύχει ακόμη καλύτερα αποτελέσματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τσαούσης Δ.Γ, *Κοινωνική δημογραφία*, Αθήνα ,Gutenberg, ,1997.
2. Ταπεινός Γεώργιος, Κοντογεώργης Γεώργιος, *Η Ελληνική κοινωνία στο τέλος του 20^{ου} αιώνα: Δημογραφία, οικογένεια, απασχόληση, υγεία, κοινωνική ασφάλιση, παιδεία*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 1995.
3. Γιώργος Φ. Ταπεινός, *Ανάλυση, κοινωνικο- οικονομικοί παράγοντες και ιστορία των πληθυσμών*, Αθήνα Εκδόσεις Παπαζήση, 1993.
4. Έμκε – Πουλοπούλου Ήρα, Λέγγας Σωτήρης, *Το Δημογραφικό*, Αθήνα, Εκδόσεις Έλλην, 1994.
5. Γλύτσος Νικόλαος, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, *Περιφερειακές Ανισότητες στην Ελλάδα: Δημογραφικά και Οικονομικά χαρακτηριστικά*, Αθήνα, έκδοση Κέντρο Προγραμματισμού και οικονομικών Ερευνών, 1988.
6. Βουλέλης Ν., Μπάκαβος Χ.,Ταπεινός Γεώργιος Φ, *Στοιχεία Δημογραφίας: Ανάλυση, Κοινωνικο- οικονομικοί παράγοντες και ιστορία των πληθυσμών*, Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήσης, 1993.
7. Pressat Roland, Καβάσιλας Ιωάννης, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών ερευνών, *Κοινωνική Δημογραφία*, Αθήνα, έκδοση Εθνικό κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, 1975.
8. Βύρων Κοτζαμάνης, Βασίλης Παππάς,, *Οι Χωρικές διαστάσεις των δημογραφικών φαινομένων*, Βόλος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, 2001.
9. Βύρων Κοτζαμάνης, *Οι δημογραφικές εξελίξεις κατά την μεταπολεμική περίοδο στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης και στην Ελλάδα – Μια πρώτη προσέγγιση*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, 2000.
10. Αναπλιώτης Γιάννης,, *Η Καλαμάτα στον χορό της Ιστορίας- Χρονικό*, Αθήνα, εκδόσεις Δίφρος, 1963.
11. Ψαλτήρας Κώστας Π, *Καλαμάτα – Μεσσηνία*, 1958.
12. Αττίκος Βασίλης, *Σεμιναριακή εργασία με τίτλο: Πολεοδομική εξέλιξη και αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της Καλαμάτας*, 2001.
13. Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, *Ρυθμιστική μελέτη αναπτύξεως πόλεως και περιοχής Καλαμάτας*, Αθήναι, έκδοση Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο – Σπουδαστήριο Πολεοδομικών Ερευνών, 1971.

14. Διαμαντόπουλος Γρηγόρης, *Μαχόμενη Πολεοδομία για την Ανάπτυξη της πόλης – Η περίπτωση Καλαμάτα 1980-1990, Πόλη και σεισμός*, Έκδοση Τεχνικό επιμελητήριο Ελλάδας

Τα στατιστικά δεδομένα συνελέγησαν από τα παρακάτω βιβλία της Βιβλιοθήκης της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

1. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 7ης Απριλίου 1951, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 1952.
2. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 19ης Μαρτίου 1961, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 1962.
3. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 14ης Μαρτίου 1971, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 1972.
4. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 5ης Απριλίου 1981, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 1982.
5. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 17ης Μαρτίου 1991, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 1992.
6. Αποτελέσματα απογραφής του πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001, Αθήνα, έκδοση ΕΣΥΕ, 2001.